

NOVA DOBA



Celje - skladišče

Per

III 127/1992



5000000217,40

COBISS o

OSREDNJA KNJ. CELJE

Cena za izvod izven Slovenije: Hrvaška in BiH 200 DIN,
Avstrija 35 ATS, Nemčija 4 DEM, Švica 4 SFR, ZDA in
Kanada 4 USD, Švedska 16 SEK, Avstralija 5 AUD, Italija
1.000 LIT

Izhaja vsako sredo. Glavni in odgovorni urednik **Janez Sever**.
Izdaja PRESE d.o.o. naslov redakcije PRESE NOVA DOBA, Ašker-
čeva 15, 63000 Celje. Nenaročenih rokopisov ne vračamo, na
nepodpisana pisma se ne oziramo.

CENA 80 SIT

SLOVENIJA, SREDA, 21. OKTOBER 1992 ŠT. 40, LETO XXVI

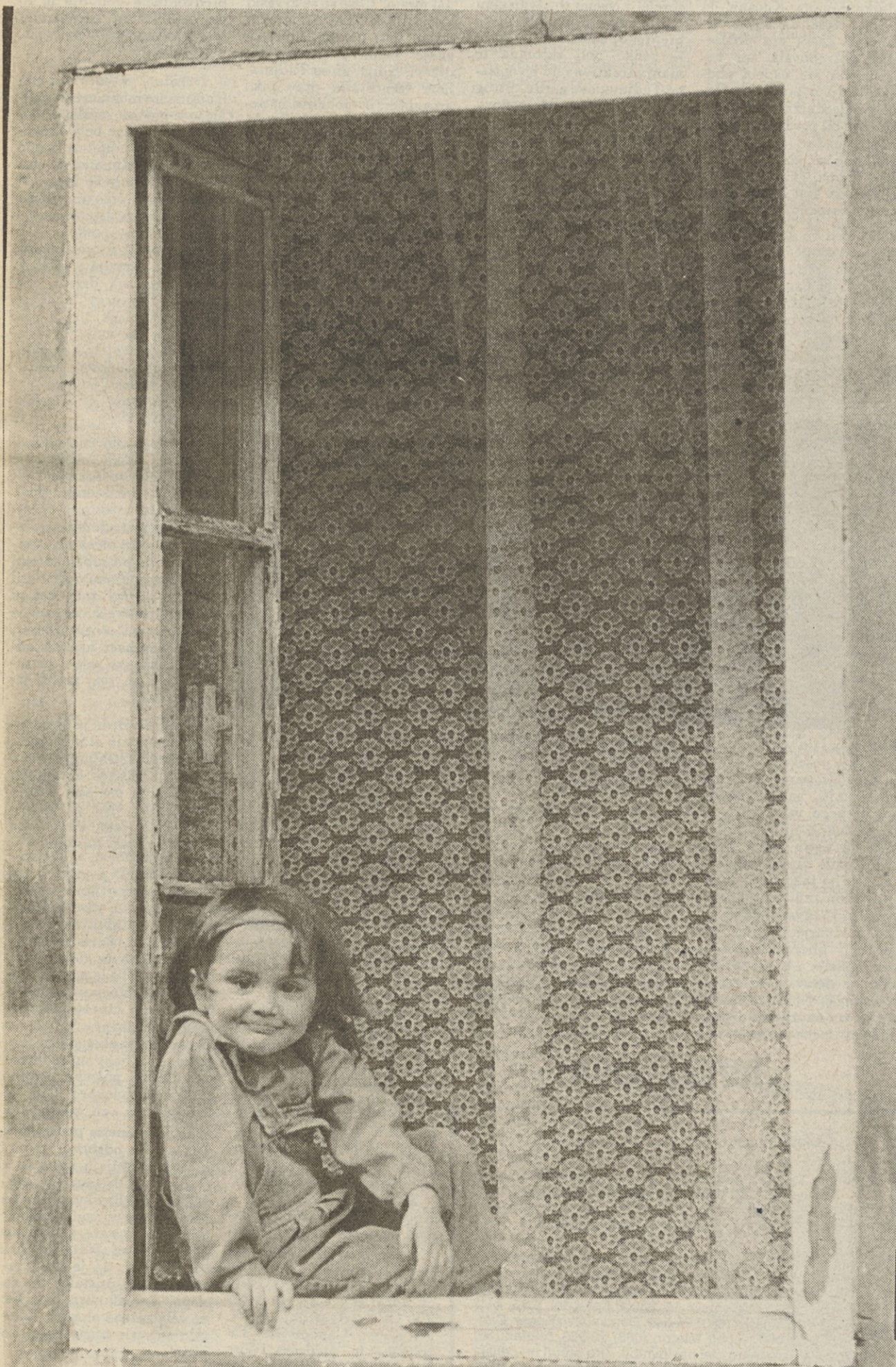


Foto: Lucas

NEKDANJA SKOJEVKA NAPADA PARTIZANA

LJUBLJANSKA VLADA DAVI FIGOVEC

MINISTER VOLJČ OPOZARJA ZAVAROVALNICE

HRVAŠKA POJEDINA NA BRDU

KAJ SE JE DOGAJALO V VOJAŠKI BOLNIŠNICI

PRILOGA ZA
BEGUNCE
IZ BIH

str. 23

... **bemti državo, ki ima takšne poslance**



MODRE ČELADE V BIVŠI
JUGOSLAVIJI — (23)

BEGUNSKI »TURIZEM«

Balkanska morija traja in traja. Modre čelade so bolj malo uspešne. Zdaj so se pojavile govorice o državnem udaru v BiH, vse več je novic, da Milošević ni več takšen silak. Atentatov zaenkrat še ni, pa zagotovo bodo. Počakati je le treba, da bo bolj jasno, da so velikosrbske sanje dejansko propadle. Muslimani iz celega sveta še vedno obljublajo pomoč bratom v BiH in tudi pomagajo. Srbi poročajo, da bodo njim in pravoslavni cerkvi pomagali ruski Kozaki. Bosanci so v Sarajevu postavili barikade, ki so začasno ustavile dovoz človekoljubne pomoči. Pa se niso odrekli pomoči, le preprečiti so hoteli srbski tankovski prodor v Sarajevo, ki naj bi mesto še bolj razdelil. Konvoji s pomočjo skozi Mostar pa so ustavljeni, rešitve še ni.

Na jugo ozemlje prihajajo nove modre čelade. Tudi v Split pridejo in tam bodo tudi ostali. Okoli 2.400 jih bo iz Velike Britanije, Francije, Kanade, Španije. Ameriška letala awacs nadzirajo BiH. Letljo iz Gutersloha, kraja v Nemčiji, ki je pobraten s Celjem.

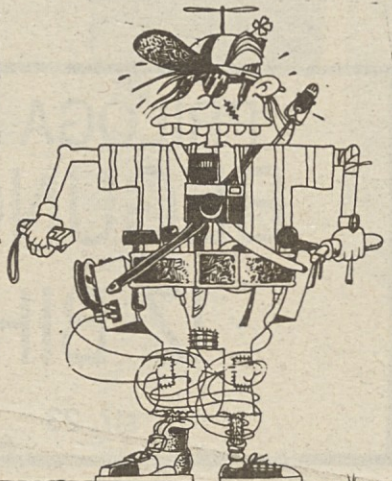
Karadič pristaja, da »njegova« letala preselijo v Srbijo in Črno goro. To so tista letala, ki so tudi slovenska last, saj smo jih plačali z našim delom in denarjem. Panič obljublja pomoč BiH, torej tistim, ki jih njegovi vojaki napadajo. Dal bo na voljo dve letališči in 100 tovornjakov. JA se umika z juga Dubrovnika, na Prevlaki menda že vihra zastava OZN. Jugo vojska pa se ni umaknila v Črno goro ali Srbijo, marveč kar v Hercegovino. Srbi sicer še vedno trdijo, da zaradi njih ne pade nobenemu niti las z glave. Kaj pa glave? Te očitno na Balkanu nimajo vrednosti.

Da so Srbi korajžni, niti ni čudno, saj svet celo slavi osvajalce. To smo lahko spoznali ob 500-letnici »odkritja« Amerike. Šlo je za tipičen osvajalski pohod, ki je povzročil smrt okoli 5 milijonov domačinov. Papež, ker so osvajalci prihajali v Ameriko v znamenju križa, se je že opravičil.

Močno žalostne pa so zgodbe o poizkusu vračanja pregnanih na Hrvaško. Pri Drnišu so Srbi take pričakali s puškami na strel. UNPROFOR je nemočen. Srbi v krajinah na Hrvaškem so sicer čedalje močnejša oblast. Polkovniku Aleksandru Hromčenu, Rusu, očitajo, da z izgnanci celo služi. Za 100 DEM je namreč moč dobiti vozilo OZN in si iz njega ogledati svojo vas, vas, iz katere so ga prignali Srbi. Z vračanjem na rodno grudo torej OZN močno zamuja. Vse bolj bo tako v ospredju Tudjmanova zamisel, naj bi se narodi preseljevali — prostovoljno. Doklej bodo Hrvati trpeli begunski »turizem«, ni jasno. Tudjman je odločen, da bodo modre čelade morale oditi s celotnega hrvaškega ozemlja konec marca 1993. Takrat bodo Hrvati zadeve znova vzeli v svoje roke...

ZBIEGNEW KOCHANOWSKI

BREZ
DLAKE
NA
JEZIKU



MARIBORSKI RADIO ŠTUDENT UKV stereo 95.9MHz

TUDJMAN S SVOJO ZLATO PTICO NA SLEPO PRISTAJA V SLOVENIJI HRVAŠKO KOSILO NA BRDU

Glede na to, da je slovenska vlada le dva dni po obisku hrvaškega predsednika dr. Franja Tudjmana uvedla carino za hrvaško blago, s čemer je - resnici na ljubo - le vrnila Hrvaški milo za drago, je mogoče sklepati, da se slovenska in hrvaška delegacija na Brdu pri Kranju minuli torek nista dogovorili kaj bistvenega.

Kljub optimističnim tonom dr. Tudjmana, ki je na tiskovni konferenci zadovoljno dejal, da so doseгли 'popolno soglasje o osnovah, na katerih je treba graditi odnose med obema državama' in nostalgicnim besedam slovenskega predsednika Milana Kučana, ki je 'imel vtis', da so se vrnila stari časi, sta predsednika potrebovala kar nekaj ur, da sta uspela podpisati skupno poročilo. Odhod predsednika Tudjmana z Brda je bil predviden okrog 16.30, vendar sta se obe strani šele več kot dve uri kasneje uspeli zmeniti, kako naj izgleda šest strani dolgo uradno poročilo.

Kaj se je v teh dveh

grozijo, da se bodo zopet vrnila.

Hrvaški predsednik je na Brnik priletel v svojem luksuznem avionu, v zraku je bil natanko osem (8) minut, toliko namreč traja let med Zagrebom in Ljubljano. Na Brniku ga je Milan Kučan sprejel z vsemi državnimi častmi, ki vključujejo rdečo preprogo, častno četo, ki pa je veliko bolj skromna in manj atraktivna od živopisne Tudjmanove garde. Strogi hrvaški varnostniki so novinarje potisnili kakšnih sto metrov v stran od obeh predsednikov že na letališču. Tako niso mogli ugotoviti, kakšno razpoloženje se je risalo na obrazu hrvaškega gosta, ko je stopil na sloven-

so se prav tako na Brdu zbrali na prav tako neuspešnem kosilu vsi predsedniki tedaj še obstoječih jugoslovanskih republik. Tudi takrat so se z Brnika na Brdo vozili v slovenskih avtomobilih, le Tudjmanu so dan poprej iz Zagreba pripeljali njegov znameniti avto, ki so mu ga podarili hrvaški rojaki iz tujine.

Policaji so tokrat stali skoraj na vsakih sto metrov med Brnikom in Brdom in zmrzovali, ko so čakali, da se bo veliki predsednik pripeljal mimo. Česa so se hrvaški varnostniki bali, ni povsem jasno, tisti pa, ki bolje poznajo razmere v sosednji državi, trdijo, da so Tudjmanovi varnostniki prav tako arogantni, brezobzirni in nepopustljivi, kot so bili nekdanji zvezni, ki so spremljali pokojnega maršala.

Tudjman se je na Brdu srečal tudi s predsednikom slovenske vlade dr. Janezom Drnovškom, ki je imel ta-

večina je celo menila, da gre bolj za protokolarni obisk kot kaj drugega. Vsi pa so se strinjali, da so odnosi med obema državama napeti do konca in tisti najbolj pesimistični celo napovedujejo vojno med Slovenijo in Hrvaško, do katere lahko pride še pred volitvami v Sloveniji. Olje na ogenj pregreth strasti je le dva dni pred odhodom v Slovenijo dodal sam hrvaški predsednik, ki je izjavil, da njegov prihod v Slovenijo ni smisel, ker je naša država v predvolilnem obdobju in so vsi potencialni sogovorniki pod močnim vplivom volilnega telesa.

Nekateri vidijo v takšnih Tudjmanovih izjavah le podžiganje protislovenskega razpoloženja v vse bolj obubožani Hrvaški, kjer so samo dan pred Tudjmanovim prihodom v Ljubljano kar sredi dneva zaprli trgovine in na izdelke pričeli lepiti nove - seveda višje - cene. Ob predpostavki, da je tretjina hrvaškega ozemlja v srbskih rokah, da ima država pol milijona beguncev in da je povprečna plača 100 mark, je očitno, da mora hrvaški predsednik svojemu narodu vsake toliko milostno nameniti vsaj kakšno kost za politično glodanje, če že meso bolj redko vidijo.

Seveda pa Slovenci ob tem nismo kaj veliko boljši, saj je bivši - in kot se vidi sam tudi bodoči - predsednik vlade Lojze Peterle tik pred Tudjmanovim prihodom javno izjavil, da je ta obisk nepotreben. Ali bo potreben potem, ko bo zopet on na oblasti, ni povedal. Prav tako kot ni povedal, zakaj v času svoje vladavine ni storil ničesar, da se slovensko-hrvaški odnosi ne bi tako zelo zaostrovali in bi jih vsaj pričeli izboljševati.

Obisk na Brdu je torej minil v znamenju starih časov, prijaznega kramljanja in ponavljanja floskul o skupnih interesih in osnovah za dobre odnose. Nič pa ni bilo rečenega o tem, kdaj bodo ti dobri odnosi nastopili.

Vprašanje je, če bi si hrvaški predsednik upal prileteti na Brnik v svojem dragocenem letalu, če bi vedel, da na slovenskem letališču sploh ne dela radarski sistem. To je uspelo ugotoviti liberalnemu poslancu in znanemu sitnežu v slovenskem parlamentu Vitomirju Grosu, ko je zbor občin razpravljaval o nakupu radarske opreme za potrebe slovenske zračne plovbe. Gros je ugotovil, da nam bo nemška firma Siemens podtaknila zastarel in odslužen radar, ki ga uporabljajo samo še v Gabonu. Ob tem je povedal, da na Brniku sploh ne deluje radar in tudi direktor slovenske uprave za zračno plovbo Peter Marn je moral priznati, da je Tudjmanovo letalo pristalo 'ne na slepo, ampak vizualno, ker ne dela antena ob pisti, ki letalo usmerja točno na sredo piste'.



urah dogajalo v gradu Brdo, kjer so potekali pogovori, je mogoče samo predvidevati, kajti zaradi izredno poostrelega varnostnega sistema tokrat ni bilo mogoče priti do tistih vedno dobro obveščenih virov. Izvedeli smo, da je tako oster varnostni režim zahtevala hrvaška stran in predvsem za slovenske novinarje, vajene precej bolj liberalnih postopkov policije ob raznih obiskih, je delovalo to kar zlasti strašujoče. Nekoliko starejše pa je to neprijetno spominjalo na neke stare čase, ki

sko zemljo, po kateri ima po mnenju nekaterih - vse več skomin in ozemeljskih apetitov.

Predsednika sta se sprehodila po rdečem tepihu, hime so zaigrale in potem so se vozila odpeljala proti Brdu. Hrvaški predsednik se je tokrat zadovoljil z - za njegov okus - verjetno precej neuglednim slovenskim protokolarnim vozom. Mnogi so se čudili, kako to, da ni dal Tudjman v Ljubljano pripeljati svojega znamenitega blindiranega vozila, kar je storil lanskega aprila, ko

koj po pogovorih novinarsko konferenco. Na ta način je prvak liberalnih demokratov zopet enkrat pokazal vso svojo iznajdljivost, saj je s tem vso medijsko pozornost vsaj za hip usmeril vase. Glede na to, da se o dogajanju v gradu ni dalo izvedeti nič, je bilo zanimanje za tisto, kar bo povedal Drnovšek, izjemno. Čeprav je tudi Drnovšek izrazil prepričanje, da so pogovori potekali v dobrem vzdušju, pa je že v torek napovedal, da bo Slovenija uvedla carine za hrvaško blago. Že to je dajalo misliti, da se kaj pretresljivega vendarle niso zmenili, čeprav je skušal Drnovšek tudi tokrat zmanjševati politično temperaturo, ko je vnovič poudarjal, da bosta ob zaostrovanju odnosov obe državi v tujini izpadli dokaj klavirno.

Za srečanje Tudjman - Kučan je med novinarji vladalo izjemno zanimanje, saj jih je bilo akreditiranih kar okrog osemdeset. Na Brdu je bilo sedem TV ekip, od tega pet tujih in sicer TV ORF (Avstrija), CNN, TV Koper - Capodistria, TV Hrvaška in angleška Wiss News. Med dolgotrajnim čakanjem na tiskovno konferenco med njimi ni bilo slišati napovedi o tem, da naj bi se na pogovorih zgodilo kaj presenetljivega,

NOVA DOBA

Glavni in odgovorni urednik: Janez Sever

Uredniki: LucaS (fotografija), Anton Koritnik (svobodne aktivnosti), Zoran Vlajič (dopisništvo Koper)

Tajnica redakcije: Suzana Rober

Izdaja PRESE d.o.o., direktor: Janez Sever, pomočnica direktorja Valerija Glavač - Tiska Družbeno podjetje Delo - Tisk časopisov in revij, p.o. - Naslov uredništva: Celje - knežje mesto, Aškerčeva 15, 63000 Celje, tel. (063) 441-215, 441-606, telefax (063) 25-849. Dopisništvo Koper, Cankarjeva 5, 66000 Koper, telefon (066) 23-868, telefax (66) 51-702. Za naročnino glej naslovnico. Žiro račun pri celjski SDK št. 50700-603-31455. Na podlagi Zakona o prometnem davku in mnenja Ministrstva za informiranje z dne 30. 1. 1992 sodi časopis med proizvode informativne narave, za katere se plačuje 5-odstotni prometni davek od prometa proizvodov.

RAZGOVOR Z JURIJEM PIRŠEM, PREDSEDNIKOM
POSLOVODNEGA ODBORA SLOVENSКИH ŽELEZNIC

DRŽAVA, MAČEHA ŽELEZNICAM

Vsi, ki se kdajkoli peljemo z vlakom, imamo do železnega črva svojevrstni odnos, tudi čustveni. Bolj malo pa razmišljamo o ljudeh, ki skrbijo za to, da se na primer varno vozimo od Celja do Zidanega mosta. Če pa kljub temu kdaj pomislimo, da za našo udobno vožnjo vestno skrbi država, smo v zmoti, vsaj kar se tiče javnega podjetja Slovenske železnice. Takšen je bil tudi občutek po srečanju s predsednikom Poslovnega odbora Slovenskih železnic Jurijem Piršem.

Ste prvi mož novega javnega podjetja. Je bilo rojstvo Slovenskih železnic težko?

'V našem primeru je šlo za združitev od skupnosti Jugoslovanskih železnic, v katero smo bili združeni po sili zakona. Takoj po uspešnem izidu referendumu za samostojno Slovenijo v letu 1991 smo se odločili, da bomo samostojna slovenska železnica in začeli trati akciji za združitev od JŽ in sprejem v Mednarodno železniško zvezo (UIC).

Po 25. juniju smo obvestili skupnost JŽ, da jih zapuščamo in jim predlagali nov pogodbeni odnos. SJŽ je seveda nasprotovala, mi pa smo med moratorijem delali naprej. Po izteku moratorija 8. oktobra lanskega leta smo intenzivirali akcijo za sprejem v UIC, kar pa nam je oteževala dejanska nepriznanost države Slovenije. 16. januarja smo se peljali v Pariz, kjer smo UIC prepričali, da smo samostojna država, ki potrebuje samostojno železnico. Po vrsti sestankov z eksperti na nevtralnem terenu na Madžarskem smo se dogovorili za način združitve od SJŽ, ki so temu odločno nasprotovali. V UIC so bile Slovenske železnice sprejete letošnjega 10. junija.'

Pri sprovanju osamosvojitve podjetja ste najbrž naleteli na probleme organizacijske in tehnične narave

'Velik problem je predstavljalo obračunavanje skupnih pošilk v tovornem in potniškem prometu ter obračunavanje vagonov, ki se vrši posebej. Vsaka evropska železniška uprava ima svojo številko, s katero označuje vagon. Po sprejemu v UIC smo dobili številko 79, brez katere ni šel po prvem oktobru iz Slovenije noben naš vagon.'

V kakšnem odnosu ste s preostankom Jugoslovanskih železnic?

Jugoslovanske železnice imajo velike dolgove do drugih držav, kar se razčištujev skladu z doseženimi dogovori v okviru UIC. V začetku novembra bomo imeli sestanek s predstavniki bivše SJŽ in eksperti, na katerem bomo poizkušali rešiti še preostale probleme iz življenja v bivši jugoslovanski železniški skupnosti. Beograd ima velike strokovno-tehnične težave pri dokončnem izračunu njegovih dolgov do 8. oktobra 1991, vemo pa, da znaša na primer dolg do madžarskih železnic okoli štirideset milijonov švicarskih fran kov.

Ocenjujemo, da so medsebojni dolgovi in terjatve JŽ in Slovenskih železnic približno izravnani. Za pri-

mer imajo SŽ 8500 tovornih vagonov, od katerih pa je le polovica v Sloveniji, ostali so nekje v bivši SFRJ. Mi imamo podobno število 'jugoslovanskih' vagonov za talce.

Takoj lahko postavimo vprašanje odnosa Slovenskih železnic do hrvaških ...

'Hrvaške železnice so šle po isti poti kot mi. Da bi bili močnejši, smo pri osamosvojitvi nastopali skupaj, vendar kot povsem samostojni železniški upravi.

Sedanje medsebojne odnose urejamo podobno kot z ostalimi evropskimi železniškimi upravami, pri čemer je zaradi enostavnejših rešitev določenih problemov na tehnično-tehnoškem področju nekaj specifične.'

So Istrske železnice specifične?



'Slovenska vlada je 1. oktobra predala Istrske železnice Republiki Hrvaški. Pri tem ni bilo nobenega večjega problema, saj je bila infrastruktura hrvaška, mi pa smo na njej samo opravljali promet, z izgubo. S predajo Istrskih železnic so Slovenske železnice ekonomsko pridobile.'

Kakšna je današnja struktura Slovenskih železnic?

'Do konca leta 1989 je bilo Železniško gospodarstvo Ljubljana SOZD. Takrat smo bili ustanovljeni kot javno podjetje s štirinajstimi družbenimi podjetji širših dejavnosti.

Letošnjega junija je bil odlok dopolnjen s postavitvijo upravnega odbora. V pripravi je zakon o Slovenskih železnicah, ki naj bi bil sprejet že pred časom, takoj po osamosvojitvi, pa smo se vedno brez njega. Zakon je važen zaradi tega, ker določa osnove za novo organizacijo SŽ, ki naj bi bila po našem predlogu podobna tistim drugim evropskim železniškim upravam, ki ločijo infrastrukturo in promet v okviru enega podjetja, pri čemer je razvoj

prve, vzdrževanje, ponekod pa tudi organizacija prometa, naloga države. Železniške uprave poslujejo kot komercialna podjetja, ki ponekod tudi plačujejo državi uporabo infrastrukture, država pa za storitve javnega interesa, kjer prihodki ne pokrivajo stroškov - predvsem v potniškem prometu - pokriva razlike, za kar skleneta država in železniško podjetje posebno pogodbo. Temeljno, kar naj bi novi zakon razčistil, je ravnost odnos med Slovenskimi železnicami in republiko Slovenijo kot ustanoviteljem.

Skratka, želimo imeti komercialno samostojno železnico, sedaj pa država svojih obveznosti po odloku o ustanovitvi javnega podjetja ne izpolnjuje, kar nam povzroča ogromne izgube.

Država je SŽ kot edinemu vseh uporabnikov proračuna zmanjšala prejeme za 60 odstotkov. Letos nam je republika Slovenija odobrila 6 milijard SIT in edino pri železnici ni priznala 60-odstotne inflacije. Upravičeni smo do razlike 3,6 milijarde SIT, ki nam bi ve-

liko pomagala. Sedaj pa se mahajamo v situaciji, ko nimamo denarja niti za plače, da o novih investicijah sploh ne govorimo.

Za primer. Ceste dobijo od države za vzdrževanje 3,5 - krat in 12,5 - krat več sredstev za razvoj kot železnica. Znesek, ki ga trenutno prejemo iz državnega proračuna, je trikrat manjši, kot smo ga prejeli v letih 1986, 1987, 1988 ...'

Mačehovski odnos države do Slovenskih železnic se najbrž kaže tudi v zastoju pri posodabljanju železniške infrastrukture in prometa ...

'Ker so se denarna sredstva zmanjšala, smo pod ravni normalne obnove infrastrukture, kar povzroča vrsto počasnih voženj. Na vseh progah v Sloveniji imamo tako 75 počasnih voženj, ki so nujne, da bi zagotovili potrebno varnost. Od leta 1984 v Sloveniji nismo imeli hujše prometne nesreče. Varnost prometa se nam je ves čas povečevala, vendar pa se žal zdaj zaradi izredno velike iztrošenosti osnovnih sredstev vse bolj povečuje tudi možnost na-

stajanja izrednih dogodkov. Po normalnih ciklikih bi morali na primer letno obnoviti 80 kilometrov prog, uspeli pa smo jo letos le na petih kilometrih.'

Vseeno mora obstajati nekakšna vizija razvoja, mogoče v okviru evropske Južne železnice?

'Koncept razvoja slovenske železniške infrastrukture določa obnovo in modernizacijo križa Jesenice-Dobova in Sežana-Sentilj. Ob normalnih remontih infrastrukture največ v 15 letih načrtujemo takšne rekonstrukcije proge, ki bi omogočale hitrosti od sto do 160 kilometrov na uro. S tem bi se približali evropskim normam. V tem hipu pa beležimo na slovenskih progah povprečno hitrost le 75 kilometrov na uro.

Južno železnico bi tako rekonstruirali pretežno z našim denarjem. Mogoče se bo pojavil tudi interes Avstrije, da bi pomagala obnoviti slovenski del Južne železnice, pri čemer bi ji ne bilo treba graditi proge od Dunaja preko Gradca v Italijo, za katero pripravljajo načrte. Avstrijski zeleni so za to, da bi njihova država pomagala obnoviti slovenski del Južne železnice. Upamo tudi na mednarodne kredite.'

Medtem pa se v Slovenskih železnicah borite za golo preživetje ...

'Ker ni dovolj denarja niti za plače, iščemo nove rešitve, kako preživeti do konca leta. Naše stroške smo v zadnjem času zelo zmanjšali. V dveh letih smo v celem sistemu SŽ zmanjšali število zaposlenih za okoli pet tisoč, to je precej več kot v povprečju gospodarstva. Iščemo tudi nove racionalizacije, da bi še zmanjšali naše stroške. Mogoče bomo morali ukinjati določene postaje, odseke prog in vrste prometa.'

Slovenske železnice niso edine v škripcih. V takšnem položaju so tudi železarne. Zakaj ste na celjski tovarni postaji zaustavili vagon štorske železarne?

'Štorska železarna je naš velik dolžnik za že izvršene železniške usluge. Železarni Štore nismo vagonov, deloma napolnjenih s starim železom in ostalih, izročili po sklepu vlade, kar pa bi iz komercialnih razlogov sto-

DRAGI PREDSEDNIK

Pismo je namenjeno predsedniku slovenske vlade dr. Janezu Drnovšku in predsedniku RS Milanu Kučanu. Draga predsednika, torej. Večina Slovencev pa tudi Hrvatov se je kar nekako oddahnila po Tudjmanovem obisku na Brdu pri Kranju, čeprav dejansko ne vedo, kaj ste se dogovorili. Vem, da ste ponovili že dogovorjeno stališče, da se bodo odnosi med dvema državama urejali po evropsko. Ponavljanje takih stališč ob dejstvu, da problemov ne manjka, je lahko le pesek v oči. Tudjman se je že pohvalil, da se vidva strinjata, naj je Trdinov vrh na Hrvaškem. Se res? Očitno Hrvati tudi po svoje razumejo dogovor, da na meji veljajo razmere ob slovenski osamosvojitvi 25. junija 1991. Ali so Hrvati tudi pred tem datumom ustavljali in kaznovali slovenske ribiške ladje?

Smo pa takoj po pogovorih na Brdu lahko brali že nov hrvaški napad v Novem Vjesniku. Očitajo nam, da smo krivi, ker Hrvati prašiče na črno prodajajo na naši strani. To naj bi pomenilo, da hrvaški organi pregona sploh niso odgovorni, da bi črn izvoz preprečili. Seveda pa je poglavitno vprašanje, zakaj sosedi ne poskrbijo, da bodo kmetje raje prodajali prašiče doma.

Morda sta opazila, da se Tudjman z nepriznano ZRJ dogovarja bolj konkretno. Kar zadeva mejo, bi bilo treba vendarle upoštevati, da bo ta meja določena prvič v zgodovini. Ne bi kazalo že zdaj vključiti tuje strokovnjake, ki se na take stvari spoznajo? Kar k skupni komisiji bi jih priključili.

Kakorkoli že, razmislita, kje bo dejanska meja z Evropo na Sotli in Kolpi ali v Šentilju ali na Jesenicah. Imamo pravzaprav srečo, da je slovensko ozemlje tam, kjer je. Vsekakor pa, s Hrvati se je treba pogovarjati o vseh problemih hkrati. Posamezni dogovori bodo zagotovo v našo škodo, saj so Hrvati že večkrat dali jasno vedeti, da so skupni interesi dveh držav le hrvaški interesi. Sicer pa, mar ne slišita Slovencev, ki zahtevajo, da je treba s sosedi bolj odločno?

VAJIN DRŽAVLJAN

rili tudi sami. Včeraj, 15. oktobra, smo šli železarni maksimalno na roke, dosegli smo dogovor o poravnavi dolžnih zneskov in ji po tistem, ko je takoj plačala del dolga, 10 milijonov SIT, vagon izročili.

Med vagoni, ki so še stali v Celju, okrog 700 jih je bilo, je sto od carine. Ostali so talci.'

Se bojite zime?

'Ne. Tehnično smo dovolj opremljeni, izkušnje imamo.'

Na koncu bi vas vseeno radi spomnili na načrte in dolgove, ki jih nekateri obujajo, najprej obnovitev proge Velenje-Dravograd.

'Tako gradnja kot ukinjanje železniških prog sta v pristojnosti države. Odločitev o enem ali drugem zavisi v prvi vrsti od vsega prometa, ki je na posamezni prog.'

Politiki na veliko obljublajo zvezo z Madžarsko.

'Železničarji obeh držav smo pripravili študijo, da bi ponovna železniška povezava obeh držav potekala od Ormoža skozi Murško Soboto in Martinja do Szentgottharda. Državi morata o tem skleniti poseben sporazum. Po našem gre za prioritarno infrastrukturalno investicijo Slovenije in bi jo morali obravnavati na ravni meddržavne komisije.'

Kaj pa bó z Obsoteljsko progó? Obsoteljčani in Kozjanci pretijo, da bi v primeru ukinitve zasedli Južno železnico.

'Zaradi premajhnih sredstev je Obsoteljska progá tako dotrajana, da je pred ukinitvijo, če država ne bo takoj zagotovila ustreznih sredstev vsaj za njeno najnujnejšo obnovo. Slovenskim železnicam vsekakor ni v interesu, da bi ukinjala progé ...'

Franc Furland



foto: F.F. in Lucaš

ŠKANDALI: ALI SO V VOJNIKU UROŠA JELENA UMIRILI DO SMRTI

VDOVA OBTOŽUJE BOLNIŠNICO

Tragedija družine Jelen, o kateri smo pisali pred mesecem, je dosegla višek 25. septembra, ko je na intenzivnem oddelku celjske bolnišnice po dvajsetdnevni agoniji umrl osemtridesetletni Uroš Jelen, oče treh otrok. Smrt nesrečneža, ki je bil zaupan v zdravstveno nego, je skrajno nenavadna, tragična, da ne rečemo absurda. Vdova Marija Jelen ob vprašanju, kdo je kriv smrti njenega draga moža, upira prst v psihiatrično bolnišnico v Vojniku.

4. septembra je po policijskem poročilu neznan osemtridesetletnik razbil v sprejemnem oddelku vojniške psihiatrične bolnišnice, da so ga morali policaji umiriti s silo - celo plinskimi bombami. Vzroka in identitete odgovorni v Vojniku niso hoteli izdati, povedali pa so, 'da so ga zadržali na zdravljenju na intenzivnem oddelku celjske bolnišnice'. To okrnjeno jedro lahko tokrat dogradimo, če si ogledamo tudi uvod in začetek epiloga, kot nam ju razgalja pokojnikova vdova in katerega pravi zaključek bo najbrž izreklo sodišče.

Jelenovi iz Polzele so bili srečna družina

Uroš in Marija sta se hotela poročiti že leta 1980, kar pa je že po ženinovi fantovščini preprečila nenadna smrt neve-

sebej, če srečo enačimo z zdravjem, ki ga je ob spremembah vremena zmanjkalo samo Urošu, ko ga je začela boleti noga - posledica nesreče pri delu, ki ga je uvrstila v tretjo invalidnostno kategorijo.

Urošev nemir

'V noči iz četrtega na petek sem se prebudila in opazila, da moža, s katerim sva šla skupaj k počitku, ni več v postelji. Našla sem ga v garaži. Prosil sem ga, naj gre spat, kar je tudi storil. Po mojem drugem bujenju je hodil po vrtu, zjutraj pa je že zarana zlagal knjige na polici. Ker sem videla, da se čudno vede, sem mu predlagala, da bi ga peljala k zdravniku. Pa ne k njegovemu prijatelju dr. Cukjatiju', med jokom pripoveduje vdova Marija.

NT spremenil Marijino zahvalo

'Novemu tedniku sem za objavo zahvale ob smrti mojega moža Uroša plačala 6800 SLT. Iz mojega besedila so črtali besedico 'povzročeni', tako da je namesto 'povzročeni smrti' bilo objavljeno samo 'smrti'.

Ko sem poklicala v njihovo uredništvo, se urednik z mano ni hotel pogovarjati, tajnica pa mi je povedala, da on popravlja samo slovnične napake', se spominja Marija Jelen, ki je prepričana, da ni šlo za slovnično napako, temveč za nekaj drugega.



Uroš v srečnih časih s hčerko Moniko in ženo Marijo

stinega očeta. Tako sta se administratorka Marija, zaposlena v SIP, in ključavničar Uroš, ki je hranil delovno knjižico v velenjskem ESO-ju, poročila šele naslednje leto. V lepi enonadstropnici s hišno številko Breg 13 a so skupaj z mladoporočencema zaživel Uroševa starša, hčerkica Monika in dva Uroševa sinova, ki ju je dobil že pred sluzenjem vojaškega roka. Če porečemo, da so bili srečna družina, se ne bomo zmotili. Po-

Ker je Marija morala v službo, je Uroš usodnega petka 4. septembra spremljal oče Franc: 'Z ženo sva vedela, da sin že dve noči ni mogel spati. V petek zjutraj z njim nekaj ni bilo v redu. Okrog devete ure je peš odšel proti Polzele. Kmalu zatem so iz šole telefonirali, da se moj sin sprehaja po razredih, vendar nikomur ne stori nič hudega. Domov ga je pripeljal dr. Cukjati in mu želel dati injekcijo pomirjevala.

Uroš pa se je izmuznil iz hiše in spet odpravil v šolo, kjer si je 'ogledoval' telovadnico. Nato je splezal na šolsko streho, odkoder so ga zvelikli policisti, odpeljali v Žalec in naprej v Vojnik.

Marija nadaljuje žalostno zgodbo: 'Uroš je že prej hodil na preglede v Vojnik. Tokrat je rabil samo injekcijo za pomiritev in spanje.'

Ležal je v svoji krvi

'Ob sedmih zvečer so poklicali iz Vojnika in sporočili, da Uroš razbija. Nisem mogla verjeti, saj je bil vedno tako dober človek.

V soboto zjutraj sva odšli s taščo v Vojnik. Dr. Lajlar, predstojnik bolnišnice, je povedal, da je bilo prejšnji večer grozno. Vprašala sem ga, kako je lahko do tega prišlo, saj Uroš ni nikoli razbil in zakaj mu niso dali injekcije za pomiritev. Na odgovor, 'da lahko vsak dela napake', sem odvrnila, da jih zdravnik ne sme.

Dr. Lajlar me je spremljal do Uroša, ki je ležal v sobi na postelji v prisilnem jopiču, skozi katerega je udarjala kri. Soba je smrdela po plinu. Mož, ki je bil popolnoma pri sebi, sem malce zrahljala jopič pod brado, da je lažje dihal. Prosil me je za vodo, sama pa sem prosila, naj mu očistijo zobe, saj jih je imel najbrž polomljene. Pljuval je strdke krvi.

Zahtevala sem, naj ga odvežejo, da ga bom lahko očistila. Dr. Lajlar ni dovolil, češ: če ga bodo odvezali, bo spet razbil. Le kako naj bi počel kaj takega, saj je bil popolnoma izčrpan, napol mrtev. Na prošnjo, naj mu vsaj malo zrahljajo prisilni jopič, se je izgovarjal na njihove norme. Ko sem rekla, da ne grem prej domov, dokler ga ne odvežejo, me je potisnil ven z obrazilom, da je Uroš 'njihov pacient' in da bodo 'zanj sami poskrbeli', ogorčeno pripoveduje nesrečna žena.

Vidiš, to je pendrek!

'V nedeljo smo ga spet obiskali. Njegova leva obvezana roka je bila povsem mrzla. Na hrbtu je imel črno opečeno kožo, ki se je kar prijela rjuhe, ko se je obrnil. Preko trebuha in nog je bil še vedno privezan za posteljo. Čez predel ene ledvice je imel dve pasasti podpludbi, ki smo ju med obiskom vsi videli. Svak mi je pokazal poškodbi in rekel: 'Vidiš, to je pendrek!'

V petek nas je v Vojniku sprejela dežurna zdravnica in nas obvestila, da leži Uroš na intenzivnem oddelku celjske bolnišnice', pripoveduje med ihtenjem Marija Jelen, in pove, da je baje zdrav-

nik v Celju, ko so tjakaj končno pripeljali njenega moža, vprašal: 'Kaj zaboga pa ste deleli s tem človekom?'



Vdova Marija Jelen

Boj s smrtjo

Po tistem, ko ga je v soboto 5. septembra pregledal kirurg v celjski bolnišnici in vrnil v Vojnik, so ga po dveh dneh sprejeli na intenzivnem oddelku zaradi oteženega dihanja. Ugotovili so, da je le to posledica odpovedi ledvic, acidoze, ki predstavlja kopičenje strupenih presnovkov v telesu. Pacient je imel vidne odrgnine in vreznine po rokah, nogah in levi podlakti. Nadalje so zdravniki ugotovili, da poškodbe same po sebi niso bile tako hude. (!)

Ob sprejemu pa so Urošu ledvice že povsem odpovedale, zato so začeli z različnimi dializnimi postopki. Drugi dan so mu operirali poškodovano roko. Sledila je odpoved pacientovih pljuč, kakor pravijo na intenzivnem oddelku, zaradi strupenih presnovkov. Nadaljeval se je boj za pacientovo življenje, ki se je izteklo 25. septembra. Uroš je uradno umrl zaradi odpovedi več organov.

Marija zahteva za mrtvega moža zadoščenje

Od patologa dr. Borisa Kavčiča, ki je opravil sodno obdukcijo, je zaenkrat nemogoče dobiti uradne podatke o vzroku Uroševe smrti. Izgovarja se namreč na prepoved dajanja podatkov, dokler teče preiskovalni postopek.

Zakaj ni šlo za navadno klinično obdukcijo, nam lahko pove Marija Jelen: 'Vse, kar se je dogajalo z mojim možem, smo prijavili kriminalistu v Celju, ki je reagiral šele potem, ko smo zagrozili, da primer prepustimo Ljubljani.'

tekst in slika, Ancij Solan

VOJNA NAPOVED VLADI

Vladina odpoved splošne kolektivne pogodbe za gospodarstvo je povzročila pravi šok med vsemi, ki so bili prepričani, da bo vlada, v kateri mrgoli socialistov, socialdemokratov in podobnih strankarskih združb, ki se, kadar jih potrebujejo, rade sklicujejo na delavce, vsaj v okviru možnosti le spoštovala in upoštevala že dosežene kolektivne pogodbe.

To, da so le - te postale že pred časom nerealne, v tej zmedbi, ki jo je povzročil oster vladin ukrep, niti ni toliko pomembno, važneje je, da je vlada z odpovedjo kolektivne pogodbe za gospodarstvo in pet panožnih, delavcem vzela vse pravice,

ki so jim v tem obdobju surovega liberalnega kapitalizma, kot ga je svet poznal v preteklem stoletju, še ostale. Tako jim danes ostane le še zakon o delovnih razmerjih. Direktorji in vodilne strukture v negospodarskih dejavnosti ter petih infrastrukturnih panogah bodo imeli proste roke pri urejanju delovnih razmerij po osmem oktobru, ko poteče pogodbeni rok, saj jih ne bodo več omejevale kolektivne pogodbe. Na ta način bo po sedanjih občinah izgubilo službo 3000 uslužbencev, ki bodo ostali brez pravne varnosti.

Čeprav se vsi strinjamo, da je potrebno zmanjšati

prerazbohoteno administracijo, pa ta ukrep do tega ne bo pripeljal, saj se bo po drugi strani število zaposlenih v državni upravi povečalo kar za štiri tisoč, plače zanje pa bo dajal proračun.

Sindikati zaradi vsega tega napovedujejo vojno vladi, čeprav so verjetno dandanes za kaj takega že prešibki - sicer pa, kdo bo tudi še zaupal sindikat, ki se v besedah sicer zelo zavzema za delavce, hkrati pa so, skladno z modelom liberalnega kapitalizma, vrgli na cesto celo svoje lastne uslužbence.

Vendar pa se človek ne more znebiti vtisa, da so vsi ti prepriki okoli kolektivnih

pogodb ter dolgovazna in brezplodna pogajanja za dosedaj najuspešnejša slovenska podjetja (slabih tako nihče noče), ki bi lahko uspešno poslovala tudi, če bi bil njihov večinski del v slovenski lasti. Kaj se lahko zgodi s takšno preneljano prodajo, se je zgovorno pokazalo v primeru mariborskega Zlatoroga, ki je bil svojčas eno najuspešnejših slovenskih podjetij. S podpisom pogodbe s Henklom je

izgubil pravico izvažati svoje izdelke na tuja tržišča, dandanes pa za nizko ceno proizvaja samo surovine za svojega partnerja. Vendar pa to ni najhuje - najhuje je, da je Henkel uničil Zlatorogovo zelo razvit razvojni odel, saj so tamkaj zmetali na cesto 150 delavcev, med njimi tudi vrhunske kemike. Na ta način je Henkel dosegel dva cilja - uničil je konkurenco, ki jo je prej Zlatorog v neki meri vendarle predstavljal in dobil poceni proizvodnjo surovin.

Nič bolje se ni zgodilo z nekoč uspešno Adrio, ki jo je njen direktor Marjan Anžur, ki sedaj 'rešuje' mariborsko Metalno, zapustil v globo-

kem breznu dolgov. Seveda pa se ima za te dolgove zahvaliti tudi svojemu sodelovanju s Francozi. K temu seznamu moramo prišteti še Tobačno tovarno Ljubljana ter papirnico v Vevčah, da niti ne govorimo o nekdanjem simbolu slovenstva, begunjskem Elanu, ki je danes v hrvaških rokah. Ker to nikakor niso osamljeni primeri, se zdi toliko pameetne prislunhiti ideji, da naj bi večinski delež v slovenskih podjetjih obdržali slovenski državljani, saj se v tem primeru takšne žalostne zgodbe verjetno ne bi dogajale.

Janez Vodnar

DR. BOŽIDAR VOLJČ, MINISTER ZA ZDRAVSTVO: »STRAH PRED NOVIM ZDRAVSTVENIM SISTEMOM JE ODVEČ«.

ZAVAROVALNICE BOMO DRŽALI ZA BESEDO

'Strah pred novim sistemom zdravstvenega zavarovanja je nepotreben in odveč. Po novem letu, ko bo ta sistem stopil v veljavo, bo zdravljenje za ljudi, ki veliko hodijo k zdravniku, predvsem upokojuje, cenejše kot dosedaj', pravi minister za zdravstvo dr. Božidar Voljč.

'Zdravstveno zavarovanje bo delovalo v okviru obveznega programa zdravstvenega zavarovanja, tako kot deluje dosedaj, uveden pa bo še nov sistem, tako imenovano prostovoljno oziroma dodatno zavarovanje, o katerem je bilo že veliko povedanega in ki bo posameznikom ter delovnim organizacijam dal možnost, da zavarujejo samega sebe. Pričakujemo, da bo večina ustanov pri tem pomagala svojim zaposlenim.'

Kako bodo po novem letu zavarovani finančno šibkejši sloji prebivalstva - brezposelni, študentje, upokojenci, saj je to kategorija ljudi, ki zdravnik najbolj potrebujejo in že sedaj težko plačujejo participacijo.

'Po mojem socialni moment prostovoljnega zavarovanja malo preveč poudarjajo, saj, kot ste verjetno slišali, pripravljajo zavarovalnice, vsaj večje med njimi, prostovoljno zavarovanje v tem smislu, da bi s tisoč tolarji na mesec, ki bi jih plačali zavarovalnici, to zadevo popolnoma pokrili. Kar pomeni, da za nobeno zdravstveno storitev nihče ne bi nič plačal. Z večjim doplačilom pa imamo tudi možnost dodatnih ugodnosti, višjo raven same oskrbe (npr. televizor v sobi).

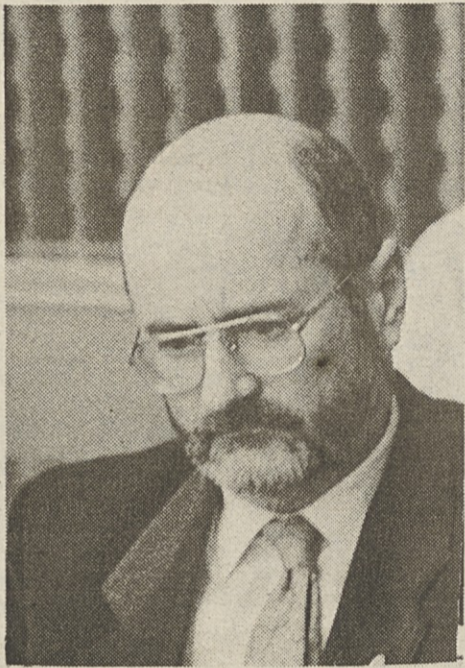
Glede samoplačništva je strah predvsem posledica nevednosti in načina medijskega obravnavanja te problematike. Menim, da je za kategorije, o katerih sva govorila, novi sistem ugoden. Ravno upokojenci imajo sedaj zaradi participacije več stroškov zavoljo svojega zdravja, posebej tisti, ki veliko hodijo k zdravniku, kot jih bodo imeli po novem letu, ko bodo lahko z dodatnim zavarovanjem, torej s tisoč tolarji mesečno, plačali vse. Zavarovalnice tudi dopuščajo možnost, da bi bila v primeru, če bi Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja za veliko število oziroma za vse upokojuje, ki jih je, kot vemo, zelo veliko, sklenila pogodbo o dodatnem zavarovanju, cena ustrezno manjša, tako da bodo te stvari kar precej ugodne.'

Kljub akciji, ki jo je sprožil Adriatic in s katero je nagnal ljudem precej strahu v kosti, še niso znane premije za dopolnilno zavarovanje. Pri Adriaticu sicer govorijo o vsoti petindvajset mark, kolikor naj bi pri njih stal paket dopolnilnega zavarovanja. Pri Zavodu za zdravstveno zavarovanje govorijo o premiji, ki naj bi znašala tisoč tolarjev mesečno in ki ste jo tudi vi omenili.

'To je odvisno od denarne mase, ki jo ima zavarovalnica. Po mojem mnenju zavarovalnice z majhno količino denarja ne bodo mogle ponuditi poceni zavarovanja, v skladih Zavoda za zdravstveno zavarovanje se zbere zelo veliko denarja, prav tako ima veliko denarja zavarovalnica Triglav. Te zavarovalnice bodo lahko ponudile bistveno ugodnejše pogoje.'

Torej priporočate ljudem, naj ne hitijo z dopolnilnim zavarovanjem in naj raje počakajo, da bodo znane ponudbe vseh zavarovalnic?

'Vsem že lep čas priporočamo, naj počakajo, da bodo znane točne ponudbe. Tudi Adriatic še ni objavil svoje cene. Ta zavarovalnica je pač poizkušala na



svojestven način reklamirati svojo ponudbo. Čas pa bo pokazal, ali je bila ta reklamna metodologija za Adriatic ustrezna ali pa si je z njo morda naredil celo medvedjo uslugo.'

Bomo lahko po novem letu s tisoč tolarji, ki jih bomo plačali za dodatno zavarovanje, upravičeni do vsakovrstne medicinske pomoči?

'Tako pravijo zavarovalnice, jaz sem vam povedal samo tisto, kar so one meni. Torej ne držite za besedo mene, pač pa zavarovalnice, saj so bile one tiste, ki so dale ven to številko. Mi jih bomo držali za besedo, tudi jaz v primeru, če bi se iskazalo, da to ne drži.'

V kolikšni meri bo ta zahodni način plačevanja zdravstvenih storitev pripomogel k večji likvidnosti zdravstva?

'Vprašanje, ki ste ga zastavili, je deloma že uresničeno. Od 1. marca dalje, ko smo sprejeli novo zakonodajo in ustanovili Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, se ves denar, ki je namenjsko vplačan za zdravstvo, tudi v zdravstvu obrača. Prvič se je zgodilo, da je ta denar pregleden. Dokler je bil v okviru integralnega proračuna, se nikoli ni vedelo, koliko ga je bilo porabljenega za zdravstvo, koliko pa ga je šlo kam drugam in tega podatka niti ni bilo možno dobiti. Sedaj pa ima javnost vpogled nad trošenjem.'

Druga dobra stvar pri tem je dejstvo, da je tega denarja sedaj toliko, da se je finančno stanje zdravstvenih ustanov za katero veste, da je bilo katastrofalno, zelo izboljšalo. Prej so si morale sposojati denar za plače, nato pa večino denarja, ki so ga dobile, vrniti za obresti - to je danes preteklost in likvidnost zdravstva je bistveno večja. Likvidno zdravstvo ni več breme družbe, ampak je lahko kreativni del družbe tudi v smislu ekonomskega in tehnološkega razvoja, kajti zdravstveni trg je eden največjih in najstabilnejših, saj so potrebe na tem področju stalne. Naša velika želja je, da bi v slovenski družbi ustvarili drugačno mnenje o zdravstvu. To ni porabnik družbenih sredstev, temveč s tem, ko redno plačuje svojo elektriko, ogrevanje, zdravila, torej vsem, ki mu kar-

koli dobavljajo, podpira del gospodarstva,

Tu je še ena prednost; če na primer zdravstvo oziroma nek velik klinični center v redu plačuje račune dobaviteljem, se lahko kot velik porabnik z dobavitelji dogovori za ugodnejše cene, kar pomeni prihranek zdravstvenega denarja. Prej se je dogajalo nasprotno - ker zdravstveni domovi oziroma bolnišnice niso mogli plačevati svojih obveznosti v roku, so se dobavitelji znašli v vlogi neprostovoljnih kreditorjev zdravstva, zato so cene dvignili za trideset odstotkov, saj nikoli niso vedeli, kdaj bodo dobili plačilo. Tu vidimo, da se ta zahodni sistem v veliki meri sprevača v blagodat zdravstva in ravno s tem načinom nameravamo v sodelovanju z direktorji zdravstvenih ustanov doseči, da bodo izdatki za zdravstvo manjši in da bomo potem nemara lahko tudi znižali prispevno stopnjo oziroma obremenitev vseh nas, ki za zdravstvo plačujemo.'

Nova ureditev zdravstva že daje svoje sadove?

'To že daje rezultate. V zadnjem času, če samo pogledamo medije, se o zdravstvu kot o problemu družbe ne piše več. Leto dni nazaj pa je bilo zdravstvo na dnu - imeli smo stavke, celo ministrica je morala odstopiti.'

Kaj bodo te spremembe pomenile za zasebno zdravstvo, ki naj bi tudi doživelo svoj razcvet, čeprav je v tem trenutku v Sloveniji komaj deset zdravnikov, ki opravljajo zasebno prakso?

'Uvajanje zasebne prakse v slovensko zdravstvo je eden največjih posegov, ki mu je slovensko zdravstvo po vojni izpostavljeno. Desetletja smo imeli samo javno zdravstveno službo in smo se miselno s tem vzorcem javne zdravstvene službe sprijaznili. Imamo zakon, ki zasebno prakso dovoljuje in zadnje, kar bi ministrstvo storilo, je to, da bi oviralo nekoga, ki želi delati kot zasebnik. Problem je samo v tem, da na številna vprašanja še nimamo odgovorov. V Sloveniji je zelo malo zdravnikov, ki imajo ustrezen in potreben kapital. Kandidatov za privatno prakso je sicer veliko, vendar pa vsi nimajo denarja.'

Pri nas smo z organizacijo zdravstva, kakršno smo imeli in jo še imamo, dosegli nekaj zelo pomembnih in dobrih re-

zultatov, ki nam jih svet zavida. Nizka umrljivost dojenčkov, cepljenost populacije - tu smo med vodilnimi v svetu. Želeli bi, da ta organizacija v smislu vzdrževanja doseženega ostane še naprej. V zadnjih dvajsetih letih smo s samoprispevkami zgradili serijo novih, dobro opremljenih zdravstvenih domov, ki so namensko arhitektonsko grajeni in bi bila velika gospodarska škoda, če bi se te namensko grajene stavbe uporabljale v drug namen, ker bi jih bilo potrebno predelovati. Zato iščemo način, da bi v okviru obstoječih zdravstvenih domov sprostili tudi privatno prakso. Zdravstveni dom naj bi na ta način še vedno ostal, takšen, kot je bil - imel bi laboratorije, fizioterapijo in tako naprej, v njem pa bi bili tudi zasebniki v okviru nekakšne zadruga. S takšno usmeritvijo bi ohranili dosedanje dosežke, hkrati pa tudi uvajali privatizacijo.'

Pri iskanju prave rešitve smo prepučeni sami sebi. Avstrijski, nemški in drugi zahodnoevropski ter vzhodnoevropski modeli so praktično neprimerljivi. V okviru svoje lastne medicinske strokovne organizacije moramo najti način, da bomo ohranili doseženo in hkrati dosegli tudi privatizacijo. Ravno s tem se sedaj skupaj z zdravstvenimi domovi ukvarjamo.'

V Ljubljani se pripravljajo občine in mesto, kdo je sploh pristojen za izdajanje koncesij.

'Pri izdajanju koncesij gre predvsem za problem zdravstvene mreže. V Sloveniji imamo dovolj bolnišnic, postelj, zdravstvenih domov in zdravnikov. Če spustimo v to slovensko zdravstveno arenno nekontrolirano število novih zdravnikov, bomo stroške zdravstvenega varstva pognali tako visoko, da jih ne bomo zmogli. Vsak zdravnik se skuša uveljaviti s storitvami, ki pa seveda stanejo. Zaradi tega je izjemno pomembna mreža zdravstvenih storitev ter normativi in standardi.'

Kdaj bi naj zaživela zasebna praksa?

'Ta proces bo trajal več let. Tudi ni v interesu države, da bi celotno zdravstvo prišlo v zasebne roke. Zato bodo na primer bolnišnice, cepljenje otrok in kar je še takšnih bistvenih zadev, še naprej ostale pod skrbništvom države.'

Janez Vodnar

NAROČILNICA

PRI NOVI DOBI, Aškerčeva 15, Celje, nepreklicno naročam(o) ... izvodov knjižice **ONESNAŽENOST OKOLJA V CELJU**. Cena 290 SIT.

Naročamo pošljite na naslov

Ulica, poštna št., kraj:

Ime in priimek podpisnika

1. Račun bomo plačali v 15 dneh po prejemu knjige
2. Naročeno pošljite po povzetju

Žig Podpis naročnika

Naročniki imajo s to naročilnico Nove dobe 10-odstotni popust

OBČINA LJUBLJANA CENTER TRŽI S KRIVIČNO ODVZETIMI OBJEKTI

DRUGA SMRT GOSTILNE FIGOVEC?

Žejni in lačni popotnik, če boš vstopil v priljubljeno ljubljansko gostilno Figovec, o kateri si nekje prečital, da je v njej svojčas skupaj z Andrejem Smoletom, njenim lastnikom, popival največji slovenski poet in boš mislil, da uživaš rujno vince v isti točilnici, kjer je to nekoč počel dr. Prešeren, boš v zmoti. Starega Figavca namreč ni več, porušili so ga po drugi svetovni vojni in na njegovem mestu položili asfalt ter naredili podhod. To pa nikakor ne pomeni, da 'novi' Figovec, ki je dobil prostor v predvojni Železnini, za 'stari' kaj zaostaja. Gostilna z bogato tradicijo pa je kljub temu, po zauglji nedoumljivih postopkov občine Ljubljana-Center, v velikih težavah.

Vsako prvo junijsko soboto se dobimo v Figovcu!

Prvi mož gostilne Figovec je že dve leti Jože Dolenc, direktor družbenega Gostinskega podjetja Figovec, ki ima v svojem okrilju poleg gostilne s tem sladkim imenom (ime gostilne ne izvira iz fig, ki rastejo na drevesih, temveč onih



Jože Dolenc, direktor Figovca

drugih, ki jih puščajo za sabo konji.) še gostilno Krpan, kjer so svojčas snemali televizijsko Krajevno skupnost z nepogrešljivim Fraklom in njegovo 'Žoza, dvojnega!', in okrepčevalnico Trznica. Inženirja Dolenca, ki je bil v dosedanjih četrstoletnih delovnih dobi vse od referenta za reklame, upravnika počitniških domov, vodje v proizvodnji, inšpektorja in strokovnega sodelavca Inštituta za varstvo pri delu, do predsednika senata na Sodišču združenega dela, je novo delovno mesto izredno pritegnilo. Brez pretiravanja lahko zapišemo, da živi in dela za in v Figovcu. Stara gostilna mu je pri srcu že od srednješolskih dni, ko se je s kolegi maturanti dogovoril, da se bodo v njej dobivali vsako prvo soboto v juniju. Besede se držijo že trideset let!

Socialistično obdobje slavne gostilne

Jože Dolenc, ki mu ni bilo nikoli pretežko delati, ko je bilo potrebno, se dobro spominja, da je bilo v Sloveniji do lanskega leta vse 'naše', delavcevo ali če hočete: družbeno, ne glede na to, da smo imeli samoupravljanje samo v narekovajih. Po spremembi družbenopolitičnega sistema po drugi svetovni vojni je bil med mnogimi objekti družini Knez odvzet tudi Figovec, stara gostilna, ki jo je svojčas imel in kasneje prodal Prešernov prijatelj Andrej Smole. Gostinci, ki so bili podnajemniki že v starem Figovcu, so dobili v nadomestek najemne prostore v stari Železnini, ki so jih preuredili v gostinske predvsem na škodo plač zaposlenih. Vse nadaljne izboljšave so bile plačane iz istega vira.

V prostorih, za katere ni takrat nihče povprašal, če so funkcionalni, so poslovali v socialističnem smislu. Precej sredstev so vlagali tudi v ureditev neposredne okolice, kamor lahko štejemo

tlakovanje in podobne zadevice. Vse je nekako normalno potekalo do lanskega leta, ko so bile najemnine izplačevane občini Ljubljana-Center relativno nizke. Vendar se je za takšno najemnino skrivalo dejstvo, da se na gostilniškem objektu z družbenim denarjem ni nič naredilo, kar se je, se je s Figovčevim.

Figovec bi lahko z najemnino kupil Tobačno tovarno

'Lanskega marca je občina sklenila, da bo na področju najemnin uvedla tržne odnose. Po iniciativi izvršnega sveta je najemnino v mesecih juniju in juliju tako povečala, da bi lahko na primer v štirih letih, če bi tako ostalo, z najemnino za prostore gostilne Figovec odplačali vsoto, ki jo je država iztržila za tujcem prodano Tobačno tovarno v petih letih. Za prostore, brez vrta, smo morali plačati za vsak mesec vnaprejšnjico manj in nič več kot 20.000 DEM. Če bi občina slučajno imela pet Figovcev, bi lahko že v enem letu pokrila celo Tobačno tovarno, ki jo je prodala za pet milijonov DEM. Samo od nas bi v štirih letih dobila samo od najemnine milijon DEM, pa še Figovec bi jim ostal. Na drugi strani pa je en stroj v Tobačni tovarni vreden toliko, kakor pet Figovcev! Zato sem se začel kregati ...

Skladno s takratno inflacijo pa so se odnosi spreminjali, tako da je bilo čez štiri mesece vse drugače, za nas je postajala slika ugodnejša. Kljub temu so ostale letne stopnje najemnin v Sloveniji dvajsetodstotne, kar pomeni, da je najet objekt izplačan v petih letih. Ne vem, kje je še kaj takšnega, kar kaže na to, da smo v Sloveniji začeli neusmiljeno tržiti, v svetu', se sprašuje Jože Dolenc, direktor Figovca.

Kje je morala?

Postavimo lahko vprašanje, s kakšno pravico lahko občina Ljubljana-Center tržiti s krivično odvzetim objektom. Dejstvo je namreč, da so bivši Figovec družini Knez odvzeli na podlagi krivične sodbe, ki je že razveljavljena. Skoro devetdesetletna brata Knez si od vrnjenega premoženja mogoče ne obetata preveč najbrž tudi zato, ker sta intelektualca, so pa seveda še mnogi sorodniki, ki so se skupaj z ostarelima lastnikoma odločili dati gostinske prostore v najem po polovični ceni, ki jo zdaj Figovec plačuje občini Ljubljana-Center.

Takratna socialistična oblast je objekt vzela lastnikom (porušila), vendar ga je dala v upravljanje delavcem. Sedanja oblast, oblast iz leta 1991, pa je objekt vzela iz delavčevih rok v svoje in jim hkrati nabila astronomsko najemnino. Gre za to, da je občina Ljubljana-Center Figovčevim delavcem vzela sredstva za delo, saj se praktično ves denar, ki ga zaslužijo, preteče preko na-

jemnine v občinsko in preko prispevkov v državno blagajno.

Kiosk pred Figovcem

Jože Dolenc je videl rešitev: 'Moj predlog je bil, naj občina počaka na lastnjenje, ko se bo videlo, s čim ima pravico razpolagati. Najemnina pripada lastniku.

Po drugi strani pa je bila občina do Figovca mačehovska. Pred vrata nam



Gostilna Figovec. Pred njo je nekoč stal 'stari' Figovec, v katerem je popival dr. France Prešeren.

je postavila konkurenčni kiosk s sladledom, pomfrijem in podobnimi zadevami. Poleti tako ne prodamo niti kepice sladoleda. Iz našega dvorišča so naredili parkirišče za gospodarsko zbornico in druge privilegirance. (O tem, če lahko zapelješ na ta prostor, odloča Ministrstvo za notranje zadeve. op. av.) Policisti nekatere sprašujejo, zakaj rinejo noter, druge z nalepko, ki jo je izdala policija, pa lepo spustijo naprej. Hranim odločbo, ki mi omogoča, da lahko sredi Puharjeve zabijem svoj klin.

Kako naj pričakujemo kakšnega boljšega gosta, ki ga bo pripeljal šofer mimo policista z brzostrelko. (Oboroženci v plavem namreč čuvajo gospoda Bavčarja, ki gnezdi v bližini. op. av.) Sebe moramo pred pijanci in narkomani, ki razbijajo inventar in preprečujejo gostom dostop, čuvati s privatno varnostno agencijo 'Obad.'

Nesmiselno početje občine Ljubljana - Center se vidi preprosto v tem, da Figovcu zaračunava polno najemnino, kljub vsem pomanjkljivostim, ki bi jih morala sama urediti. Kam gre ogromen denar, ki ga občinska oblast zbere iz najemnin? Kdor je kdaj videl Figovca od zunaj, je lahko prepričan, da v gostilniško fasado in dvorišče zagotovo ne.

Če se bo uresničilo, o čemer se šušlja, da bo občina kupila več starih lokalov in z njimi nadalje tržila, se lahko zastavi strokovnopolitično vprašanje. Ali je občina (država) zato, da tržiti s prostori, ali da funkcionira na področju, za katerega je pristojna? Vsaka trgovina je enostavno nategovanje kupca in prodajalca, država za to ni poklicana.

Alenka Žagar - Slana ne sliši Figovca

'Ko sem 1. avgusta želel občini vrniti lokal, so znižali najemnino za trideset odstotkov. Pred tem smo se večkrat pritožili na Izvršni svet občine Ljubljana-Center in zahtevali zmanjšanje najemnine. Vselej brez uspeha. Do-

bili smo samo kratko obrazložitev, da so dejstva že upoštevana, kar pa ni res.

Večkrat smo pisali tudi predsednici skupščine občine Alenki Žagar - Slana, pa ni nikoli odgovorila, niti preko uradnikov.

Zagotovo imamo tudi sami ogromno napak, toda brez denarja, ki se sproti odliva v občinsko in državno blagajno, ne moremu lokalno povrniti nekdanjega imagea', je prepričan direktor Figovca Jože Dolenc.

To bo držalo. Toliko prej, ker mora Figovec plačevati za vsak kvadratni meter izjemno težko dostopne kleti in stranišča, na katerega hodijo med drugimi tudi prodajalci iz kioska, policaji, pijanci, narkomani in klošarji mesečno, 30 DEM najemnine!

Franc Furland

SODOBNO VODENJE V PODJETJIH

Sredi oktobra sta Območna zveza društev inženirjev in tehnikov Celje in Območna gospodarska zbornica iz Celja v mestu ob Savinji pripravili enodnevnega seminarja z naslovom "Sodobno vodenje kakovosti v podjetju". Strokovni izvajalec je bil mag. Albin Repše, dipl. ing., strokovnjak s področja celovitega obvladovanja kakovosti, z izkušnjami v razvoju in dolgoletni vodilni delavec na področju kakovosti v koceru Gorenje in svetovanja tudi drugod.

Ta seminar je bil prvi od skupine seminarjev in usposabljanja iz področja uvažanja kakovosti podjetij v skladu z zahtevami skupine

mednarodnih standardov ISO-9000. Ta skupina standardov predpisuje mednarodno sprejet sistem organiziranja za vodenje in zagotavljanje kakovosti. V svetu vse bolj dozoreva spoznanje, da je kakovost proizvodov in storitev najpomembnejši dejavnik konkurenčnosti in skupaj ob primerni ceni in količini proizvodov ter ustreznemu dobavnemu roku glavni adut trženja in poslovne uspešnosti.

V uspešnih podjetjih prevladuje prepričanje, da se izplača investirati v kakovost, v preventivno zagotavljanje kakovosti proizvodov, procesov, dela in poslovanja, in

da celovito obvladovanje kakovosti postaja nujna potreba ob vključitvi v svetovne tržne tokove.

Seminar je bil namenjen vsem vodilnim in strokovnim delavcem v podjetjih, še posebej v marketingu, razvoju, konstrukciji, tehnologiji, proizvodnji, kontroli kakovosti, nabavi in servisu.

Seminarja se je udeležilo 34 slušateljev iz podjetij širšega celjskega in mariborskega območja. Pokroviteljstvo nad seminarjem sta prevzela Zavarovalnica Triglav iz Celja in servis vozil Renault iz Levca pri Celju.

Janez Blaž Režabek

**BORUT JEREB, NAJMLAJŠI DOKTOR RAČUNALNIŠTVA
V SLOVENIJI**

TEHNIK IN POET

Borut Jereb je diplomiral prej kot v štirih letih, nadaljeval z magisterijem in tudi doktorat dokončal leto dni pred iztekom roka, star osemindvajset let. Pomembno izkušnjo po človeški in strokovni plati mu je dalo devetmesečno bivanje v Oregonu, v ZDA, kjer je delal na univerzi v Corvallis in asistiral v laboratoriju profesorja Teda Lewisa, ki predstavlja v svetu eno pomembnejših figur računalniške stroke. Sledila je vrnitev v Slovenijo in privajanje na specifično klimo naše gospodarske krčme. Borut Jereb je nemirna kombinacija človeka, ki se išče na različnih nivojih, navsezadnje tudi v pesništvu.



Začniva s spominom na osnovno šolo in prve korake v vašem izobraževanju. Bili ste vzoren odličnjak, zagledan v knjige?

'V šestem razredu sem izpeljal prvi poskus učenja in ugotovil, da učenje ni zame. Živel sem predvsem z naravo, rad sem se potepal po gozdu. V družini smo imeli veliko knjig, rad sem brskal po enciklopedijah in leksikonih. Še zdaj jih znam nekaj skoraj na pamet, če odprem kakšno znano knjigo, se zmotim kvčjemu za deset, petnajst strani. Šolske knjige so se mi že takrat zdele neumno napisane in me niso pritegnile, vse sem prebral že avgusta, potem me niso več zanimale.'

Dijaška leta ste preživel na srednji Tehnični šoli, je bila odločitev preprosta?

'Na veliko žalost moje družine, predvsem babice, nisem šel na gimnazijo, kjer so se šolali večinoma vsi družinski člani in nato praviloma postali pravniki. Najbolj sem si želel potovati, zato me je privlačila pomorska šola, a staršev mi ni uspelo prepričati. Z mojo prihodnostjo strojnika so se počasi sprijaznili, rekli so, bo imel vsaj poklic.'

So brez učenja padle tudi prve slabe ocene ali ste tudi srednješolska leta posvetili naravi in branju knjig po lastni izbiri?

'Začel sem se učiti, ker je bila prva ocena cvek. To so bila lepa nora leta. V četrtem letniku, aprila, sem povedal učiteljem, da ne morem več prihajati v šolo, preveč sem bil žalosten, ker se je bližala koncu, in pokazali so razumevanje. Veliko sem delal v mladinski organizaciji, bil sem glavni urednik šolskega časopisa, razglašena za najboljšo glasilo v Sloveniji. V tretjem in četrtem letniku sem samo še pisal, izdal sem tudi knjižico svojih pesmi.'

Je bila odločitev za študij vaša življenjska prelomnica?

'Želel sem študirati slavistiko in novinarstvo, mikala me je matematika, ki je po mojem mnenju dokaj poetična zadeva, blizu mi je bila tudi fizika. Odločil sem se povsem racionalno in iz-

bral računalništvo, ki mi je vsaj malo dišalo po pesništvu.'

Računalništvo s priokusom poezije, se ne sliši nekoliko nenavadno?

'V računalništvu je veliko matematike, meni se zdi matematika filozofija in to je tudi bila, dokler se nista začeli razvijati vsaka zase. Na mojo odločitev je vplivalo spoznanje, da kot povprečen pesnik ne morem preživeti, kot tehnik lahko.'

Ste izbrali prav, je študij izpolnil pričakovanja?

'Računalništvo me je vedno bolj zanimalo, našel sem povezavo s tehniko. Ukvarjal sem se s strojno opremo, kar sem tudi študiral. Diplomiral sem prej kot v štirih letih. Ukvarjati sem se začel s programsko opremo, konkretnije z operacijskimi sistemi, potem sem si kakšno leto urejal življenje, se zaposlil v Gorenju in pisal magisterij.'

Kakšna je bila podoba vaše prve resne delovne izkušnje?

'Zaposlitev mi je odgovarjala, saj me je Gorenje poslalo kot raziskovalca na Inštitut Jožefa Štefana, začela se je moja nekoliko trnova pot, a naučil sem se ogromno v laboratoriju za robotiko. Pritegnila me je umetna inteligenca in paralelni računalniki. Tema magisterija pa so bili večprocesni sistemi in paralelna procesiranje.'

Je takoj sledil doktorat?

'Tako nekako. Z doktoratom, pisal sem o porazdeljevanju opravil, to je, kako porazdeliti opravila po procesorjih, da bo program čimprej izveden, sem postal neperspektiven kader v Gorenju. Odprl sem lastno podjetje, kjer sem zaposlen še danes.'

Kako ste prišli v Ameriko?

'Pisal sem profesorju Tedu Lewisu, njegov naslov sem dobil v reviji, in presenetil me je že čez teden dni z odgovorom, da ima zame v septembru pripravljeno mizo, pogoj je bil, da imam s seboj sredstva za življenje. Ker me je republika Slovenija podpirala že v času magisterija in doktorata, sem se spet obrnil nanjo s prošnjo, da mi omogoči postdoktorsko usposabljanje. Obljubili

so mi finančno podporo in tri dni po zagovoru doktorata sem sedel v avion.'

In pristali v Oregonu. Kakšni so bili prvi vtisi?

'Po dveh dnevih in pol vožnje le velika utrujenost. Pristal sem v Portlandu in čakal še pol dneva, ker ni avtobusnega prometa, kot ga poznamo pri nas, da sem se pripeljal v Corvallis, kjer je Oregon State University s petnajst tisoč študenti. Teden dni sem preživel pri profesorju Lewisu, našel sem si stanovanje in začel z delom na univerzi.'

Nadeli so vam status profesorja, ste imeli prosto pot do elitnih srečanj?

'Profesorjski krogi so me sprejeli. Elita, ki ima vsak drugi dan nove kavbojke in teniske.'

Sliši se nenavadno, je to ameriška predstava, ki jo imamo mi v mislih?

'V Oregon so prišli prvi belci pred sto petdesetimi leti. To je trda dežela s čudovito naravo in čudovitimi ljudmi. Pomenila mi je najlepši čas mojega življenja.'

Kakšna je delovna vnema univerze in študentov?

'Na univerzi je eno samo delo in spet delo, tudi ob sobotah in nedeljah. Le en dan v tednu nisem bil na univerzi. Študentje za dodiplomski študij so večinoma Američani, za magisterij jih je dosti manj, doktorat pa opravljajo samo tujci. Američani ne zdržijo tempa, preleni so. Študentje so večinoma Azijci, prefiltrirani najboljši izmed najboljših. Ti ljudje so v svoji delovni vnemi neverjetni, ko ne zmorejo več, zaspijo za pisalno mizo in čez deset minut jih zbudi navita budilka, so tudi zelo inovativni.'

Kaj vam je dala Amerika po strokovni plati?

'Ogromno. V svetu nekaj pomeniš, če si delal pri profesorju Lewisu, za asistente izbere le najboljše. Znan je kot zelo dober pisec in avtor knjig, iz katerih se učijo po vsem svetu. Je urednik verjetno najbolj brane računalniške revije IEEE Computer, član številnih odborov mednarodnih organizacij in konferenc, direktor računalniškega inštituta za severozahodno Ameriko. Človek velikih referenc, tudi sam podjetnik, kajti najboljši profesorji, ki kaj veljajo, so praviloma praktiki. Skupaj sva napisala članek za IEEE in ga dala v recenzijo. Z njim sem hodil po podjetjih in videl, kako stvari delujejo. Oči sem imel ves čas na pecljih.'

Po devetih mesecih je prišel čas vrnitve in privajanja na znana tla. Verjetno ste želeli ostati v delovnem zagonu, so vas obsuli s ponudbami in tekmovali, kdo bo izkoristil vaše znanje?

'V Ljubljani so me bili pripravljene vzeti v privatnem podjetju, ponudili so mi začetno plačo dva tisoč nemških mark. Tudi na Ministrstvu za znanost in tehnologijo so mi spet šli na roko, dali so mi finančna sredstva in opremo, da lahko dokončujem del stvari, ki sem jih začel v Ameriki. S tem so mi omogočili, da sem ostal v Celju, kjer sem obiskal kar nekaj podjetij, nikjer me niso rabili, bil sem celo na policiji, kjer me je zavrnil že vrtar.'

Ostali ste v Celju pri svojem podjetju Abakus. Kakšne perspektive vidite v lastni dejavnosti?

'Če hočeš delati kot uspešen raziskovalec, moraš biti tudi praktik. Delam predvsem zaradi hobija, če delaš dva-

najst ur dnevno, ne delaš zaradi denarja, ampak zaradi veselja. V podjetju, ki se ukvarja z izobraževanjem in računalniškim inženiringom, delam sam. Moral bi dobiti kakšnega sodelavca, najraje takega, ki bi pripravljala magisterij ali doktorat iz znanstveno raziskovalne in aplikativne dejavnosti. Vsi, ki sem jim želel ponuditi službo, so že v Ljubljani, nekaj jih je v Mariboru, nekateri pa že v Nemčiji.'

V žepu imate doktorat, prevažate se s kolesom. Kaj bi rekli o pravljici, da znanje prinaša denar?

'Znanje ni najpomembnejše, ta avtomatizem bi bil neumen. Lepo pa bi bilo, če bi delo in sposobnosti prinašale denar.'

Očitno si nisem sposoben v danem okolju ustvariti boljšega standarda, nočem kriviti okolja, mogoče je dovolj, da se iz njega enostavno umaknem. Ted Lewis se je vrsto let komaj preživljal, delal je za kruh in mleko, veliko njegovih kolegov z doktorskim nazivom je vozilo taksi. Slovenskim gospodarstvenikom zamerim to, ker dopuščajo nesposobnim obdržati delo, ne tega, da ga sam ne dobim. Navaditi se moramo, da smo odvisni od samih sebe, kar ljudem v Sloveniji še vedno ni jasno, malo boljši smo kot Albanci. Skrajno smo zaverovani sami vase in zaprti, to nas lahko pokoplje. Druga slabost je, da smo orientirani v Ljubljano, kjer se obrača ves denar.'

Ponudite lahko veliko, a v Celju očitno ni odjemalcev vašega znanja. Kaj ponujate, kaj zavračajo?

'Lahko bi ponudil ogromno, sem na višku psihofizičnih sposobnosti, tega pri nas ni mogoče izkoristiti. Drži pa, da si mora vsakdo poiskati svoje okolje, s povprečjem nisem zadovoljen.'

Boste ulovili svoje ideale?

'Želim si hišo ob gozdu kakšnih dvajset kilometrov iz mesta, štirinajst dni za jadrnanje, teden dni za smučanje, sprehode po gozdu in, če bo denar, letalo.'

In kje se je izgubilo vaše pesništvo?

'Ne pišem več toliko kot prej, pišem pa še zmeraj.'



Prof. dr. Ted Lewis z ženo Molly

O čem?

'O tem, kaj je življenje, seveda. Življenje pa se začne in konča z medčloveškimi odnosi.'

Ksenija Lekić

Slika: LucaS

RES JE...

- da je Ustavno sodišče odločilo, da tiste, ki prejema plače, ki zadoščajo zgolj za preživetje, ni mogoče dodatno obdavčiti. Minimalni znesek je 2.000 DEM mesečno. Da, pravilno sklepate, gre za Ustavno sodišče v Nemčiji.

- da minister Janša sanja o slovenski mornarici in admiraliteti v Kopru. Predlagamo, zlasti za morje, poslanca Daniela Starmana, ki še vedno vztraja, da je pripadnik Demosa, ki so ga tisti, ki so ga sestavljali, sami razpustili.

- da je ljubljanski javni tožilec naredil red v svoji hiši in se zahvalil za sodelovanje trem sodelavcem, ki so preradi pogledali v kozarec. Ponekod bo šlo težje, saj bi moral tožilec najprej ukrepati pri sebi.

- da je lepo, ker je LB uvedla zeleno linijo zaupanja, saj vsi ne poslušajo, kaj se stranka pogovarja. Žal pa to ne pomaga, saj so vrste pred bančnimi okenci ostale, le da se zdaj začnajo za zeleno črto.

- da dobre kopalke polepšajo postavo. Kandidatki za slovensko misico sta si zaradi enakega modela skočili v lase. Brez veze, brez njih sta še lepši.

- da so novi tolarški bankovci zelo lepi. Morski prašički kljub temu nimajo do njih nikakršnega spoštovanja in jih - grizljajo.

- da je uvedba mejnih črt pred bančnimi okenci koristna novost, ki bo zagotovila večjo zasebnost varčevalcev. Nekaterim je nerodno, ker dvigujejo preveč, drugim pa, ker - premalo.

- da je predsedniška kandidatka Darja Lavtižar Behler, rekla kar ni rekla, ker je rekla.

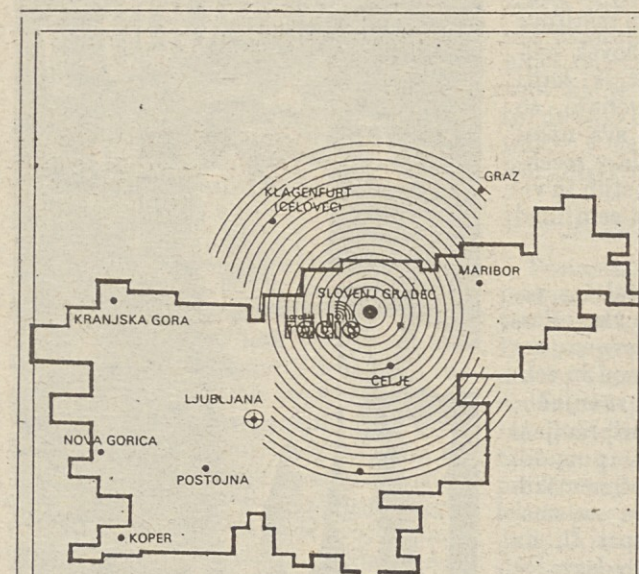
- da je ljubezen slepa. Če ne bi bila, bi kandidatka za slovensko misico, ki jo je s tekmovanja odstranil ljubosumni fant, ostala do konca in bi jo videli še drugi.

- da so policaji bolj pametni, kot bi si človek mislil. Seveda le, ko so sami.

- da ameriška letalonosilka Saratoga ne bi mogla vpluti v slovenske vode. Mornarji pač imajo rajši italijanske - kurbe.

- da je letošnja vinska letina slaba. Res pa je, da bo mnogim slabo. Ne samo po vinu.

- da ceste Ljubno - Rastke, uničene v lanskih poplavah, niso asfaltirali. So, vendar je nova cesta dosti ožja, kot je bila prej. Še ožji so hodniki mozirske skupščine.



koroški
radio
slovenj gradec
UKV 97,2 IN 88,9 MHz STEREO

KREATIVNA MOČ DUHA OSIHOENERGOTERAPEVTA ROMANA JANISZEWSKEGA

SEANSA OB SONČNEM ZAHODU

Ko sonce ugasne, prižge Roman Janiszewski plamen. Ze dolga stoletja vedno znova zagori ogenj v duhu starega indijskega običaja Agnihotre. Tisočletna tradicija daljnega vzhoda pronikne v ljudi, ki sedejo k plamenu in skušajo seči v višje sfere duhovnosti, prosijo za zdravje in uničujejo bolezni, želijo dobro in dobro doživijo.

Obred z ognjem je le ena od skrivnosti, ki obdajajo poljskega psihoenergoterapevta Romana Janiszewskega. Zberejo se, da bi doživeli svetlobo misli, energije in duha. Posedejo v krog in seansa se prične nekaj minut pred sončnim zahodom, takrat Janiszewski prižge ogenj, plamen mora zagoreti točno ob zahodu... V posebni bakreni posodi v obliki narobe obrnjene piramide, točnih dimenzij.



Ob yin yang simbolu

zij, gorj suh krovji iztrebke, pomazan z maslom, imenovanim gi.

Zadnje žarčenje sonca prinaša vibracijo in plamen vsebuje vibracijo. Tako se tvori energetski kanal med soncem in prižganim ognjem, ustvarja se subtilna energija in vibraciji se sinhronizirata. V tem trenutku začnem peti mantr, ko pojem, dvakrat vržem na ogenj integralni riz. Mantra in riz prinašata nove vibracije. Srečajo se štiri sinhronizirane komponente, ki imajo veliko energije in zato izzovejo posebna dogajanja, opisuje obred Roman Janiszewski. Ljudje se bolj počutijo, boleznj izginejo, atmosfera je čistejša, rastline trikrat do štirikrat hitreje rastejo. Dogajajo se pozitivne stvari, agresivno v ljudeh je potlačeno in premagano.

Sinhronizirane energije Agnihotre, nenavadnega obreda z ognjem, naj bi bile sinhronizirane s kozmičnimi energijami velike moči. "To ni bajka, ampak resnica," potrepljivo prepričuje. V svetu obstaja kar nekaj institucij, ki ta obred raziskujejo, ga skušajo raz-



Seansa, blagodejna za ljudi, rastline in ozračje

Energija, mogočna sila veselja

Mnogo bolnih poišče pomoč pri njemu, pomaga jim z individualnimi seansami. Kako? Če mu uspe, se izboljšanje izrazi zelo kmalu, takoj ali največ po treh, štirih srečanjih. "Delujem na celotni psihosomatični strukturi človeka. Nisem bioenergetik. Bioenergija predstavlja najnižji nivo, to je preprosta energija življenja, ki ustvarja ravnovesje. Višji duhovni razvoj omogoča višje oblike posredovanja energije," pravi Janiszewski. Energijo tolmači skozi pet jakosti oziroma nivojev. Na prvem je zemeljska energija, to je energija zemeljske oble, na naslednjem nivoju je božja energija. Tovrstna energija je dostopna zelo redkim, z molitvijo jo lahko posredujejo konkretnim pacientom. Višja oblika energije je kozmična, tej sledi kozmična energija velikih moči. Na najvišjem, zadnjem nivoju, je najmočnejša zadnja energija vesolja. "Delam z zadnjima dvema. Po poti koncentracije usmerjam energijo s pomočjo mentalnih sil, kamor je potrebno. V situacijah, ko ne mo-

rem priti v stik s pacientom, delam na daljavo. Razdalja ni ovira. Obstaja ogromna mreža informacij, ki se je tkala že v času starih civilizacij, imenujemo jo kronika Akašy. S koncentracijo misli se projiciram v obstoječo mrežo, ki mi pomaga priti do konkretnega posameznika. Po tej poti lahko delujem kjerkoli."

Več deset tisoč bolnih je usmerilo upanje k poljskemu psihoenergoterapevtu. Mnogim je bolezen olajšal, nekatere ozdravil, druge ne. Osupljivi so primeri "čudežnih ozdravitev" ljudi, ki so bili zapisani smrti. Na primer štirih obolelih za aidsom. Zakaj ozdravitev le v osamljenih primerih, zakaj uspe hudo bolezen premagati le nekaterim? "Zdravim vse bolezni, tudi najhujše. Uspeh zdravljenja je odvisen od moga delovanja in od angažiranosti pacienta, njegovega odnosa do mene, odnosa do samega sebe in odnosa do okolice," meni Janiszewski. Pomembno je torej verjeti, ne priznati zla in premoči bolezni, zaupati in živeti.

"Več kot devetdeset odstotkov tako imenovanih zdraviteljev, bioenergetikov, je prevarantov, manipulirajo z bolnimi in obupanimi. A tudi njih taka dan obračuna," je obljubil Roman. Kako jih prepoznati? Če ni po terapiji nobenega učinka v smeri izboljšanja, raje zbežite.

Raziskave zdraviteljstva so šele na začetku, vzemirajajo predvsem dogajanja, ki jih znanost težko pojasni.

V okviru raziskave zdraviteljskih molitev na primer so izpeljali poskus z ameriškim zdraviteljem Ambrosom in Olgo Worrall. Hoteli so ugotoviti, ali lahko vplivata na rast ljuljke v 600 milj oddaljenem laboratoriju. Raziskovalci so hitrost rasti spremljali na registratorju. Ko sta zdravitelja pričela delovati, so rastline rastle hitreje, rast je bila tudi osemkrat hitrejša.

Dr. Bernard Grad, biokemik na univerzi McGill v Montrealu, je pred dvajsetimi leti preizkusil zdraviteljske sile na laboratorijskih živalih. Določeno število miši je razdelil na tri skupine, vsako žival je malo urezal. K sodelovanju je povabil znanega zdravnika polkovnika Estebanija in skupini miši, ki jo je ta "zdravil", so se rane zarasle veliko hitreje.

Član Sovjetske akademije znanosti opisuje, kako so od DZune Davitavišvili pričakovali zdravljenje neke razjede. Poskus je trajal samo petnajst minut in že pet minut kasneje se je pojavila tanka rožnata opna, ki je dokazovala, da se tvorijo kožne celice.

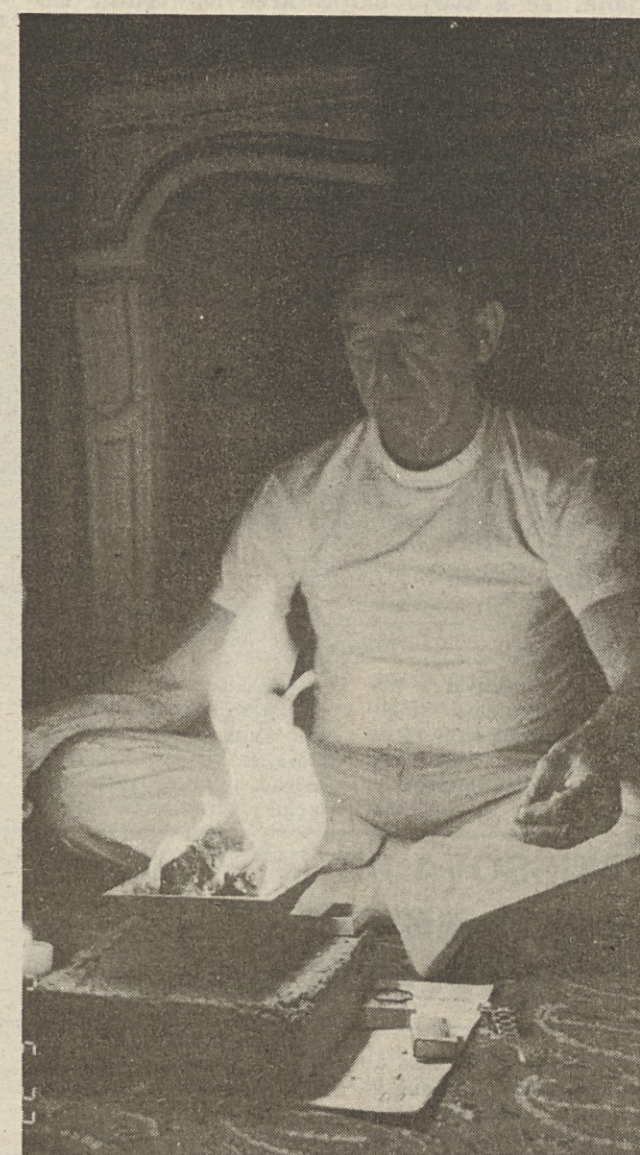
Verjetno bodo te in podobne raziskave še naprej deležne enake ravnodušnosti zdravniških krogov in napadov racionalistov in humanistov, ki se v svoji nenavadni povezavi borijo proti nečemu, za kar menijo, da je povratek k mračnjstvu in ponovno slavljenju čudežev. Četudi so raziskave še v omejenem obsegu, pa nekateri rezultati kažejo, da nekakšna zdraviteljska sila vendarle deluje.

Edina deviza je humanost

Roman Janiszewski se je rodil pred devetindesetimi leti v Zatoru pri Krakovu. Kot projektant arhitekturnih konstrukcij je preživel delovno obdobje z običajnim zaključkom, upokojitvijo. Sprememba življenjskega ritma in dolga sta naredila svoje, iskal je nova znanja in izkušnje. V psihotroničnem klubu, kjer je najprej spoznaval hindujske filozofije. Cas je prinesel presenetljivo odkritje. Ko so v klubu preverjali zmožnosti in opravljali nekatere analize, je spoznal, da ima velike moči in neizkoriščene sposobnosti. Prvi pacient je bila Katarina, sosedja iz stolpnice, hudo bolna in njo mu je uspelo ozdraviti. V desetih letih so sledili še mnogi drugi.

"Z dajanjem energije oživljam vse energetske kanale v človekovem organizmu, dvignem mu imunski sistem, če je ta dober, ni boleznj." Je mogoče, da boljše počutje ali trenutno izboljšanje temelji zgolj na sugestiji, ko vzroki ostanejo, simptomi pa so le potlačeni? "Sugestije ne uporabljam, pomagal sem tudi otrokom. Hipnozō absolutno zavračam, predstavlja mi sprehod s čevlji po človekovi notranjosti," je prepričan Janiszewski. Spominja se začetka, ko je moral nadvladati občutek, ki so morali izginiti... da bi na koncu ostala le še ena sama ljubezen do sočloveka in želja pomagati, brez predsodkov in zavor, zavestnih in drugih. Tudi in predvsem pri pogledu na staro zgubano telo, pokrito z odprtimi ranami, iz katerih se cedi smrdljiv gnoj.

"Moja deviza je ljubezen do sočloveka. Morali bi živeti na ravni ljubezni in bili bi bolj zdravi. Človek



Roman Janiszewski med demonstracijo obreda z ognjem

je na svetu z določenim razlogom, njegova najpomembnejša naloga je duhovni razvoj, razvoj zavesti in uma. S temi atributi odhaja na drugo stran, vse materialne dobrine pa ostanejo za njim. Človekov duhovni razvoj je nizek, niti ne skuša delovati humano," razmišlja Roman Janiszewski.

Življenje ga je vodilo skozi Avstralijo, Singapur, Egipt, Dansko, Švedsko, Belgijo, Nemčijo, Avstrijo, Italijo, Švico in še marsikam. Deluje predvsem na Poljskem in enkrat mesečno v Mariboru v ortopedičnem studiu Medico, v Velenju in Ljubljani. O psihoenergoterapiji Romana Janiszewskega bomo lahko brali tudi v slovenščini, ko bo dokončal knjigo, ki trenutno nastaja.

Ksenija Lekić

**BREZ
DLAKE
NA
JEZIKU**

MARIBORSKI RADIO ŠTUDENT UKV stereo 95,9MHz

NI RES...

- da Janez Janša v ničemer ne posnema tovariša Tita. Njegova prva jadrnica, prvkinja slovenske vojaške mornarice, nosi isto ime kot slavna Titova - Galeb.

- da se je naš zunanji minister Dimitrij Rupel v zadnjem času malo umiril. Očitno še ni bil v vsaki državi na svetu, zato je tokrat odpotoval v Singapur.

- da je Kučan zbral že vseh pet tisoč podpisov, ki jih potrebuje za predsedniško kandidacijo. Ker pa so obrazci zastojni, ima še upanje, da mu bo uspelo.

- da nam primanjkuje predsedniških kandidatov. Tako je skladno s trendom, ki trenutno velja tudi v liberalno demokratiški stranki, imenovala svojega - dr. Ljuba Sirca. To, da se njemu še vedno kolca po Jugoslaviji, pa tako ni važno - se pač sklada s politikom LDS.

- da ne bomo sanirali divjega lastninenja. Tako vsaj na svojem predvolilnem pohodu po slovenskih občinah zatrjuje lider krščanskih demokratov Lojze Peterle. Da je revizija divje privatizacije potrebna, se strinjamo, vendar pa bi Peterleta vseeno vprašali, zakaj je ni opravil že takrat, ko je bil še na oblasti. Verjetno mu to takrat ni prinašalo predvolilnih točk.

- da so naši parlamentarci vsaj zunaj parlamenta pošteni. Tako niso mogli iz svoje kože niti med prijateljsko nogometno tekmo z italijanskimi parlamentarci, saj je za slovensko moštvo igral tudi Tone Hrovatič, ki sploh ni poslanec.

HUMORESKA
DEMOKRAT
ŠIROKEGA KOVA

Poslanec Poldek je demokrat širokega kova (to ni kakšna nova demokratična stranka). To dokazuje s tem, da si je naložil vrsto funkcij in jih še nima dovolj. Za to pa se je odločil, ker v prejšnjih časih ni imel nobene funkcije, saj so vse pobrali funkcionarji, in mora zdaj nadoknaditi izpad. Povrh zdaj primanjkuje funkcionarjev.

Seveda fofšija ne pozna meja. Stanovalci v njegovi hiši so mu zelo nevoščljivi. Še posebej, ko ga gledajo v skupščinski klopi, kako udobno sedi in se zanima za dnevni tisk. "Lahko njemu, ko ima take demokratične sposobnosti," pravijo. "Kaj je to demokracija, če hoče en človek vse funkcije?" "Kaj ne diši to po prejšnjem režimu, ko smo imeli res prave zbirke funkcij?" "Saj se bo raztelesil!" "Saj je petinštirideset let v sebi kopičil energijo." "In je zdaj izbruhnila na dan."

"Kaj ne veste, da je kandidiral tudi za glavnega direktorja?" "Čelo za glavnega direktorja?" "In tudi za direktorja." "Za direktorja?"

NOVA DOBA
NOVA DOBA

NOVA DOBA



NOVA
PESTREJŠA
PODOBA

SUPER NAPOVEDNIK

Petnajstletni EDWARD FURLONG je zvezda Terminatorja 2. V tem zloveščem trilerju igra malega Connorja, bodočega vodjo proti strojem, z 'dobrim' terminatorjem ob strani (igra ga vele Arni) in 'slabim' nasproti. Ob njem je ves čas tudi njegova bojevita mama Sara (Linda Hamilton), tako da je vsa zgodba še zanimivejša. Edi je igral še v enem filmu in to v American Heart z Jeffom Bridgesom. S Terminatorjem je pobral precej slave, da o honorarju sloh ne govorimo. Za spomin na to dogodivščino si je kupil mačko in jo poimenoval T-1000.



TV PROGRAM

GLASBA

LESTVICE

**STOPITE
BLIŽE
SLOVENSKI
VOJAKI**

**PRIREDITVE
PO SLOVENIJI**

HOROSKOP

TA TEDEN NA TV

Petek, 23. oktober
TVS 1

SOVA

RIMLJANKA, italijanska barvna nadaljevanka, 1987, 3 deli scenarij: Giuseppe Patroni Griffi in Franco Bernini po istoimenskem romanu Alberta Moravie režija: Giuseppe Patroni Griffi igrajo: Francesca Dellera, Tony Lo Bianco, Pierre Cosso in drugi

Pisatelj Alberto Moravia je o nastanku svojega (tudi v slovenščino prevedenega) romana Rimljanka biografa Alaina Elkanu zaupal naslednjo anekdoto: Nekega večera je na Trgu Triotene uzrl mladenko, ki je spominjala na prostitutko. Ni imela več kot dvajset let, toda bila je prečudovita. Na vprašanje, kam bi šla, je odgovorila, da k njej domov. Takoj ko sta vstopila v njeno stanovanje, je začutil, da lepa mladenka v stanovanju živi z družino. V nekem trenutku - bila je slečena, imela je čudovito telo - se je spomnil Jamesove novele, v kateri se junak zaljubi v statuo. Potem je nenadoma vstopila starica z vrčem vroče vode in brisačo, ki ga je vprašala, ali je že kdaj videl takšno telo. Kasneje je zvedel, da je bila to mladenkina mama... Ta dogodek, ki je trajal dobro uro, je zametek romana Rimljanka, ki je nastal v štirih mesecih mrzličnega pisanja. Leta 1947 je Moravia dokončal petsto strani debel roman, katerega poglavitni čar je naslovna junakinja, opisana zelo plastično, polnokrvno, življensko. Lik Rimljanke je lik, ki si ga je v štiridesetih in petdesetih želela upodobiti vsaka italijanska igralka, toda vloga v letu 1954 posnetem filmu Luigija Zampe je dobila samo ena - Gina Lollobrigida. Triin- trideset let kasneje je nastala nova verzija znanega filma - kot nadaljevanka v treh delih. Slavno obetajočo vlogo Rimljanke je odigrala Francesca Dellera, Gina Lollobrigida pa je odigrala vlogo mame! Senzualna Francesca Dellera, je bila primerna igralka za vlogo se-



demnajstletne Adriane, ki se vse bolj zaveda lastnega telesa. Njena mama ima s hčerko svoje načrte, predvsem pa si želi, da ne bi ponovila njene življenske zgodbe - da se ne bi poročila iz ljubezni v revščino. Mama ne prenese besede "ljubezen", toda Adriana se kljub njenemu besu zaljubi - fašistični mogočnejš Astarita. Adriana se vsebolj prepušča ljubezni, telesnosti. Življenje ji prinaša razočaranja, na katerega odgovarja s samouničevalnimi dejani - začne se prostituirati... Režiser in scenarist nadaljevanke Giuseppe Patroni Griffi je samo z drobci opozoril, da je čas nadaljevanke leto 1935 oz. 1936, skratka čas fašistične vladavine. Osredotočil se je na lik Adriane, na njeno preobrazbo iz nedolžne mladenke v prostitutko, brez moraliziranja... Ob premieri TV nadaljevanke je na tiskovni konferenci prišlo do precejšnjega škandala, ko je Gina Lollobrigida razkrila novinarjem, da je Francesca Dellera glas posodila šolana igralka. Izjava je dodobra razburkala italijansko javnost, vendar je predvsem pomagala novi Rimljanki. Izjava Gine Lollobrigide so namreč razumeli kot izjavo užaljene igralka, ki zavida svoji naslednici mladosti. Francesca Dellera pa tudi po tem škandalu še zmeraj kraljuje na naslovnih straneh ilustriranih revij...

ČETRTEK, 22. OKTOBRA

Slovenija 1

- 10.35 Program za otroke, Jakec in čarobna lučka, Norčije v živalskem vrtu
- 11.00 Šolska tv, Analitična mehanika, Angleščina - Follow me, Muzzy, angleščina za najmlajše
- 12.00 Poročila
- 14.50 Športna sreda, ponovitev
- 17.00 TV dnevnik 1
- 17.10 Program za otroke, Ebba in Didrik, švedska nadaljevanka, Živ žav
- 18.28 Že veste..., svetovno izobraževalna oddaja
- 19.05 Risanka
- 19.30 TV dnevnik 2, vreme, šport
- 20.05 Žarišče
- 20.35 Bobenček, glasbena oddaja
- 21.40 Tednik
- 22.30 TV dnevnik 3, vreme, šport
- 22.55 Poslovna borza
- 23.10 Sova, Dragi John, Največji potres v Los Angelesu, ameriška nadaljevanka

Slovenija 2

- 16.45 Sova, ponovitev
- 18.00 Regionalni programi-Koper
- 19.00 Videolestvica
- 19.30 TV dnevnik Koper-Capodistria
- 20.00 "16 črk", tv igrice
- 20.30 Zelena ura
- 21.30 Umetniški večer

TV Koper

- 13.00 Ryan - soap opera
- 13.20 Crime story, serijski film
- 14.10 Črni bandit - ameriški vestern
- 15.35 Sodobna umetnost - dokumentarna oddaja
- 16.00 Oresedici - tv novice
- 16.05 Čarobna svetilka - otroški program
- 17.00 Bersaglio - v studiju Tatiana Juratovec

- 17.40 Arhitektovi nasveti, ponovitev
- 18.00 Slovenska kronika, studio 2
- 19.00 Vsedanes - tv dnevnik
- 19.25 Ryan - soap opera
- 19.55 Crime story - serijski film
- 20.45 Meridiani - aktualna tema
- 21.25 Eurogol
- 21.50 Vsedanes - tv dnevnik
- 22.00 Juke box - glasbena oddaja v živo

HTV 1

- 7.00 Dobro jutro Hrvaška, serijski film
- 10.00 Poročila, TV šola 10.05 Oceani in kontinenti 10.35 O kroni in kronanju 10.45 Spori in sledi: Franci in ostanek Ljudevita posavskega 11.05 TV leksikon 11.15 Tuji jezik 11.30 Smogovci, oddaja za otroke 12.00 Točno opoldne, Poročila, Serijski film 13.30 Monofon 14.00 Poročila 14.05 Slika na sliko, ponovitev 14.50 China Beach 15.40 The Big Blue 16.00 Poročila 16.05 Učimo se Hrvaško - naši likovni ustvarjalci: Slikar Petar Salopek 16.35 Malavizija 17.30 Hrvaška zemlja in ljudje 18.00 Poročila 18.05 Znanstveni razgovori 18.35 Santa Barbara 19.17 Male skrivnosti velikih kuharskih mojstrov 19.30 Dnevnik 1, špört, vreme 20.05 Poslovni klub 20.45 Zabavna oddaja 21.30 Ekran brez okvirja 22.35 Dnevnik 2 23.00 Slika na sliko 23.45 Poročila v angleščini 23.50 Sanje brez meja 23.55 Poročila

HTV 2

- 17.45 "92 stopinj v mrazu, ameriški film
- 19.30 Dnevnik 1, špört, vreme 20.05 Zvonili ste, milord?, humoristična serija 20.55 China Beach - serijski film 21.50 Moč in slava, športni dokumentarec 22.25 Eurogoli 22.40 Pepsi DJ Mag 23.40 Horoskop

PONEDELJEK, 26. OKTOBRA

Slovenija 1

- 9.10 Program za otroke
- 10.10 J. Mortimer: Odloženi raj, ponovitev
- 11.00 TV mernik, ponovitev
- 11.15 Forum, ponovitev
- 11.30 Zrcalo tedna, ponovitev
- 12.00 Poročila
- 16.20 Dober dan, Koroška
- 17.00 TV dnevnik 1
- 17.10 Program za otroke, Radovedni taček: Dvorana, Bratovščina sinjega galeba, Jakec in čarobna lučka, Oscar Junior: Nočni pohod, italijanska nanizanka
- 18.10 Obzorja duha, ponovitev
- 18.45 Werner Fend: Moja knjiga o džungli, nemška poljudnoznanstvena serija
- 19.05 Risanka
- 19.30 TV dnevnik 2, vreme, šport
- 20.05 Žarišče
- 20.35 Dosje
- 21.20 Juš Kozak: marki Groll, izvirna tv igra
- 22.15 TV dnevnik 3, vreme, šport
- 22.45 Sova, Brooklynski most, ameriška nanizanka, Visperas, španska nadaljevanka, Ameriška kronika, ameriška dokumentarna serija

Slovenija 2

- 14.55 Oči kritike, ponovitev
- 15.45 Sova, ponovitev
- 17.30 Športni pregled, ponovitev
- 18.00 Regionalni programi-Ljubljana
- 19.00 Videošpon
- 19.30 TV dnevnik RAI
- 20.00 Štiri v vrsto, tv igrice
- 20.30 Gospodarska oddaja: R&R
- 21.00 Sedma steza
- 21.30 Zgodovina Slovencev v filmskih freskah, čemu živeti
- 22.10 Ciklus filmov znanih režiserjev in ustvarjalcev - Roger Corman: Pet pištol za Zahod, ameriški film
- 23.25 Film

TV Koper

- 12.30 Prodaja po TV
- 13.00 Ryan - soap opera
- 13.20 Crime story - serijski film
- 14.10 Končno ljubezen - ameriška glasbena komedija
- 16.00 Oresedici - tv novice
- 16.05 Čarobna svetilka - otroški program
- 17.00 Zabavno glasbena oddaja: Rhytem & News
- 18.00 Primorska kornika
- 19.00 vsedanes - tv dnevnik
- 19.30 Ryan - soap opera
- 19.55 Crime story - serijski film
- 20.45 Ponedeljkov športni pregled
- 21.45 Vsedanes - tv dnevnik
- 21.55 Umik agresorja z ozemlja republike Slovenije, dokumentarni film
- 22.55 Chicago story - ameriška tv nanizanka

HTV 1

- 7.00 Dobro jutro Hrvaška, Old Boy Network, humoristična serija 10.00 Poročila, tv šola 10.05 TV šola za 1. in 2. razred 10.35 TV šola za 3. in 4. razred 11.00 Vrtljak 11.15 Tuji jezik 11.30 Zviti lisjak, lutkovna serija 12.00 Točno opoldne, Poročila, Zapornik dvorca Zenda, serijski film 13.30 Monofon 14.00 Poročila 14.05 Slika na sliko, ponovitev 14.50 Odletel bom, ponovitev 15.35 The Big Blue 16.00 Poročila 16.05 Učimo Hrvaško, Skozi hrvaško zagorje 16.35 Malavizija, Huckleberry Finn in prijatelji 17.30 Hrvaška zemlja in ljudje 18.00 Poročila 18.05 Dobri človek iz Dunaja, dokumentarna oddaja 18.35 Santa Barbara 19.17 Risanka 19.30 Dnevnik 1, špört, vreme 20.05 Hrvaška v svetu 20.55 Snežni vihar, kanadski film 22.20 Dopolnilo 22.35 Dnevnik 2 23.00 Slika na sliko 23.45 Poročila v angleščini 23.50 Sanje brez meja 23.50 Poročila

HTV 2

- 17.30 Hennessy, britanski film, ponovitev 19.15 Meteorjeva izložba 19.30 Dnevnik, špört, vreme 20.05 Murphy Brown 20.30 Hitro, višje, močnejše, oddaja o športu 21.25 Kitajska plaža, serijski film 22.20 Vox 22.30 Chillers, serijski film 23.45 Horoskop

NEDELJA, 25. OKTOBRA

Slovenija 1

- 9.05 Program za otroke, ponovitev, Živ žav, Ebba in Didrik, švedska nadaljevanka
- 10.25 Naša pesem '92
- 11.05 Sprehodi po stari Ljubljani, ponovitev
- 11.30 Obzorja duha
- 12.00 Poročila
- 12.05 Ljudje in zemlja
- 12.35 Domači ansambli, Fantje z vseh vetrov, ponovitev
- 13.05 Begunci, tu z nami
- 15.40 Maksim Gorki: Življenje Klima Samgina, ruska nadaljevanka
- 17.00 TV dnevnik 1
- 17.10 Wuthering Heights, angleški film
- 18.50 TV mernik
- 19.05 Risanka
- 19.20 Slovenski loto
- 19.30 TV dnevnik 2, vreme, šport, zrcalo tedna
- 20.30 Zdravo
- 21.35 Življenske preiskušnje, angleška poljudnoznanstvena serija
- 22.25 TV dnevnik 3, vreme, šport
- 22.55 Sova, Ameriške video smešnice, ameriški variatejski program, Rimljanka, italijanska nadaljevanka

Slovenija 2

- 13.00 Sova, ponovitev
- 14.45 Športna nedelja
- 19.30 TV dnevnik HTV
- 20.00 Videogodba
- 20.30 TV prodaja nepremičnin
- 20.33 Brazilska trilogija: Borba za ohranitev gozdov, angleška dokumentarna serija
- 21.25 Mladen Kerstner: Dirigenti in muzikanti, nadaljevanka HTV
- 22.20 Mali koncert
- 22.30 Športni pregled

TV Koper

- 13.00 Horoskop
- 13.10 Ryan - soap opera
- 13.30 Istrska paberkovanja
- 14.15 Baxter! - ameriška drama
- 16.00 Čarobna svetilka - otroški program
- 16.45 Projekt NLP - ameriška nanizanka
- 17.40 Stanje stvari - 15-dnevna oddaja o kulturi
- 18.20 Meridiani - aktualna tema
- 19.00 Vsedanes - tv dnevnik
- 19.25 Ryan - soap opera
- 19.55 Crime story - serijski film
- 20.45 Končno ljubezen - ameriška glasbena komedija Med odmorom loto in vsedanes - tv dnevnik
- 22.45 Zabavno glasbena oddaja: Rhythn & news
- 23.45 N.Y.P.D. - serijski film

HTV 1

- 8.25 Horoskop 8.30 Poročila 8.35 TV kalendar 8.45 Slika na sliko, ponovitev 9.30 Hišni ljubimci 10.00 Poročila 10.05 Huckleberry Finn in prijatelji, ponovitev 10.50 Nedeljsko življenje 11.30 Oddaja narodne glasbe 12.00 Poročila 12.05 Sadovi zemlje 13.00 Mir in dobro 13.30 Nebeški gusarji, avstralski film za otroke 13.00 Opera Box 15.30 Rudi Carrell Show 17.05 Ljubosumje na italijanski način, italijanski film 18.50 Risanka 19.15 TV fortuna 19.30 Dnevnik 1, špört, vreme 20.05 Duka Bagović, domača dramska serija 20.50 Vela Luka 92 Oliver, Jasna in prijatelji 21.40 Zaljubljeni v Lidijo, serijski film 22.35 Dnevnik 2 23.00 Slika na sliko 23.45 Poročila v angleščini 23.50 Sanje brez meja 23.55 Poročila

HTV 2

- 19.30 Dnevnik, špört, vreme 20.05 Čudežni stroj 21.00 Odletel bom, serijski film 22.00 Hrvaška nogometna liga 23.05 Šport 23.20 Jazz

PETEK, 23. OKTOBRA

Slovenija 1

- 9.50 Program za otroke, Moja družina in ostale živali, angleška nadaljevanka, M. Matičetov: Zverinice iz rezije
- 10.50 Zelena ura, ponovitev
- 11.50 Poslovna borza, ponovitev
- 12.00 Poročila
- 14.20 Umetniški večer, ponovitev
- 16.20 Gospodarska oddaja, Evropa 2000, ponovitev
- 17.00 TV dnevnik 1
- 17.10 Tok, tok oddaja za mladostnike
- 19.10 Risanka
- 19.30 TV dnevnik 2, vreme, šport, forum
- 20.30 J. Mortimer: Odloženi raj, angleška nadaljevanka
- 21.25 Oči kritike
- 22.15 TV dnevnik 3, vreme, šport
- 22.50 Sova, Bagdad cafe, ameriška nadaljevanka, Rimljanka, italijanska nadaljevanka, Grizzly, ameriški film

Slovenija 2

- 16.45 Sova, ponovitev
- 18.00 Regionalni programi-Maribor
- 19.00 Jazz in blues
- 19.30 TV dnevnik RAI
- 20.00 "16 črk", tv igrice
- 20.30 Intervju dr.— Janez Drnovšek
- 21.20 Studio City
- 22.50 Koncert orkestra bergenske filharmonije

TV Koper

- 13.00 Ryan - soap opera
- 13.20 Crime story - serijski film
- 14.10 Juke box - glasbena oddaja, ponovitev
- 16.00 Oresedici - tv novice
- 16.05 Čarobna svetilka - otroški program

- 17.00 Projekt NLP - ameriška nanizanka
- 18.00 Primorska kronika
- 19.00 Vsedanes - tv dnevnik
- 19.25 Ryan - soap opera
- 19.55 Crime story - serijski film
- 20.45 Koncert simfoničnega orkestra RTV Slovenije
- 21.30 Glasbeni utrinek
- 21.45 Vsedanes - tv dnevnik
- 21.55 Globus
- 22.55 Projekt NLP - ameriška nanizanka

HTV 1

- 7.00 Dobro jutro, Hrvaška, Serijski film
- 10.00 Poročila, TV šola
- 10.05 Pixel
- 10.30 Izbor iz tujega programa: Neobičajna Švica
- 11.00 TV leksikon: Organizacija društva
- 11.15 Tuji jezik
- 11.30 Živeti kot cel svet - oddaja za otroke
- 12.00 Točno opoldne, Poročila, Serijski film
- 13.30 Monofon
- 14.00 Poročila
- 14.05 Slika na sliko, ponovitev
- 14.50 China Beach
- 15.40 The Big Blue
- 16.00 Poročila
- 16.05 Tečaj nemščine
- 16.35 Malavizija, Beverly Hills, oddaja za otroke
- 17.30 Hrvaška zemlja in ljudje
- 18.00 Poročila
- 18.05 V iskanju pogrešanih, dokumentarna oddaja
- 18.35 Santa Barbara
- 19.17 Risanka
- 19.30 Dnevnik 1, šport, vreme
- 20.05 Video film, Vila Orhideja, hrvaški film
- 22.35 Dnevnik 2
- 23.00 Slika na sliko
- 23.45 Poročila v angleščini
- 23.50 Sanje brez mej
- 23.55 Poročila

HTV 2

- 17.45 Cirkus, ruski film za otroke
- 19.15 Meteorjeva izložba
- 19.30 Dnevnik 1, šport, vreme
- 20.05 Hiša naprodaj, humoristična serija
- 20.30 Glasba v času
- 21.35 Glasbena oddaja
- 22.10 Gem, set, meč - serijski film
- 23.00 Nočna izmena, Allo, allo - humoristična serija, Preval nazaj, kanadski film
- 03.00 Horoskop

TOREK, 27. OKTOBRA

Slovenija 1

- 9.00 Program za otroke, Zgodbe iz školjke
- 10.00 Šolska tv, ponovitev, Analitična mehanika, Angleščina-Follow me, Muzzy, angleščina za najmlajše
- 11.00 Sedma steza, ponovitev
- 11.30 Prislunimo tišini, ponovitev
- 12.00 Poročila
- 14.55 Zgodovina Slovencev, ponovitev
- 15.35 Ciklus filmov znanih ustvarjalcev, ponovitev
- 17.00 TV dnevnik 1
- 17.10 Program za otroke, Lonček kuhaj: Pizza, Prvi uspehi: Maj Furst - klavir, Denver - Poslednji dinozaver, ameriška nadaljevanka, I. Dekleva: Po belih in črnih tipkah
- 18.40 Alpe-Donava-Jadran
- 19.10 Risanka
- 19.30 TV dnevnik 2, vreme, šport
- 20.05 Žarišče
- 20.35 Osmi dan
- 21.25 Novosti založb
- 21.40 J.A. Lukas: Skupna dežela, ameriška nadaljevanka
- 22.30 TV dnevnik 3, vreme, šport
- 22.55 Poslovna borza
- 23.05 Sprehodi po stari Ljubljani
- 23.35 Sova, Haggard II., ameriška nanizanka, Visperas, španska nadaljevanka

Slovenija 2

- 14.30 Dosje, ponovitev
- 15.10 Sova, ponovitev
- 17.20 Svet poroča
- 18.00 Regionalni programi-Koper
- 19.00 V službi rock'n'rolla
- 19.30 TV dnevnik ORF
- 20.00 Štiri v vrsto, tv igrice
- 20.30 Glasba, show in cirkus, Kraljevi variete
- 21.30 Omizje, kontaktna oddaja
- 23.30 Svet poroča, ponovitev

TV Koper

- 12.30 Prodaja po TV
- 13.00 Ryan - soap opera
- 13.20 Crime story - serijski film
- 14.10 Ponedeljkov športni pregled
- 15.10 Projekt NLP - ameriška nanizanka
- 16.00 Oresedici - tv novice

- 16.05 čarobna svetilka - otroški program
- 16.50 Chicago story - ameriška TV nanizanka

- 18.00 Slovenska kronika
- 19.00 Vsedanes - tv dnevnik
- 19.30 Ryan - soap opera
- 19.55 Crime story - serijski film
- 20.45 Zasebni pekel 36 - ameriška kriminalna, 1954
- 22.05 Vsedanes - tv dnevnik
- 22.15 Kavboj, krava in Yuppie - dokumentarni film
- 23.05 Projekt NLP - ameriška nanizanka

HTV 1

- 7.00 Dobro jutro, Hrvaška, Old Boy Network, humoristična serija
- 10.00 Poročila, TV šola
- 10.05 Narava
- 10.25 Kemija
- 10.50 Biologija
- 11.05 TV leksikon: Gobe
- 11.15 Tuji jezik
- 11.30 Mali svet
- 12.00 Točno opoldne, Poročila, Zapornik dvorca Zanda, serijski film
- 13.30 Monofon
- 14.00 Poročila
- 14.05 Slika na sliko, ponovitev
- 14.50 Kitajska plaža, ponovitev
- 15.40 The Big Blue
- 15.00 Poročila
- 15.05 Učimo se Hrvaško
- 15.35 Malavizija
- 17.30 Hrvaška zemlja in ljudje
- 18.00 Poročila
- 18.05 Izobraževalna oddaja
- 18.35 Santa Barbara
- 19.17 Risanka
- 19.30 Dnevnik 1, šport, vreme
- 20.05 Kokain - evropska veza, avstrijski dokumentarni film
- 21.00 V skupnem načrtu, kontaktna oddaja
- 22.35 Dnevnik 2
- 23.00 Slika na sliko
- 23.45 Poročila v angleščini
- 23.50 Sanje brez meja
- 23.55 Poročila

HTV 2

- 17.55 Dolina maščevanja, ameriški film, ponovitev
- 19.20 Loto
- 19.30 Dnevnik, šport, vreme
- 20.05 Državnik novega kova, humoristična serija
- 20.35 Mesta za Dubrovnik
- 21.10 Kitajska plaža, serijski film
- 22.05 Tri ljubezni, serijski film
- 23.00 Premiere, katerih ni bilo
- 23.50 Horoskop

SOBOTA, 24. OKTOBRA

Slovenija 1

- 7.25 Izbor, Radovedni taček: Očala, Lonček kuhaj: Čokoladni fonude, Oskar Junior: Čudoviti konec tedna italijanska nanizanka, Modro poletje, španska nadaljevanka, Klub klobuk, Zgodbe iz školjke
- 12.00 Poročila
- 13.15 Intervju, ponovitev
- 14.05 Tednik, ponovitev
- 14.50 Inherit The Wind, ameriški film
- 17.00 TV dnevnik 1
- 17.10 Brazilaska trilogija: Po zlati mrzlici, ponovitev angleške dokumentarne serije
- 18.00 Prislunimo tišini
- 18.30 Dober tek! - kuharski nasveti Paula Bocuseja
- 19.00 Risanka
- 19.15 Žrebanje 3 x 3
- 19.30 TV dnevnik 2, vreme, šport, utrip
- 20.30 Festival narečnih popevk - Vesela jesen, prenos
- 21.45 P. Yeldham: Zasebna vojna Lucinde Smith, avstralska nadaljevanka
- 22.30 TV dnevnik 3, vreme, šport
- 23.05 Festival narečnih popevk - Vesela jesen, razglasitev rezultatov
- 23.20 Sova, Perfect Strangers, ameriška nanizanka, Rimljanka, italijanska nadaljevanka, Nor na ljubezen, ameriški film

Slovenija 2

- 14.00 Tok, tok, ponovitev
- 15.55 Sova, ponovitev
- 17.45 Pogled in zadeni
- 18.30 Domači ansambli, Fantje z vseh vetrov
- 19.00 Gozdarska hiša Falkenau, nemška nanizanka
- 19.30 TV dnevnik ORF
- 20.00 Shopin s Pogorelčim
- 20.30 Firepower, angleški film
- 22.05 Tračarije v -ivo
- 23.05 Kvalifikacije za evropsko prvenstvo

SREDA, 28. OKTOBRA

Slovenija 1

- 10.00 Program za otroke, Bratovščina sinjega galeba, ponovitev, I. Dekleva: Po belih in črnih tipkah, ponovitev
- 11.00 J. A. Lukas: Skupna dežela, ponovitev ameriške nadaljevanke
- 11.50 Poslovna borza, ponovitev
- 12.00 Poročila
- 14.50 Omizje, ponovitev
- 17.00 TV dnevnik 1
- 17.10 Klub klobuk, oddaja za otroke
- 19.10 Risanka
- 19.30 TV dnevnik 2, vreme, šport
- 20.05 Žarišče
- 20.35 Film tedna, Pot upanja, švicarski film
- 22.30 TV dnevnik 3, vreme, šport
- 23.00 Sova, Radio Fm, ameriška nanizanka, visperas, španska nadaljevanka

Slovenija 2

- 15.50 Osmi dan, ponovitev
- 16.40 Sova, ponovitev
- 18.00 Regionalni programi-Maribor
- 19.00 Psiho
- 19.30 TV dnevnik HTV
- 20.00 Športna središča
- 21.30 Reporta-a o gostovanju mariborske opere v Kijevu
- 22.25 Kalman: Kneginja Čardaša

TV Koper

- 12.30 Prodaja po TV
- 13.00 Ryan - soap opera
- 13.20 Crime story - serijski film
- 14.10 Zasebni pekel 36 - ameriška kriminalna, 1954

v odbojki - Slovenija: Avstrija, posnetek iz Murske Sobote

TV Koper

- 13.00 Ryan - soap opera
- 13.20 Crime story - serijski film
- 14.10 mama in očka Kettle - ameriška komedija
- 15.30 Čarobna svetilka - otroški program
- 17.00 Koncert simfoničnega orkestra RTV Slovenije
- 17.45 Glasbeni utrinek
- 18.00 Globus
- 19.00 Vsedanes - tv dnevnik
- 19.25 Jutri je nedelja - verska oddaja
- 19.35 Crime story - serijski film
- 20.30 Baxter! - ameriška drama
- 22.15 Vsedanes - tv dnevnik
- 22.25 Stanje stvari - 15-dnevna oddaja o kulturi
- 23.05 Mama in očka Kettle - ameriška komedija
- 00.20 Horoskop

HTV 1

- 7.00 Dobro jutro, Hrvaška
- 10.30 Zakaj se mi to dogaja?
- 11.30 Smogovci
- 12.00 Poročila
- 12.05 Beverly Hills
- 12.50 Allo, allo, ponovitev
- 13.15 Slika na sliko, ponovitev
- 14.00 Poročila
- 14.05 Pozdravi iz domovine
- 14.30 Zeleli ste pogledjte
- 15.00 Poročila
- 15.10 Iz stare skrinje, oddaja narodnih običajev
- 15.40 Dopolnilo
- 15.55 Bufonci
- 17.20 Televizija o televiziji
- 18.00 Poročila
- 18.05 TV izložba, Jurač Dobrovič
- 18.20 Santa Barbara
- 19.00 V začetku je bila beseda
- 19.15 Risanka
- 19.30 Dnevnik 1, šport, vreme
- 20.20 Hennessy, britanski igrani film
- 22.05 Lepa naša: V Delnicah
- 22.30 Dnevnik 2
- 23.00 Slika na sliko
- 23.10 Poročila v angleščini
- 23.15 Sanje brez meja
- 23.55 Poročila

HTV 2

- 19.30 Dnevnik 1, šport, vreme
- 20.20 Črno-belo v barvah, V avtobusu, humoristična serija, Film
- 23.30 Hit depo

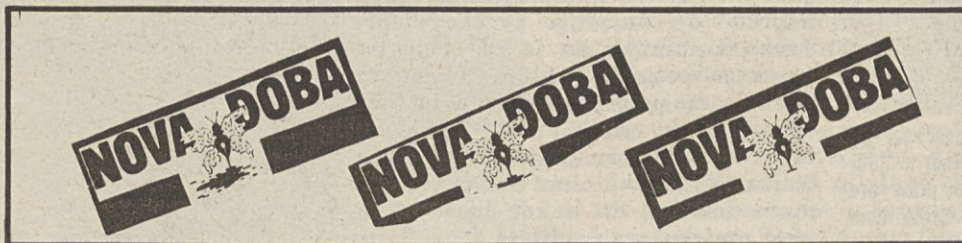
- 15.30 N.Y.P.D. - serijski film
- 16.00 Oresedici - tv novice
- 16.05 Čarobna svetilka - otroški program
- 17.00 Kavboj, krava in Yuppie - dokumentarni film
- 18.00 Primorska kronika
- 19.00 Vsedanes - tv dnevnik
- 19.30 Ryan - soap opera
- 19.55 Crime story - serijski film
- 20.45 Bersaglio - v studiju Tatiana Juratovec
- 21.25 Šok moderne umetnosti - ameriška dokumentarna serija
- 21.55 Vsedanes - tv dnevnik
- 22.05 Arhitektovi nasveti
- 22.25 Blacout - norveška kriminalna, 1986

HTV 1

- 7.00 Dobro jutro, Hrvaška, Old Boy Network, humoristična serija
- 10.00 Poročila, TV šola
- 10.05 Komediograf Tutuš Brezovački
- 10.30 Dvorci hrvaškega žagorja
- 11.00 TV leksikon, razdobje svetovne književnosti, Humanizem
- 11.15 Tuji jezik
- 11.30 Lokviči
- 12.00 Točno opoldne, Poročila, Zapornik dvorca Zanda, serijski film
- 13.30 Monofon
- 14.00 Poročila
- 14.05 Slika na sliko, ponovitev
- 14.50 Kitajska plaža, ponovitev
- 15.40 The Big Blue
- 16.00 Poročila
- 16.05 Učimo se Hrvaško, Zgodbe hrvaškega jezika
- 15.35 Malavizija, otroški svet
- 17.30 Hrvaška zemlja in ljudje
- 18.00 Poročila
- 18.05 Sim-tam po Medžimurju, potopis
- 18.35 Santa Barbara
- 19.17 Risanka
- 19.30 Dnevnik 1, šport, vreme
- 20.05 Allayn Mysteries: Artists in Crime, britanski film
- 21.30 V obnovi Hrvaške
- 22.35 Dnevnik 2
- 23.00 Slika na sliko
- 23.45 Poročila v angleščini
- 23.50 Sanje brez meja
- 23.55 Poročila

HTV 2

- 17.30 Ljubosumje na italijanski način, italijanski film
- 19.15 Meteorjeva izložba
- 19.30 Dnevnik, šport, vreme
- 20.05 Murder Most Horrid, humoristična serija
- 20.40 Circles in The Sun, dokumentarni film
- 21.40 Kitajska plaža, serijski film
- 22.30 Zagrebški kvartet
- 23.35 Horoskop



NOVA AFERA O TEDU KENNEDYJU

RAZUZDANI SENATOR

Šofer Kennedyjeve družine, kasneje tajnik, pomočnik in svetovalec Richard E. Burke, odkriva, da so bili znani škandali senatorja Teda Kennedyja le vršiček ledene gore orgij, seksa in alkohola.

Dogodki naj bi bili resnični, povzeti iz Kennedyjevih osebnih zapiskov, pisem, fotografij in pogovorov. Tako trdi avtor knjige 'The Senator, My ten years with Ted Kennedy' R. Burke, ki biografije še ni objavil, a je že dvignila goro prahu v ameriškem političnem in družabnem življenju. Opisuje desetletje svojega življenja, ki ga je preživel ob Kennedyju. O njem so že precej pisali zaradi ljubezenskih avantur, knjiga pa odkriva še mnoge druge pikantnosti. Nekaj odlomkov je pisanih v naslednjem slogu:

Senator je imel črno knjižico z imeni in telefonskimi številkami, polnil jo je z novimi osvojitvami: Amber, Annie, Bonnie, Carla, Cindy, Claudia, Debbie, Felicia, Florence, Greta, Hillary, Janice, Jo Ellen, Kathy, Laura, Libby, Margaret, Mary Ann, Maureen, Nancy, Nicole, Norma, Patty, Peggy in Stephanie. To so le ena od imen. Moja dolžnost je bila tudi planiranje senatorjevih potovanj in sestankov. Senatorjeve ženske so predstavljale bogato tipologijo, največkrat so bile svetlolaske, redkokatera je bila pametna, večinoma so bile lepe lutke, ki so se želele zabavati, nekaj profesionalnk, druge naključne avturistke. Senator se je obnašal kot otrok v trgovini s slaščicami, žensk se ni nikoli naveličal, njegov spolni apetit, kot tudi želja za dobrim vinom in njuhanjem kokaina, se ni nikoli izčrpal.

Leta 1981 je v Aspenu srečala dve dvajsetletnici in srečanje je postalo razuzdana noč. Ena od njegovih prijateljic mi je pripovedovala, kako je senator po prekropani noči in kokainu zadovoljil njo in prijateljico Barbaro. Da ne omenjam 'Studia 54', za-



dnje novosti med nočnimi sestajališči, kjer so se v isti množici srečevali moški in ženske raznorodnih spolnih nagnjenj, ljudje, ki odkrito njuhajo ko-

kain in pari vseh mogočih kombinacij. Oba sva vedela, da si senator ne sme privoščiti, da bi ga videli na mestu dvomljivega slovesa.

Nekega dne sem med pošto našel paket, na katerem je pisalo: Senator Edward Kennedy - osebno - Angelique.' Odločil sem se, da ga odprem in odkril sem dvesto debelih kapsul, pokritih z bombažno mrežico. Na eni strani je imela škatla etiketo 'Amilnirit', zdravilo, ki se je uporabljalo za reanimacijo srčnih bolnikov. Res je, da je bil Kennedy srčni bolnik, a bil sem eden izmed redkih, ki so to vedeli. Nekega večera sem v družbi prijateljev izvedel pravi namen zdravila. Imenuje se 'poppers', tipični vonj se širi v posameznih diskotekah, smrdi kot umazane nogavice. Ob njuhanju te dobro zadene in fenomenalen je za seks. Senator mi je ob neki priložnosti dejal naslednje: 'Pozabavaj se malo,' in mi v roko potisnil pest poppersa. V tem trenutku sem spoznal, da ni Washington nič drugega kot mesto tekmovanja, kjer lahko vsakdo nadvlada drugega, prostor, ki proizvaža skrajnosti v drogi, seksu, alkoholu in oblasti.

Ko se je leta 1973 začela razraščati afera Watergate, je senator določil specialni komite, ki naj bi temeljito raziskal storjene zlorabe. Trudil se je tudi, da bi ločil privatno življenje od javnega. Steve Smith, eden izmed senatorjevih sodelavcev, me je v veliki tajnosti seznanil s sistemom registriranja, ki je v Beli hiši še iz Rooseveltovih časov. Vse, kar je šlo čez Okroglo sobo, so morali ohraniti v predsednikovih arhivih. Senator je imel kopijo vseh za beleženih pogovorov. Smith je izbrisal dele kompromitirajočih intimnih pogovorov: 'Morali smo izbrisati nekaj ur telefonskih pogovorov Marylin in predsednika Nixona. Ko bi le vedel, kaj sta se pogovarjala...'

VAŽEN JE STIL



Greta Scacchi je z najnovejšo vlogo v filmu 'Sol na naši koži' potrdila pozicijo ene najseksipilnejših igralk. Filmski partner in ljubimec je bil tokrat njen mož Vincent d'Ontory, ki ji je, kot pravi, precej olajšal snemanje ognjevitih ljubezenskih prizorov. Greta meni, da je pri snemanju tovrstnih prizorov važen predvsem stil.

NAJBOLJE PLAČANI IGRALEC HOLLYWOODA

MACAULAY CULKIN

Dvanajstletni Culkin, zvezda filma "Home Alone", ki je prvič nastopil v gledališču s štirimi leti, na filmu debitiral pred petimi, je eden najdražjih igralcev Hollywooda.

Dečka je proslavila vloga Kevina v "Home Alone", sledil je simpatični Thomas v "My Girl", trenutno pa končuje snemanje novega filma, najbrž spet uspešnice. Pravi, da zvezdnitvo njegovega življenja ni spremenilo, vse je po starem, obiskuje isto šolo, družijo se s starimi prijatelji. Le v večjem stanovanju živijo, tako da je več prostora zanj in njegove štiri brate ter dve sestri. Še vedno pospravlja svojo sobo in prosi starše za žepnino.



BENEŠKI FILMSKI NAGRAJENCI

Kitajski film 'Qui Ju na sodišču' je triumfiral na 49. filmskem festivalu v Benetkah. Režiser Zhang Yimou je dobil za svoj peti film največjo beneško nagrado, Zlatega leva, njegovo dvajsetletno dekle Gong Li pa nagrado za najboljšo žensko vlogo. Jacku Lemmonu pa je za vlogo trgovskega potnika v filmu 'Glengary Glen Ross' pripadla nagrada za najboljšo moško vlogo, tako je v sedmem desetletju življenja ponovno potrdil svoj igralski talent in z novim filmom dokazal, da je kot dobro staro vino preizkušene kvalitete.



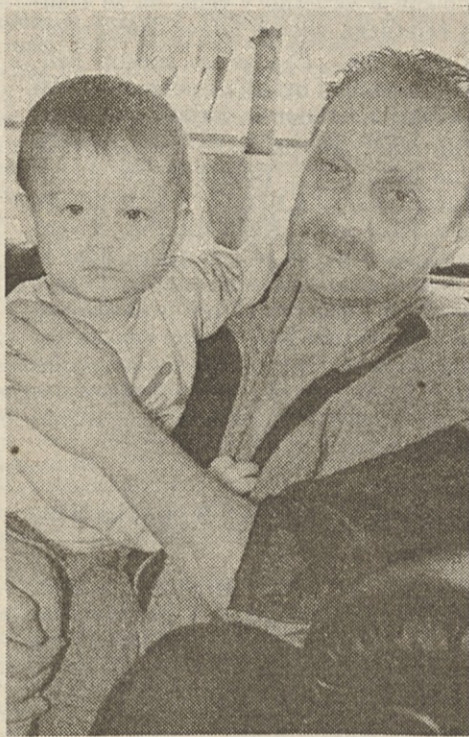
VSAK OSMI MESEČNIK

Zaprepadeno je moški gledal v globino. Dvanajsto nadstropje, skoraj 40 metrov do tal. Kar se je zgodilo, ni mogel dojeti. Njegova žena je bila še pred nekaj trenutki živa, zdaj je mrtva. Naredila je samomor, ko je skočila z balkona.



Maria Muller (29) si je že trikrat poskušala vzeti življenje. Vedno pri polni luni. Trikrat ji je mož Peter (33) to preprečil. A to noč je bil prepozen - samo za nekaj centimetrov. Hotel jo je prijeto za roko, toda zaslišal je samo krik kot tragičen konec neke skrivnostne bolezni, za katero v Nemčiji boleha kakih 11 milijonov prebivalcev in se ji reče mesečnost. Med njimi so večinoma ženske, kar spravlja ameriška znanstvenica Loise Lacey v povezavo z 28 - dnevni ciklusom.

Kot ugotavljajo policijske službe in gasilci, Nemce ob polni luni obsede hudič. Nespečnost je v takih nočeh še najmanj nevarna. V Ludwigshafnu, na primer, policija posreduje petdesetkrat pogosteje kot normalno. Kriminalna dejanja strahovito narastejo. Na



duševnost žensk posebej deluje lunina svetloba, pravijo psihologi. Posledice so hude depresije.

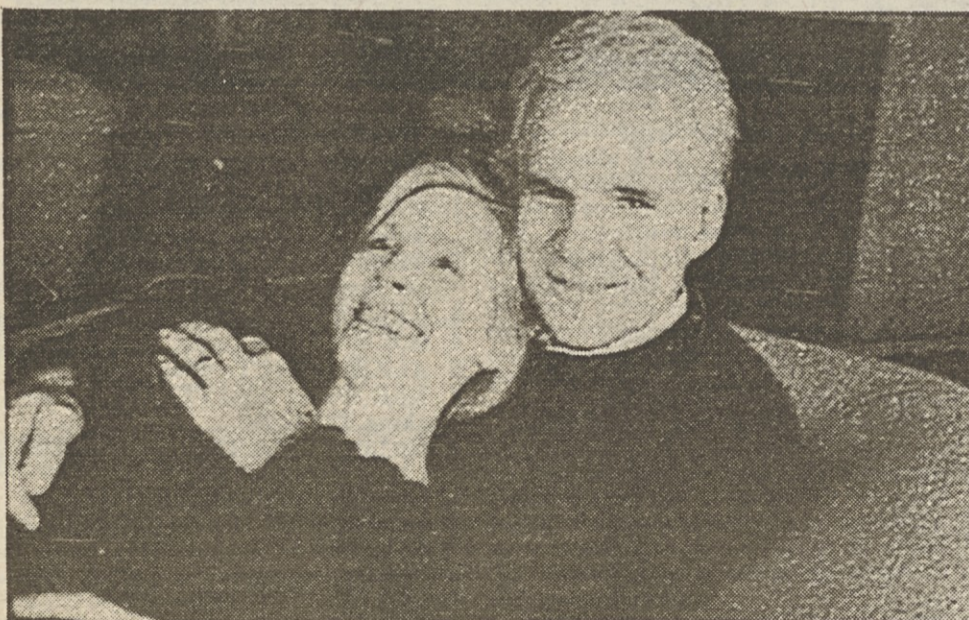
'Nikakor ne morem razumeti,' jokaje pravi Peter. 'Nekaj po deseti uri sva otroka spravila v posteljo, sedla pred televizor in gledala komedijo. Žena je bila iz minute v minuto bolj melanholična. Potem je ugotovila, da ji v torbici manjka denar. Obsodila me je, da sem ji ga vzel, v resnici je zanj kupila cigarete. Bilo je nekaj po pol eni zjutraj, ko je Maria vstala in odšla proti balkonu. Oklevala ni niti trenutek, ampak se je pred mojimi očmi vrgla v globino. Še zdaj ne vem, kako naj otrokoma dopovem, da je srebrna plošča na nebu kriva, da njune matere ne bo nikoli več domov.'

SVETI MARTIN JE ZADOVOLJEN

Znani komik številnih komedij Steve Martin se glede svojega življenjskega stila ne pritožuje. Stiri-ridesetletni igralec uživa

v razkošni vili v Hollywoodu. Mediji ga niso nikoli obravnavali kot superzvezdo, kar pa nedvomno je, tudi glede na

zaslužek, ki ga prinašajo njegovi filmi. Poročen je z igralko Victorio Tennant.



S SPREMINJANJEM GENOV LAHKO USTVARIMO NOVEGA FRANKENSTEINA ZDRAVLJENJE Z GENI

Spreminjanje človekovih genov prvič v zgodovini ustvarja možnosti za učinkovito terapijo in zdravljenje mnogih genetskih napak, je zapisano v novem britanskem poročilu, ki govori o etiki genetskega zdravljenja. To je mnenje posebnega odbora, ki ga je britanska vlada osnovala 1989. leta in ki je nedavno izdal pet glavnih priporočil o ravnanju z geni, da bi na ta način pomiril javnost, ki se boji, da bi lahko z manipulacijo genov znanstveniki ustvarili frankensteinovske pošasti.

V odboru pravijo, da mora biti pred uvajanjem genetskega zdravljenja v medicinsko prakso takšen način zdravljenja etično sprejemljiv. Člani odbora smatrajo, da takšna terapija ne potrebuje novih etičnih principov, pač pa bi jo bilo potrebno vključiti v obstoječa pravila o raziskovalnem delu, pri katerem sodelujejo ljudje.

Strokovnjaki verjamejo, da bi morala biti genetska terapija omejena na lajšanje bolezni, ne bi pa je smeli uporabljati za spreminjanje ali poudarjanje normalnih človeških lastnosti. V vladnem odboru pravijo, da genetskih sprememb reprodukcijskih postaj za sedaj ne bodo izvajali.

Poročilo pojasnjuje: 'Geni so bistvo življenja, saj prenašajo šifrirana poročila, ki se čuvajo v vsaki živi celici in usmerjajo njeno delovanje. Vse do nedavnega se je genetsko sporočilo lahko spremenilo samo naključno. Sedaj pa je človeška genialnost omogočila namerno spreminjanje teh sporočil in to z veliko natančnostjo. Takšne spremembe lahko prinesejo velike koristi, posebno če na ta način preprečijo ali

omilijo bolezni, ki ima svoj genetski vzrok. Vendar bi te spremembe lahko imele tudi nezaželjene posledice, saj obstaja možnost zlorabe in z njo nevarne in nesprejemljive genetske spremembe.'

V odboru pravijo, da to ni samo strah pred neznanim, ki že samo po sebi zahteva previdnost, pač pa tudi sposobnost spremeniti genetski zapis ljudi, kar pomeni večji vpliv na življenje in zdravje kot doslej.

Genetske spremembe so lahko rezultat nepravilnosti v posameznih genih ali v posameznih genetskih združbah. Takšne napake se pojavljajo pri enem odstotku otrok, vključujejo pa cistično fibrozo, mišično distrofijo in spremembe v krvi. Poznamo več kot 3000 sprememb posameznih genov, od katerih se večina sicer redko pojavlja, vendar pa mnoge povzročajo invalidnost, nekatere tudi smrt. Določeno število posameznih genov je indetificirano in izolirano. Tako bi lahko kmalu dosegli popravljanje določenih bolezenskih sprememb, ki so jih povzročile nepravilnosti v posameznih genih.

NOVA ZDRAVILA

Britanski znanstveniki bodo poizkušali identificirati telesne proteine, ki vplivajo na pojavljanje in širjenje bolezni, nato si bodo z metodami genetskega inženiringa prizadevali proizvesti dovolj veliko količino proteinov za laboratorijske poizkuse, ki bi lahko pripeljali do novih in učinkovitejših zdravil.

V okviru triletnega raziskovalnega projekta, ki bo stal milijon in pol funtov, bo univerza Kent v Canterburyju v Veliki Britaniji sodelovala s farmacevtsko kompanijo Pfizer pri razvoju novih biotehnologij za proučevanje procesov, ki vodijo način, po katerem telesni proteini medsebojno delujejo.

Napredovanje genetskega inženiringa v začetku sedemdesetih let je omogočilo izdvajanje genov, ki označujejo telesne proteine in raziskovanje njihove strukture v laboratoriju. Z biokemijsko manipulacijo z geni in proteini je moč točno določiti njihove edinstvene karakteristike in njihove spremembe med boleznijo. V Pfizeru te tehnologije uporabljajo pri razvijanju novih zdravil.

Novi projekt bodo izvajali v bioloških laboratorijih profesorja Roberta Freemana in dr. Micka Tuita. Rekombinatorne DNA postopke bodo uporabljali pri delu za proizvodnjo antiteles - telesnih proteinov, ki napadajo nevarne vrtnjence; viruse in bakterije. Štirje znanstveniki se bodo posvetili drugim proteinom, ki so angažirani pri srčnih obolenjih, kroničnih obolenjih zglobov, virusih in gljivičnih infekcijah.

Z uporabo protiteles za prepoznavanje določenih proteinov znanstveniki pričakujejo, da jim bo uspelo najti dva gena, katerih kombinacija nadzoruje specifičnost protiteles.

Dr. Mick Tuite pravi, da cilj projekta ni samo uporaba genetskega inženiringa za ustvarjanje protiteles, boljših, kot jih lahko proizvede organizem, pač pa tudi manipulacija z bakterijami in drugimi živimi celicami, ki bi lahko delovale kot biološke tovarne in proizvajale določene proteine. Z nadaljnjimi labora-

torijskimi poizkusi bi lahko našli nova, posebna zdravila za posamezne bolezni.

Poleg tega, da se bodo borili proti nekaterim najnevarnejšim boleznim, bi lahko nova zdravila pomenila tudi številne prednosti v obstoječi farmacevtski proizvodnji. Na primer, zdravila, ki so usmerjena k točno določenim proteinom v telesu, bi spremljalo manj negativnih pojavov kot tista, ki imajo širši spekter delovanja. Z uporabo človeških proteinov bodo povečali selektivnost in moč teh zdravil ter zmanjšali potrebe po poizkusih na živalih.

NEVARNA JUTRA

Četudi je presenetljivo, je vendar res - v največji nevarnosti, da doživimo srčni infarkt, smo zgodaj jutraj, takoj po vstajanju. Čeprav zgodnje jutranje ure delujejo nenevarno, so zelo nevarno stresno razdobje, saj se organizem takrat pripravlja na dnevne naloge.

Prítisk pričanja rasti, utrip se povečuje, krvna telesca (trombociti) se zjutraj pogosteje zgoščujejo - vse to pa pomeni povečano nevarnost.

Raziskovalci medicinske univerze v Harvardu so odkrili, da se večina smrtnih slučajev zgodi od sedme do enajste ure dopoldne. Čas je seveda individualen in odvisen od bioritma vsakega posameznika, vendar sta pri vseh ljudeh najbolj nevarni prvi dve uri v dnevu.

MUZIKA JE BIZNIS

Dandanes je moč po kuloarjih slišati marsikatero grenko o slovenski alter sceni, o slovenski untergrunt sceni, o metal sceni in o scenah kar tako. Veliko jadikovanja se žalostno zliva na večno nepovezanost med aktivisti, na nepripravljenost sodelovanja in kar je še pač tega. Da je vse skupaj precej dolgočasno poslušati, je jasno že na prvi pogled. Povrh vsega se tisti, ki najbolj jamrajo, ne bi prijeli kakšnega sodelovanja, pa če bi jim grozil z Vitomirjem Grosom. Ključ problema, ki tako moti dežurne nergače, je namreč skrit že v naslovu te rubrike. Najdite mi nekoga, ki bo v današnjih časih posvetil ves prosti čas nečemu, kar je že vnaprej obsojeno na finančni neuspeh. Nekaj jih poznate, pravite? Jaz tudi. Ampak samo nekaj. Drugače pa je glasbeni biznis posel kot vsak drug. In če hočete, da bo kakšna stvar delovala kot si želite, boste morali tudi pristop zastaviti ciljem primerno. Tole flancanje namreč ni namenjeno samemu sebi, temveč nekaterim podjetniškim potezam, ki so jih alter in underground biznismeni potegnili v zadnjih mesecih. Kot primer lahko omenimo agencijo Dallas, ki je postala uradni zastopnik za Mute v Sloveniji, potem ROPOT in NIKA, ki sta za promocijo slovenskih in hrvaških bendov na Berlin Independent festivalu izdali kompilacijski CD s posnetki devetnajstih skupin. ŠKUC-FV se ukvarja z internacionalnimi festivali izmenjevalnega tipa in še in še bi se dalo naštevati. Lov je odprt in tisti, ki prej pride, prej melje. Nergači bi ob morebitnem poslovnem uspehu tako ali atko občutili le nagodje.

VIDENO

DANZIG, 14.10., Palasport Gorica

Glenn Danzig je s svojim tretjim albumom 'How Gods Kill' definitivno postal zelo 'in' tudi v Evropi. Kljub temu da bi se našlo veliko njegovih pristašev, ki bi prisegli na prejšnji LP, hardrockovsko mojstrovino z imenom 'Lucifuge', pa lahko zapišemo, da je Danzig postal zares slaven na teh tektonskih ploščah šele po izidu zadnjega albuma in lansiranju nespornega hit videospota 'Dirty Black Summer'. Danzig je do nedavnega namreč predstavljal nekakšno kultno znamenje, ki je služilo prepoznavanju sorodnih si ljudi in upam si trditi, da je bila šifra za prepoznavanje takšna: 'Ti je všeč Danzig?', na pritrilni odgovor pa se je med obema stranema v trenutku razvilo neomajno zavezništvo. Tudi majice z napisom, oziroma sliko tega benda so in še pomenijo nekakšno prestižno robo med ostalimi plemenskimi označbami. Prav zato smo bili nemalo presenečeni, ko se je v italijanski Gorici v počastitev satanistično

hardrockovskega spektakla zbralo komaj kakšnih šesto ali sedemsto ljudi. Morda je bila tega kriva zasoljena cena vstopnic, saj smo tisti, ki smo kupovali preko slovenskega posrednika, preplačali vsako vstopnico za najmanj sedemtisoč lir, kar znese skoraj deset mark, torej ceno vstopnice za koncert pri nas. Svoj del je prispevala tudi nadvse bedna propaganda, in čeprav smo v dobi elektronskih medijev, bi bilo že malce cinično pričakovati, da si lahko vsakdo omisli MTV in teletekst.

Koncert se je pričel z zamudo, saj so organizatorji čakali, da se dvorana napolni. Ker se to nikakor ni hotelo zgoditi, so se kitarskega posla lotili predvozači, trendovski HC/funk/metal bend, katerega ime sem pozabil po petih minutah. Enako se je zgodilo tudi z vtisom o njihovem nastopu in to povsem upravičeno. Danzig je koncert pričel precej spektakularno. Pod visoko dvignjenimi bobni so se v mraku, dimu in ob spremljavi, jasno, temačne ambientalne glasbe zarisale silhuete benda, ki je začel s pesmijo Godless. Kmalu se jim je pridružil še sam mojster ceremonije, Danzig. V nasprotju z njegovimi godbeniki, ki po imageu precej spominjajo na Metalico, je Glenn Danzig na odru prvovrsten kmetavz. Na prvi pogled spominja na tiste wrestlerje, ki jih zvezde WWF-a premlatijo kot mlade mačke. Do potankosti pripravljen show je ves čas kvaril z nekakšnim hotniškim kroženjem v bokih, ki pa, žal, v nasprotju z njegovo iskreno željo ni niti najmanj spominjalo na legendarnega Elvisa. In če je Danzig uspešno, da je briljantno povezal Morrissona z Black Sabbath in Led Zep, mu je na koncertni strani spodletelo.



Bob Marley je Iron Lion Zion na angleških lestvicah

Ne sicer toliko, da bi človek kar zno-rel in se zjokal, a vendar dovolj, da se lahko ves čas koncerta po malem hahlja. Po aklimatizaciji na jeznega mladenciča na odru, ki kar ni mogel odnehati z miganjem in zibanjem in cepetanjem, sem si lahko mirne duše privoščil uživati v koncertu, ki mi je bil - prese-netljivo - na koncu celo všeč. Osnovni trik je le v tem, da ves čas gledaš malce mimo pevca, če pa ti že vpade v kader, si rečeš: 'No, je pač malce jezen'. Glasbeno je Danzig namreč še vedno tako dober, da lahko zamižiš na eno oko, kadar razdere kakšno žaltavo. Osnovni problem je verjetno v tem, da se Danzig celotnega showa loteva kar preveč po ameriško. Čeprav so njegov koncert v Munchnu hvalili na dolgo in široko pa skorajda ne morem verjeti, da je mali veliki mož nastopal kako drugače. Če je na odru bebo, potem je pač bebo. Končno je glasba tista, ki nas je privlekla v Palasport. Kisla tolažba, a vendar. Dejstvo je, da je Evropa za zdaj le še premalo zamerikanizirana, da bi njegov show funkcioniral pri poslušalstvu nad šestnajstimi leti. V prevodu to pomeni, da je človek pred časom. Na naslednji evropski turneji mu bom kot pes sledil od koncerta do koncerta. Amerika, prihajamo.

LAIBACH, 17.10., Rogaška Slatina

Najprej se boste verjetno vprašali, kaj so LAIBACH počeli v Rogaški Slatini. Ja, igrali so, vendar! Nikjer namreč ne piše, da bi moral edini slovenski bend, ki se pojavlja na MTV-ju igrati le v Ljubljani. Čeprav ostajajo vzroki, da LAIBACH niso godli v Ljubljani, zaviti v misterij govoric, pa so koncerti v Trbovljah, na Humu v Brdih in Rogaški Slatini dovolj močno zbombardirali slovenske medije, da lahko enemu izmed njih posvetimo malce več prostora.

Če je trboveljski koncert privabil tisočglavo množico, je bilo v Rogaški Slatini občinstva manj, kar pa ni zmotilo ne organizatorjev, ne izvajalcev. Sandi Jurkovič, človek, ki stoji za izvedbo tega koncerta, se je namreč na celotno zadevo tako dobro pripravil, da so bili presenečeni celo sami LAIBACH. Posebej velja omeniti t.i. Kovače bodočnosti, po domače Laibach Jugend Fan Club, ki so po koncertu na interni žurki (kmečki turizem, polna miza, domače vino) pripravili še predstavo za njihove ljubljence in so bili za našo stvar pripravljene celo zmrzovati v kratkih hlačah. Dečki, svaka vam čast. Pripomniti velja, da so ob predstavi vidno uživali tudi gazda Lojze in obe kuharice. In zdaj h koncertu.

Ko sem govoril z ljudmi, ki so si ogledali trboveljski koncert, sem dobil vtis, da so LAIBACH v novi preobleki in z novim zvokom karseda dolgočasni. Toda sobotni koncert me je prav prijetno presenetil. V živo namreč funkcionirajo mnogo bolje kot na plošči. Celotna stvar je zdaj namreč zelo blizu kakšnim Tackhead ali Garyu Clailu. Glasba je izrazito plesna in deluje zelo na-

bijaško. Zamisel je torej v tem, da imaš dovolj močan Sound System, ali če hočete, ozvočenje, nato pribiješ visoke, base in masterje ter zavpiješ: 'Aciiiiid!!!' In celo tehnične težave, pregorela je glavna varovalka, ki so se kot naročene pojavile neke na sredini koncerta, niso prav nič pokvarile celotnega vtisa. Še več, kratka pavza je delovala skoraj kot del koncerta. Kljub temu, da novi LAIBACH marsikomu niso več tako všeč kot so mu bili v roga-tem obdobju, je treba priznati, da so izbrali pravo pot. Acid je očitno dovolj močan da bo preživel modne muhe in mesečne trende. Če se mu bo reklo kako drugače, se bomo pač navadili na nov izraz. Navaditi pa se bomo tudi morali, da je na LAIBACH po novem moč plesati.

KONCERTI

Kljub vonju po smodniku iz bližnjega sosedstva prihaja v Ljubljano skupina ALICE DONUT iz New Yorka. Njihovo glasbo se da opisovati na dolgo in široko, v mnogo bolj raznolikem glasbenem stilu kot ga omejuje termin hard-core. Njihova diskografija obsega pet LP-jev in zadnji, 'Untidy Suicides Of Your Degenerate Children', bodo predstavili tudi v Ljubljani. Na novi plošči prinašajo 14 svežih pesmi o umorih, kriminalu in destrukciji. Prvi hit albuma je več kot zgovoren: 'The Son of a Disgruntled X-Postal Workwer Reflects on His life While Getting Stoned in a Winn Dixie Parking Lot Listening to Metallica'. Njihove koncertne nastope opisujejo kot postpunkacid-grunge kitarsko psihadelijo s težko ritem sekcijo, premetava iz takta tuljenje in pripovedovanje frontmana v dežnem plašču. ALICE DONUT nastopajo v sredo 21. oktobra v KUD France Prešeren v Ljubljani. Kot predskupina bodo po dolgem času spet nastopili POLSKA MALCA!

TREND

Grog in kuhano vino.



LESTVE

Velika Britanija (NME)-singli

1. THE SHAMEN - Ebenezer Goode
2. DR. ALBAN - It's My Life
3. UNDERCOVER - Baker Street
4. TASMINE ARCHER - Sleeping Satellites
5. BOB MARLEY - Iron Lion Zion
6. BOYZ II MEN - End Of The Road
7. LIONEL RICHIE - My Destiny
8. BRIAN MAY - Too Much Love Will Kill You
9. MANIC STREET PREACHER - Theme From Mash
10. SNAP - Rhythm Is A Dancer

Velika Britanija (NME)-albumi

1. ABBA - Gold-Greatest Hits
2. MIKE OLDFIELD - Tubular Bells
3. BELINDA CARLISLE - Best Of...
4. LIONEL RICHIE - Back To Front
5. THE SHAMEN - Boss Drum
6. SINEAD O'CONNOR - I'm I Not Your Girl?
7. EXTREME - Ill Sides To Every Story
8. ERIC CLAPTON - Unplugged
9. ANNIE LENNOX - Diva
10. BOB MARLEY - Songs Of Freedom

ZDA (Billboard)-albumi

1. BILLY RAY CYRUS - Some Gave All
2. PEARL JAM - Ten
3. ERIC CLAPTON - Unplugged
4. GARTH BROOKS - Beyond The Season
5. BOBBY BROWN - Bobby
6. MARY J. BLIGE - What's The 411
7. SOUNDTRACK - Singles
8. KRIS KROSS - Totally Krossed Out
9. EN VOGUE - Funky Divas
10. SOUNDTRACK - Boomerang

Slovenija-Ultrazvočne erozije radia MARŠ

1. SCREAMING TREES - Nearly Lost You
2. TEMPLE OF THE DOG - Hunger Strike
3. HELMET - Ironhead
4. R.E.M. - Drive
5. ALICE DONUT - Magdalene
6. RED HOT CHILI PEPPERS - Breaking The Girl
7. NICK CAVE & THE BAD SEEDS - I Had A Dream, Joe
8. BLACK CROWES - Sting Me
9. MEGADETH - Foreclosure Of A Dream
10. PETER GABRIEL - Digging The Dirt

PISMA



ZBIRANJE STAREGA PAPIRJA

- Ministrstvo za finance R Slovenije - Ministrstvo za trgovino R Slovenije

Slovensko ekološko gibanje kot novo ustanovljeno ekološko gibanje želi s svojim delovanjem spreminjati zlasti manjše, a pomembne stvari. Obema ministrstvom tako predlagamo, da poskrbita za ukinitve prometnega davka, ki ga je zdaj potrebno plačati ob prodaji koristnega odpadnega materiala. Znano nam je, da je zanimanje za zbiranje, na primer starega papirja, upadlo, zlasti med šolsko mladino. Prepričani smo, da bi odprava prometnega davka prinesla državi več koristi kot, če ga pobira. Znova bi se povečal interes za zbiranje odpadnih materialov. Odprava prometnega davka je tako zagotovo v splošnem interesu.

V prepričanju, da je možno napredovati tudi z majhnimi koraki, pričakujemo ugodno rešitev naše pobude. To, da smo pred volitvami, ne sme biti ovira za tak ukrep.

Ekološki pozdrav!

MITJA ZUPAN, za IO Slovenskega ekološkega gibanja

PRIPOMBE K PREDLOGU ZAKONA O VARSTVU OKOLJA

Slovensko ekološko gibanje, nanovo ustanovljeno, daje pripombe na Predlog. Najprej splošno:

1. Bolj natančno mora biti določena vloga društev, interesnih združenj in drugih nevladnih organizacij s področja varstva okolja v postopkih, nanašajoč se na varstvo okolja - od pobud do obveznosti upravnih in drugih organov, da o stališčih obvezno odločajo.

2. Potrebno je zagotoviti, da bo ministrstvo za varstvo okolja ostalo, kar sicer ni predmet tega zakona. Če ministrstvo ne bo, se postavlja vprašanje, kateri minister bo opravil naloge iz zakona, ki so predvidena za ministra za varstvo okolja in urejanje prostora.

3. Glede na določila o kazenskih določbah bo prišlo do kolizije z veljavnim KZ, saj nekatere določbe v zakonu pomenijo prekrške, v KZ pa so z istim opisom to KD. Opredeliti je treba tudi odgovornost, če inšpekcijske službe ne delajo, ne ukrepa po zakonu.

Po posameznih členih: 8/1 - je treba dodati, da morajo biti postopki takšni, da ne bodo preokrajani z zakonom določeni normativi za dovoljeno obremenitev okolja, upoštevajoč poleg novega posega celovito obstoječe stanje na vplivnem območju, kjer bo do posega prišlo.

čl. 14: Jasno mora biti, da določila veljajo tudi za slovensko vojsko in policijo.

32/4: soglasje naj da tudi ustreznih zavod, torej 's soglasjem pristojnega zavoda in ministrstva'. Isto velja za člen 33/2.

41/4: Dodati je treba zainteresirane interesne organizacije, društva in druge nevladne organizacije s področja varstva okolja.

čl. 64: Določiti je treba maks. rok oziroma časovno omejeno možnost nadaljševarstva sanacijskega programa.

čl. 67: Monitoring naj zajema tudi sezname odlagališč, čistilnih naprav, sezname nevarnih snovi, kot so zdravila, kmetijska zaščitena sredstva in podobno, prav tako seznam črnih gradenj, razvrščene tako, da bo jasno, katere je moč sanirati, katere pa odstraniti.

71/2: Na koncu se doda 'in javni'. Torej podatki so uradni in javni.

75/3: Poročilo gre v javnost pred in po sprejemu v državnem zboru.

88: Takse iz člena 80. se uporabljajo namensko za reševanje ekoloških problemov.

91: Predsednik sveta je po položaju predsednik RS (alternativa: predsednik državnega sveta).

KAREL LIPIČ, dipl. ing., Za IO Slovenskega ekološkega društva

ZA OBRAMBO VOLITEV IN DEMOKRACIJE ZDAJ

Kaj odgovoriti na vprašanje SDP-ja? Je bil tudi telefonski klic, da je v semiškem hotelu Smuk na predvolilnem zborovanju SDP podtaknjena bomba, dejanje brez političnega ozadja? In to se sprašujete VI, bele ovčke z rdečimolom nedolžnosti na ličkih? Sprašujete se tudi, če se bo nadaljevalo to agresivno in militantno blatenje SDP. Se morda ob po-

stavljenu vprašanju tudi sami zamislite in se morda vprašate, kaj se dogaja drugim, drugače mislečim in obarvanim strankam? Kaj počno vaši člani in simpatizerji iz te 'črne desnice'? Če ste poštene in imate le trohico samokritike, si vsaj v sebi potihem priznajte vaše prizadevanje za uničitev ali pa vsaj onemogočitev drugačnih, nerdečih. Kakšno antipropagando ste sprožili zoper Slovensko Nacionalno Stranko? Priznati si morate, da nihče iz SNS-a, od navadnega člana do našega predsednika g. Jelinčiča, ni pobijal in moral svojih političnih nasprotnikov, kot so delali člani vaše stranke-pod drugačnim imenom. Nihče iz SNS-a si ni na račun žuljev delavskih rok zgradil vile in vikenda ali pa se na ta račun vozil po cestah z limuzinami. Si gospoda iz predsedstva SDP upa trditi nasprotno zase in za svoje članstvo v svoji še ne tako davni zgodovini? Vaš morebitni izgovor na kakšne redke posameznike ne bi bil ravno zadovoljiv. Vse to in še marsikaj več se je dogajalo in se še dogaja pod okriljem vaše stranke. Kakšno ime nosi ta vaša stranka je popolnoma stranskega pomena oziroma je nepomembno. Naj bo to KPS, ZKS, SDP ali novejša SDP z nekoliko spremenjenim pomenom kratice, je to še vedno ena in ista stranka. pa tudi če si po volitvah unovično spremenite ime, ste še vedno isti. Odstotek odstopajočih članov je zanemarljiv. Po toliko letih, ki ste jih prebili ob skledi (nekateri srečenji so uspeli dobiti ostanke) se je tej navadi zelo težko odreči (samoodreči). Se mar motim, go spodje tovariši?

Omeniti moram še težave našega območnega odbora SNS. Pred ustanovitvijo tega sem 4.5.92 organiziral predstavitev stranke v našem kraju. Pri tajnici KS sem si 12 dni pred dogodkom zagotovil ključne krajevne prostore, ob njenem zagotovitvi, da imajo vsi krajanji pravico koristiti te prostore. Na sam dan dogodka sem šel že štiri ure pred prihodom g. Jelinčiča k tajnici po ključa za obljubljeni prostor. Teh sedevda nisem dobil, ker naj bi predsednik KS (od enajstih članov Sveta KS samo eden ni član SDP) po sklepu Sveta KS prepovedal zbiranje fašistov in nacistov v krajevnih prostorih. Pri tem sklepu pa me močno žalosti in prizadene dejstvo, da razen predsednika in tajnice KS nihče od ostalih članov tega krajevnega telesa ni niti najmanj vedel za ta sklep in to prepoved. Torej gospoda tovariši iz SDP - vaši člani iz vodstva KS Gradac samoiniciativno in diktatorsko uporabljajo avtoriteto celotnega krajevnega organa in razni posamezniki določajo in odločajo v imenu Sveta KS. Poudariti moram, da se isto dogaja tudi na nivoju naše, metliške občine. Nekoliko čudno je to, celo za prejšnji sistem. Ostalega nagajanja in oviranja pri delovanju našega OO SNS s strani vaših strankarskih kolegov ne bom navajal, ker bi porabil preveč prostora v vašem časopisu, pa tudi papirja in črnila je škoda tratiti v te namene.

Zatorej - če bo Ministrstvo za notranje zadeve ugodilo vaši prošnji in bo pred vsakim zborovanjem in sestankovanjem SDP-ja moralo pregledati prostore in zagotoviti varnost le-teh, bomo tudi mi to predlagali in to tudi zahtevali. Če ima SDP (še posebej SDP Črnomelj) te pravice, bi bilo logično, da so do tovrstne varnosti upravičeni tudi vsi ostali. Le kako so člani SDP več vredni od nas navadnih Slovencev?

SILVESTER JAKŠA, OO SNS Gradec

'LIBELA NA USODNEM RAZPOTJU?'

Delo v četrtek, 15.10.1992 objavlja razmišljanja vodstva Libele posebej objavljenega v direktorju Danilu Kotniku. Članek je mešanica lepih želja, živčne samozavesti in napačnih interpretacij. Zgrešen je že naslov, ki govori o nekakšnem razpotju. Dragi Danilo razpotje ste pod tvojim dolgim vodstvom zamudili, govoriti bi se dalo o bolj ali manj strmi poti navzdol. Morda se sliši preoško vendar se je dalo tok dogajanja predvideti že daleč pred polomom, ki grozi.

Ko si prevzel vodstvo Libele se je predvidevala izguba jugo trga, pojavljale so se nove tehnologije, očitna je bila slaba izobrazbena struktura, se je pa tudi tiskal denar in razmere so bile drugačne od današnjih tržnih. Pametni direktorji so že takrat gradili osnovo za nov zagon v novih razmerah. Okolica je polna takih primerov pri velikih in malih podjetjih.

Dober gospodar pametno vlaga v razvoj, zagotavlja konkurenco idej, si vztrajno pridobiva tiho prednost pred konkurenco, išče

tržne niše, sistematično gradi trg in se ko vidi lastno slabo delo umakne. Očitni znaki slabe razvojne strategije so dodelavni posli, zasilno reševanje s trgovino, izgubljanje identitete, padanje dobička in število zaposlenih. Pametno si je v takem primeru priznati in poiskati pomoč, kakor pa diskutirajte v smislu če bi, ko bo, mi smo itd.

Stabilen razvoj s sposobnimi razvijalci nadpovprečnih kvalitete, zagotavlja nadpovprečen profit. Pogoje za tak razvoj je po potrebnem dolgo in vztrajno graditi. Daljinske meritve, modeliranje v industriji, hierarhija mrež verjetno je že preveč za globok premislek, kaj pa avtomatizirani kotli, inteligentni senzori ali morda lasten CASE softverski paket? Kje pa poročete konkurenca je huda, ali pa bi bila lahko huda konkurenca Libela?

Kolikokrat ste sedeli za okroglo mizo in brezidejno diskutirali o možnih rešitvah. Ko ne pomagajo nobene finančne spretnosti več je težko ohraniti trezno razmišljanje, kar se jasno vidi iz načina javnega diskutiranja. Rešitev je vedno samo poskati jo je treba. Samo en nasvet direktorjem, ki načrtujejo lasten razvoj. Sposobni razvijalci se med nami, so pa to inteligentni in iznajdljivi ljudje in največja napaka je slabo plačati razvijalce in ne poiskati oporo pri njih ko gre za strateške odločitve.

MAG. BOŠTJAN ŠUHEL, Laško

ARHITEKTONSKI NATEČAJ

Spoštovani, Najuljudneje vas naprošamo, če je le mogoče, da v svojem mediju - predlagamo kulturno stran - na ustrezen način objavite naslednje obvestilo oziroma članek:

POGA d.o.o. v ustanavljanju iz Celja je v sodelovanju s Skladom stavbnih zemljišč občine Celje v avgustu 1992 na osnovi prejšnjega pristanka 8 avtorjev oziroma avtorskih skupin razpisala vabljene in anonimne arhitektonske natečaje za pridobitev najustreznejše oblikoarhitektonske rešitve zunanjsčine /fasade ob Aškerčevi ulici predvidenega poslovnogaražnega objekta. Na natečaj je bilo tako pisno povabljenih 8 avtorjev: Marjan Čebela - STUDIO LIST iz Celja, arhitektna skupina Ingrad Celje, Nande Korpnik iz Celja, Arnold Ledl Schlaus iz Slovenskih Konjic in Arhitekturni biro Syzskowitz-Kowalski z Dunaja, ki sicer projektira za znano avstrijsko tvrdko Kastner + Ohler. Rok za oddajo natečajnih del je bil 6.10.1992.

Razpisovalec je za ocenitev natečajnih del imenoval posebno ocenjevalno komisijo, ki ji je predsedoval Jože Zimšek z ZPI-ja oziroma Sklada stavbnih zemljišč in z naslednjimi člani: Marjan Ašič, Dunja Gorišek, Janko Hartman, Tomaž M. Jeglič, Tomaž Strehovec in prof. Zoran Vudler.

Od 8 povabljenih avtorjev oziroma skupin, katerim je razpisovalec zagotovil, v kolikor bi zadostili razpisnim pogojem, to je, da bi v razpisnem roku oddalo poleg načrtov in tehničnega opisa tudi maketo poslovnogaražnega objekta, primerno odškodnino, je oddalo natečajno delo 6 avtorjev.

Ocenjevalna komisija je stalno delala na svojih sejah, o katerih so se vodili verodostojni zapisniki in na koncu na osnovi posebnih ocenjevalnih kriterijev, ocenjevalnih razprav in predhodno izoblikovane ocene za vse natečajne elaborate sprejela odločitev, da se odškodninski sklad v višini 420.000 SIT razdeli na naslednji način:

- Edino nagrado, ki je v tem, da ocenjevalna komisija predlaga investitorju, da povabi avtorja k soprojektiranju investicijsko tehnične dokumentacije in odškodnino v višini 110.000 SIT prejme elaborat s šifro 12358 oziroma avtor Anton Schlaus iz Slovenskih Konjic.

- Tri enakovredne odškodnine po 70.000 SIT prejme natečajni elaborati s šifro POGA 92, SRAKA in ULICO oziroma naslednji avtorji: skupina Ingrad Celje (Majda Golob-Mareš, Jože Komerički, Brane Cokan in Matjaž Gril), Nande Korpnik iz Celja in Arnold Ledl iz Vojnika.

- Dve enakovredni odškodnini po 50.000 SIT prejmeta natečajna elaborata s šifro 19891 in 0003 oziroma naslednja avtorja: Jure Sadar ml. in STUDIO LIST (Marjan Čebela in Zdenko Prosen).

Razpisovalec bo predvidoma v sredini novembra organiziral postavitev ustrezne razstave vseh natečajnih elaboratov, saj je tako kot ocenjevalna komisija nedvoumno ugotovila, da je zadevni natečaj uspel nad vsemi pričakovanji. V času razstave pa bomo v sodelovanju s Klubom kulturnih delavcev Ivan Cankar Celje in Društvom urbanistov celjske regije organizirali ustrezno pogovorno arhitekturno delavnico in s tem oživel pred letom dni žal zamrle te širše od-

mevne celjske kulturne dogodke. O otvoritvi razstave in o pogovorni delavnici vas bomo pravočasno povabili oziroma bomo pričakovali, da se boste našemu povabilu odzvali.

S spoštovanjem

JOŽE ZIMŠEK, DIPL.ING., Celje

ALI SLOVENCIM RES POZNAJMO MUSLIMANE?

V zvezi z razpravami o Muslimanih iz BiH, ki so kot begunci v Sloveniji, in z njihovimi načrti, da bi kar ostali v Sloveniji, bi bilo treba Slovence še marsikaj razkriti. Večini Slovencev ni znano, da koran izrecno zapoveduje boj proti nevernikom ter osvajanje njihovih teritorijev. In neverniki smo za Muslime tudi vsi Slovenci, tako kot so zanje neverniki pripadniki sploh vseh ostalih ver po širnem svetu. Vse druge vere so po zapovedi korana napačne, da, celo nore, tako kot podučuje svoje vernike Mohamed. Kajti koran razlaga, da je muslimanska vera najbolj jasnain lahko razumljiva, in da tisti, ki tega 'dejstva' noče upoštevati, ni samo zloben - ampak nor in ga Alah, ki naj bi bil edini bog, vodi za kažen skozi življenje v samih težavah in zmotah.

Torej, da vidimo: zaključki so tu: Slovenci smo nori, ker nismo Muslimani in Alah, ki je edini Bog - 'in razen njega ni nobenega drugega Boga' - nas vpeljuje v zmotno in težavno življenje. Tako gledajo v bistvu na nevernike Muslimani - tudi na nas.

Bolje bi bilo, če bi zamolčali še bistveno zapoved Mohameda: 'Ubijaj nevernika, ki poleg Alaha veruje še v druge bogove, išči ga in zasleduj ter mu prinašaj pogubo z vsemi možnimi sredstvi!' No, le pogledjmo si ta notranji svet Muslimana, ki v njem živi in misli usak dan isto: nevernik je nor, treba ga je ubiti oz. mu prigravit pogubo na vse možne načine. To je po koranu sveta dolžnost vsakega Muslimana. Žal mi je, da vam dragi sonarodnjaki, Slovenci, ne morem povedati teh resnic in dejstev, drugače 'v rožicah' ali 'v rokavicah'. Ni možnosti naštevati olajševalnih okoliščin, ki naj bi olepšale dejstva, da je iz tega, kar je navedeno, zaključek le ta: Slovenci smo nori in treba nam je prinašati pogubo z vsemi možnimi sredstvi. Žal drugačen zaključek ni mogoč.

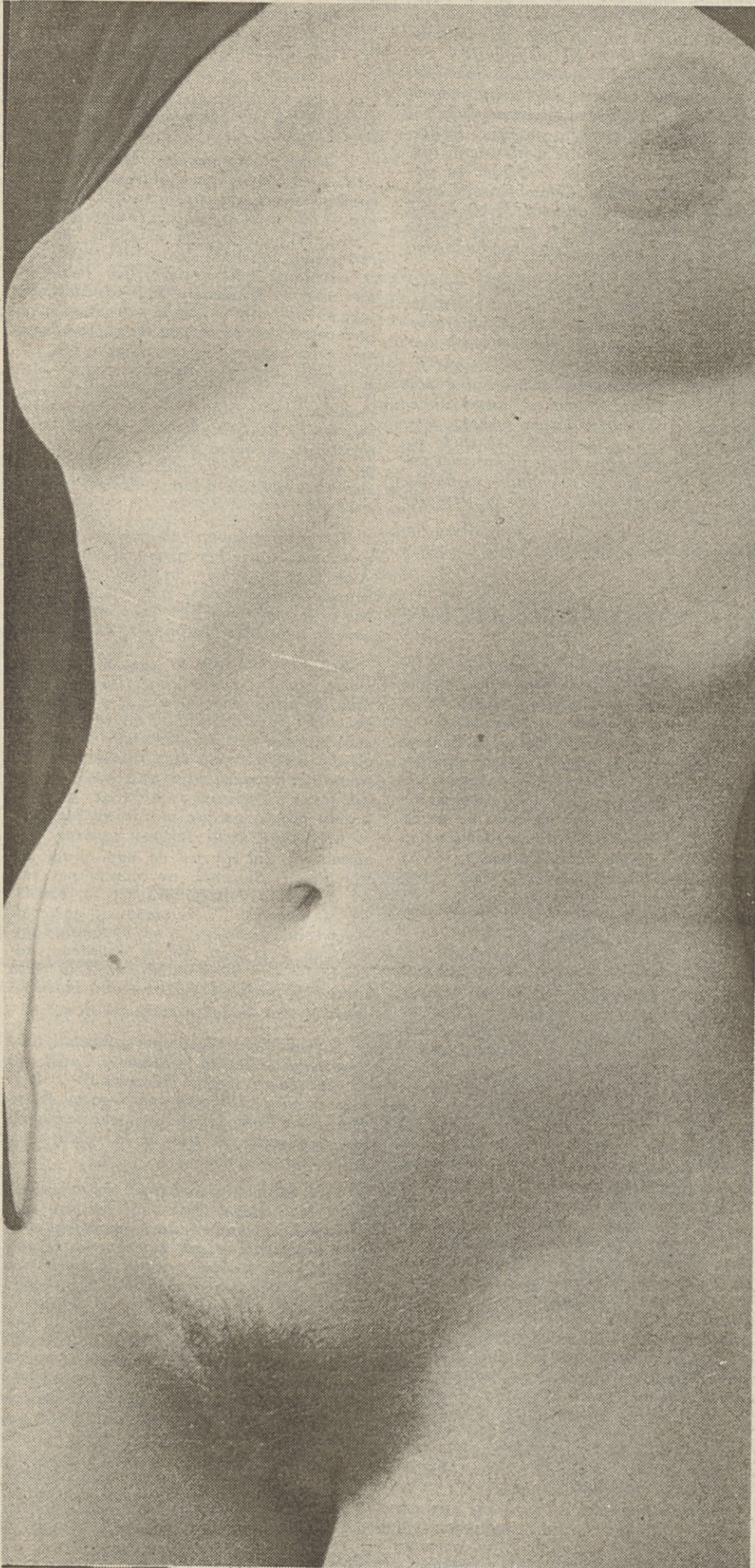
Ali bomo Slovenci sprejeli prinašalce tako negativnih teženj in miselnosti - med nas in jim bomo izrekli dobrodoščilo - s krutom in soljo? Nikakor vam tega ne svetujem. Sicer bomo dokazali, da smo nespametni, za kakršne nas sicer že od nekdaj smatrajo. Žal so to dejstva.

Vsak razumen narod si pa življenje uredi tako, da nalaga čim manj bremen svojemu duhovnemu in kulturnemu poletu. Nosilci negativnih teženj, kot sem jih že opisal, bi če bi za stalno ostali in živeli med nami, nepopravljivo zastrupili z njihovim prezirom in sovraštvom, ki ga gojijo do nevernikov - naš slovenski kulturni prostor. Kaj nam pomaga, če v naši humanosti za zdaj še strpno gledamo na muslimanske begunce iz BiH, ko pa so življenjska načela Muslimana, prav nasprotno: nič strpnosti do nevernikov. Zaenkrat je ta nestrpnost do nevernikov pri njih še prikrita. Ko pa bodo in če bodo dobili slovensko državljanstvo, potem bodo pokazali, kako znajo zahtevati in kaj vse bodo zahtevali. Da bi to doživljali, dragi Slovenci, vam ne priporočam. Bo zelo žalostno. Zato vas še pravočasno na to opozarjam.

ROMAN MEDVED, Domžale


SVOBODNA
TV-13
MISEL

STOPITE BLIŽE, SLOVENSKI VOJAKI




HOROSKOP


Oven 21. 3.–20. 4.

 Pred vami je stresno obdobje. Pripravite se nanj, da ne bo tako naporno. V ljubezni mislite predvsem nase, vendar vedite, da ima tudi partner svoje pravice in želje.


Bik 21. 4.–20. 5.

 Čeprav se zdi vse rožnato, vam nekaj zdrave dvomljivosti ne bo škodovalo. Ne misli vsakdo o vas dobro, še posebej ne na delovnem mestu. Samo v ljubezni vam gre vse kot želite.

Tehtnica 24. 9.–23. 10.

 Prihodnji dnevi bodo primerni za rešitev problema, ki vas že dolgo vznemirja. Ni rečeno, da rezultat ne bo celo boljši od vaših pričakovanj. Vsekakor ne odlašajte. Možen je tudi denarni dobiček.

Škorpion 24. 10.–22. 11.

 Trenutno živite v harmoniji s seboj in svojo okolico. Tako bo še nekaj časa. Prosil vas bodo, da bi bili razsodnik v nekem prepiru. Ker ste pravičen človek, vam ne bo težko. Previdnost pri športu.

PREVERITE SAMI SEBE

KAKO SE
OBVLADUJETE

Do tod smem, a dalje ne. V oceni, kaj si človek sme dovoliti, je treba imeti pravo mero. Obzirnost do drugih nekaj velja, pomembno je ravnatežje, vsako pretiravanje in krojenje le po lastni meri vodi v neprijetne situacije. Kakšni ste vi, preverite sami sebe.

1. Kateri vonj imate pri parfumi najraje?

- A) Vonj cvetja 2
B) Vonj orienta 4
C) Vonj pokošenega sena 0

2. Vaša hčerka bi želela biti igralka. Kako bi reagirali?

- A) Privolili bi 4
B) Želeli bi jo odvrniti od tega ... 0
C) Odločitev bi prepustili njej sami 2



3. Pred sabo imate dve fotografiji, na prvi je živahna plesalka iz Južne Amerike, na drugi japonska gejša. Katera med njima se bolje obvlada?

- A) Plesalka 4
B) Gejša 2

4. Katera od obeh slik vas bolj fascinira?

- A) Plesalka 2
B) Gejša 4

5. Ali težko drugemu kaj prepoveste?

- A) Zelo težko 4
B) To je zame normalno 2
C) Sorazmerno lahko 0

6. Vaši sosede glasno navijajo glasbo. Kaj ukrenete?

- A) Pritožim se 0
B) Sprijaznim se s tem 4
C) Ob priliki jim povem svoje 2

7. Ponujajo vam dobro službo, v katero pa so vključena pogosta in dolgotrajna potovanja. Bi jo sprejeli?

- A) Vsekakor 4
B) Morebiti 2
C) Ne, prav gotovo ne 0

8. Posojate prijateljem svoje najboljše plošče?

- A) Seveda 4
B) Ne s posebnim navdušenjem .. 2
C) Praviloma ne 0

9. Se težko odločate za sončenje na nudistični plaži?

- A) Zelo težko.
B) Precej težko 2
C) Zlahkoto 4

Do 12 točk

Nadzorujete svoja čustva in nikoli ne izgubite nadzora nad samim seboj. Vaši življenjski nazori so čvrsti in če želi nekdo podreti vaše ravnatežje, se zaprete sami vase. Pogosto omejujete svojo svobodo in svobodo drugih. Včasih težko iz svoje zavesti izrinjate vaše skrite želje.


Od 14 do 26 točk

Sodite med ljudim, ki se znajdejo v sleherni okoliščini. V dobrini meri znate kontrolirati sami sebe, če pa je mera polna, boste svoje povedali. Ste dober taktik, ki nadzoruje tako svoje kot tuje obnašanje in tudi način, kako bo svoje nestrinjanje povedal drugemu.


28 in več točk

Zelo težko rečete ne in praviloma dopuščate drugim vso svobodo. Vi ne poznate tabujev. Pogosto vas zanese. Pretiravate v svojem početju in v toleriranju drugih. Potrebujete več samokontrole, kajti okolica vašega obnašanja ne ceni preveč.


Dvojčka 21. 5.–21. 6.

 Imata morda s partnerjem nerešljiv problem? Potem bosta v prihodnjih dneh našla pravo rešitev. Če boste pripravljeni na kompromis, se bo vse dobro končalo. Stejte kalorije.


Rak 22. 6.–22. 7.

 Nagibate se k temu, da bi obnašanje svoje okolice videli samo iz svojega zornega kota. To bo povzročilo marsikakšno nerazumevanje, vendar bo za vas na koncu pomenilo nekaj zelo pozitivnega.


Lev 23. 7.–23. 8.

 Počutite se malce osamljene, svojega partnerja hote ali ne hote zanemarjate, zato se bo užaljeno umaknil. Napako boste lahko popravili ob koncu tedna, ko lahko pričakujete še kar razveseljav dogodek.


Devica 24. 8.–23. 9.

 Če se kaže v denarnici suša, premislite, kaj lahko storite. Morda imate sposobnosti, za katere še sami niste vedeli. Morda je rešitev v družinskem proračunu.


Strelec 23. 11.–21. 12.

 Ta teden bo poln dogodkov, vendar ne smete čakati, da se bo vse zgodilo samo od sebe. Prevzemite pobudo tako doma kot na delovnem mestu. Ne bo vam žal, rezultati bodo sijajni.


Kozorog 22. 12.–20. 1.

 Prihajajo dnevi sprostitve, ko bo vse šlo kot po maslu. Lahko bi si privoščili krajši dopust in obiskali osebo, ki še vedno misli na vas. Izogibajte se zaprtih prostorov in bodite previdni v prehrani.

Vodnar 21. 1.–19. 2.

 V svoji okolici ste napravili red, zdaj bi bil čas, da premislite o novem položaju. Morda boste odkrili nekaj novega, potrebnega za spremembe v zasebnem življenju. Pazite na denar in dokumente.

Ribi 20. 2.–20. 3.

 Spet je pred vami teden, ko boste storili marsikaj, kar vam leži na duši. Ne pozabite na partnerja, da vam ne bo žal. Nenauden obisk bo odprl stare dvome.

BESEDE PISATELJA

ANDRÉ GIDE

"Rekel sem si, da nobena stvar ni dobra za vse, ampak samo z ozirom na nekatere; da nobena stvar ni za vse resnična, ampak samo za tistega, ki misli, da je resnična; da je ni metode ne teorije, ki bi bila uporabna brez razlike za vse; da moramo izbirati, če hočemo agitirati, da imamo torej vsaj svobodno izbiro; če pa nimamo svobodne izbire, je stvar še preprostejša; da pa je konec koncev zame tisto resnično (seveda ne resnično v absolutnem smislu, ampak samo v relaciji name), kar mi omogoča najboljšo uporabo mojih moči, učinkovito ureničevanje vseh mojih vrlin. Kajti v končni konsekvenci svojega dvoma le ne morem obdržati kot načelo, neodločnost pa sovražim. Tisti "mekhi in nežni vzglavnik" Michaela de Montaigna ni narejen za mojo glavo, kajti še nimam potrebe po spanju in počitku. Dolga je pot, ki pelje od tistega, kar sem mislil, da sem, do tega, kar nemara sem. Včasih me je strah, da sem prevzgodaj vstal ..., ali vsaj moja notranja pokrajina nikakor ni več ista kot takrat, ko sem zapustil dom; kajti medtem sem srečal vas. Tisti hip sem tako nehal ceniti svojo svobodo nad vse ..." (Ponarejevalci denarja)

DVOJNI
JUBILEJ
JURETA GODCA

Z razstavo akvarelov in monotipij, nekakšno retrospektivo plodnega ustvarjanja v minulih letih, v Slovenskem ljudskem gledališču v Celju je slikar Jure Godce obeležil dvojni jubilej, šestdeseto obletnico svojega življenja in jubilej slikarske zrelosti suverena ustvarjalca, ki mu barve ubogljivo oblikujejo forme in motivi nastajajo v obvladanih razpoloženjih.

stno, slika s sočnimi, poudarjenimi barvami, pretvarja oblike v ekspresivne zapise, drugič pa se prepušča nežni mehki liniji, melanholičnim, blagim, različnim tonom s svobodno belino. Čeprav ga je v dobrušni meri zasvojil akvarel, je od vsega začetka tudi strasten risar, ki se s sproščeno arabesko poigrava v monotipijah, skrotovičenih na eni in skladnih na drugi strani.



Na ogled je postavil tri svoje specifične slikarske opuse, mehke, različne z mnogo beline in zračnosti napoljene akvarelne liste, podobe ekspresivnih vrtničenj v akvarelni tehniki in svojevrstne monotipije, kjer pride do izraza njegova risarska spretnost, renesančna risba kot temelj avtorjeve likovne gradnje.

Jure Godce ni uniformirana likovna osebnost, širok je v izbiri motivov, od časa do časa riše močno, kontra-

Celjska razstava je nedvomno pomemben mejnik na slikarjevi poti, ki je sedaj uravnotežena, a še vedno polna novih kreativnih izizovov.

Popravek:

V članku ob stoletnici slovenske Opere je prišlo do neželjene napake: Krpanova kobila je bila namreč izvedena v SNG Operi in ne Cankarjevem domu. Za napako se iskreno opravičujem. (S.P.)

SALZBURŠKI FESTIVAL IZGUBLJA OBČINSTVO
MORTIER PROTI SNOBIZMU

Gerard Mortier, ki je nasledil Herberta von Karajana, se s svojo ekipo krčevito trudi, da bi ohranil bogato tradicijo znamenitega salzburškega festivala, uvedel novosti in ohranil elitni značaj. Zelo pohvalno, a brez uspeha, saj se mednarodno občinstvo vedno bolj oddaljuje od nespretno izbranih produkcij.



Salzburški festival je pomenil izbrano elito, dogodek ki mu je bila namenjena velika pozornost, atraktivne reklamne revije in prospekti, bombardiranje mimoidočih,

teatralen prihod v gledališče, paradiranje med odmori. Nikoli pa ni predstavljal prostora za eksperiment, držal je tradicijo in nedvomno pomenil središče visoke evropske

kulture, dogodek prepoznavnega značaja. Ravno zato je bila pri prebijanju okostenelih struktur potrebna velika mera previdnosti in instinkta, da ne bi festival izgubil specifičnosti in

svečanega festivala, Karajanu.

Danes se mednarodno občinstvo, prestrašeno zaradi provokacij, odmika od renomeja, ki ga je ustvaril Karajan, kar povzroča organizacijske in finančne zaplete. Prepripi prihajajo v javnost na neprijeten način, odkrito si vračajo udarce. Mortier, ki je bil pred Salzburgom že skoraj angažiran na Dunaju, ne skriva nestrpnosti in nenaklonjenosti do salzburškega tradicionalnega stila, do določenih izvajalcev, zato ne slišimo ravno diplomatskih izjav. Eden izmed znanih dunajskih politikov mu je javno svetoval, naj raje odstopi, saj je zanj Salzburg očitno premajhen, naj se vrne domov v provincialni Bruxelles.

Preoblikovanje Salzburga je torej nevaren poskus. Namen je jasen, morali bi ohraniti kvaliteto na svetovnem nivoju. Kvaliteta pa ima praviloma priokus elite s kančkom snobizma. Tudi Mozartove kroglice, ki jih Mortier ne prenese, ne bi smele biti tako moteče.

na koncu pristal v drugačni inačici snobizma. Ravno previdnost je manjkala novemu vodstvu, ki mu seveda ni bilo z rožicami poslano po smrti ključne osebnosti

MATISSOVA RETROSPEKTIVA V NEW YORKU
HARMONIJA V RDEČEM

Matisse je dolgo časa ob podpori Andrea Deraina iskral likovni izraz, s katerim bi najbolj verodostojno ujel svoja čustva in odkril je fovizem, svojevrstno baritost. Harmonija v rdečem je začetek tistega, kar kritika imenuje Matissov metaprostor: na prvi pogled je površina dvodimenzionalna, nato pa jo barve oživijo in pogled vo-

dijo v notranjost k ženskemu liku, posodju in sadju na mizi.

Harmonija v rdečem je morebiti eden najpomembnejših eksponatov med štiri- sto izbranimi umetnikovimi deli velike retrospektive v Muzeju sodobne umetnosti v New Yorku, po dvajsetih letih prve tako obsežne Matissove razstave na svetu.

Matissova dela bodo na ogled dva meseca. Občinstvo se naslaja nad 275 slikami, 50 rezankami, skulpturami, risbami in odtisjnimi listi. V pustost newyorške jeseni prihaja igričnost francoskega juga, zrelega sadja, dišečih kruhkov in omamnega rozeja, niz tihožitij, portretov, aktov, pejsažov.

Retrospektivo so pripravili s pomočjo fundusa Muzeja moderne umetnosti, pariškega centra Geoges Pompiouda, petrograjskega Ermitaža in moskovskega Puškinovega muzeja. Vstopnica stane 12,50 dolarja, pričakujejo pa več kot štiri milijone obiskovalcev.

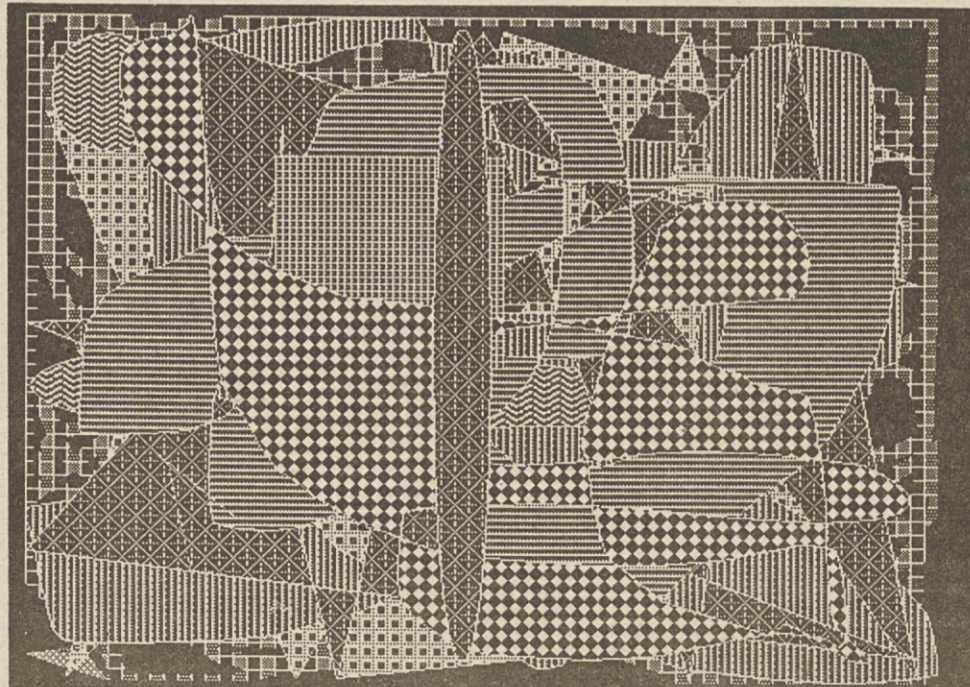
NOVA DOBA NAGRAJUJE
RAČUNALNIČARJI
Z LIKOVNO ŽILICO
NA PLAN

Ob prodoru računalniške tehnologije je na mah tudi likovno ustvarjanje po svetu zajelo navdušenje za računalniško graniko. Na mednarodnih prireditvah so razstavljal dosežke, ki jih je napravil programirani stroj, obiskovalci in gledalci pa so lahko neposredno za računalniki preizkusili svoje znanje in sposobnosti v oblikovanju grafičnega ilista.

Marsikdo med vami se poligraza z upodabljalnimi možnostmi in nenavadnimi učinki, ki jih lahko iztisne iz stroja. Pokazite, kaj ste napravili. Poslijte najboljšo izdelke v uredništvo Nove dobe, Askerčeva 15, Celje.

Mi bodo vsak teden objavljali fotogramjo izbrane računalniške granike, avtorje granike meseca pa čakajo lepe nagrade.

Ne oklevajte, postavite vas izdelek na ogled.



Borut Jereb, Bosna jeseni 92

PETDESET LET POZNEJE

UKRADENI OTROCI DVAKRAT OKRADENI

Taboriščniki ukradeni otroci so se nedavne petdesetletnice, ko jih je nemški okupator na celjski prvi osnovni šoli nasilno iztrgal materam, spomnili z dvojno grenkobo. Ne samo, ker jim je breme uničenih najlepših let življenja še dodatno obtežilo, tudi zato, ker njihove žrtve niso bile vredne niti eksaktne statistike.

zelo dvomljivih zaslugah in zaslužnosti svojih članov, je v tem primeru pokazal nekulturen in nehuman, necivilizacijski in nezgodovinski odnos do preteklosti. To dokazuje dejstvo, da med kategorizacijo internirancev, ki so jo opravili v okviru RO ZZB NOV, če smo prav obveščeni, ukradenih otrok sploh ni!

Temu se seveda ne gre čuditi, saj se niso niti potrudili, da bi prebrali

lepo godilo, saj so živeli pri nemških družinah.

Takšno mnenje je morda gojil neki Stane Markič (republiški funkcionar), ki ima največ zaslug tudi za to, da je republiška skupščina zavrnila predlagano zakonsko ureditev primera (enojno štetje v taboriščih izgubljenih let v pokojniško dobo).

Petdesetletnica dogodka pa je vsekakor najlepša, če ne morda celo še zadnja priložnost, da na temelju neizpodbitnih dejstev ovržemo veliko zmoto in povemo, da so deportacije (avgusta in septembra 1942) kakih šeststo družin s Štajerske in Gorenjske v nemška taborišča (kot deportacije sploh) pomenile vojni zločin in zločin proti človeštvu (tako je namreč deportacije okvalificiral nuernberški sodni proces), oziroma nacistični genocid (tako jih opredeljuje uresničevanje germanizacijskega načrta v duhu strogo zaupnega odloka reichsfuererja SS Heinricha Himmlerja z dne 25. junija 1942).

Tu pa smo zdaj dejansko pri stvari, ki so jo zlasti borci funkcionarji, največji nasprotniki priznanja kakšnih pravic tudi prizadeti skupini, samo čutili, niso pa je nikoli znali utemeljiti in jo bodo morali v temeljih spremeniti: borci, tisti seveda, ki so seborili ZA narodno osvoboditev oziroma svobodo, interniranci so v taboriščih trpeli in umirali ZARADI svoje narodne pripadnosti.

Svojo tragično usodo dolgujejo torej temu, da so bili Slovenci, oziroma nemški nacistični ideologiji, ki jih je hotela z vsemi sredstvi iztrebiti kot manj vredno raso. V tem je velika razlika in resnica, zaradi katere je internirancem vse dolžna izključno država, pravna naslednica tretjega rajha.

Mimogrede bi v brk slovenski borčevski fovšiji kazalo povedati, da so civilne žrtve nacizma v državah nekdanje antihitlerjevske koalicije izenačene z odporiškim gibanjem (s tistimi, ki so se borili z orožjem) in da so, na primer,

v Franciji vsem žrtvam ne glede na starost priznali za tri leta internacije sedem let delovne dobe! Da o vseh drugih pravicah sploh ne govorimo.

Taboriščniki ukradeni otroci so izjemna kategorija (če v RO ZZB NOV to priznajo alin ne) v vsej nekdanji okupirani Evropi. V primeru tri tisoč poljskih in devetdeset čeških otrok je namreč rasni test pomenil pogoj za deportacijo skupaj s starši, v slovenskem primeru pa zanesljivo likvidacijo staršev!

Nemci, če kdo verjame ali ne, so ukradenim otrokom (samo kakih dvanajst jih je preživelo pri nemških družinah in kakih osemnajst v ustanovah Lebensborna - vsi v starosti od šestih mesecev do petih let) uničili otroška leta, mladost in vse življenje, družine in domove, pobili poleg staršev mnogo sorodnikov, jih telesno in duševno prizadeli, jih okradli normalne človeške eksistence, možnosti za normalno šolanje, jih gmotno prikrajšali, premoženje zaplenili v korist urada za utrjevanje nemštva in ga kasneje uničili. Med njimi jih je bilo mnogo, ki niso imeli kam in so se v svojem brezupu po vrtni v domovino vdajali alkoholu, mnogo jih je končalo s samomori (samo v dneh, ko so odposlali vabilo za petdesetletnico, do prireditve, jih je umrlo šest). Ni čudno, če je danes živih le še kakih 380.

To so nekatera dejstva, ki jih še tako prikrojena in prilagojena zgodovina ne more potvoriti ali zanikati, če jih že država, se pravi režim, zaradi znane slovenske ozkosrčnosti, zaplankanosti in kar je še takih atributov, ni hotel upoštevati. Saj vemo, zaradi političnih razlogov (zaradi katerih so ukradene otroke, ko so 1972. leta ustanovili svoj odbor, razglasili za separatiste). Ti razlogi so bili vedno nad človeškimi, razen če jim je bilo treba streči, ker je šlo za privilegirance.

D. Lah



Ukradeni otroci, september 92

Od približno šeststo taboriščnikov se jih je po vojni vrnilo kakih petsto (za drugimi je izginila sled), skoraj polovici vsem, ki 1945. leta niso bili stari petnajst let, niso priznali v taboriščih izgubljenega časa.

Režim, ki je vse gradil na dostokrat

dokumentarno knjigo Staneta Terčaka Ukradeni otroci (kaj šele knjigo francoskega avtorja Marca Hillela V imenu rase ali druge dokumente). Namesto tega so si raje izmislili in dopovedovali neko svojo 'teorijo', po kateri se je taboriščnikom ukradenim otrokom

BALKANSKA APOKALIPSA

UVOD V SVETOVNI SPOPAD

George Kenney, bivši šef Oddelka za Jugoslavijo State Departmenta, trdi, da je problem Balkana usoden za celotno svetovno skupnost. Opozarja, da se bo vojaški spopad razširil na ves Balkan, da bo prišlo do vmešavanja islamskih držav in da bo Zahod prisiljen na vojaško intervencijo. Kako je Kenney opisal bodoče dogodke?

Srbija bo poskušala izpolniti tri strateške cilje: nadzor koridorja v severni Bosni, ki matično Srbijo povezuje s srbskimi okupiranimi območji na Hrvaškem, vzpostavitev vzhodnega koridorja vzdolž bosansko črnogorske meje, ki omogoča Beogradu dostop do pomorskih baz na Jadranu in uničenje Sarajeva, simbola bosanske državnosti. Hrvaška bo na severu poizkušala presekat beograjske oskrbovalne poti in odrezati srbske okupirane dele na Hrvaškem od matične Srbije. Na jadranski obali bodo hrvaške sile poskušale prevzeti nadzor nad višavjem nad Dubrovnikom, odkoder je mogoče nadzirati vhod v Boko Kotorsko.

Pozimi se bodo spopadi navidezno umirili. Na Hrvaškem bodo Srbi še naprej kršili prekinitve ognja. Na področju pod zaščito OZN se bodo iz drugih kra-

jev doselili srbski begunci, nesrbsko prebivalstvo pa bodo prisilili, včasih na brutalen način, da odide.

Milošević bo na pomlad svojo pozornost usmeril na Kosovo. Spopad bo neizbežen. Prišlo bo do hujšega masakra kot v Bosni, saj Albanci niso niti oboroženi niti organizirani. Bombardiranja bodo ubila na tisoče ljudi, četrtina prebivalcev pa bo zbežala v Albanijo. Albanska vlada bo razglasila mobilizacijo in vstopila v vojno s Srbijo. Makedonija, v kateri živi 30 do 40 odstotkov albanskega prebivalstva, se bo pridružila Albaniji, saj je zanjo prenevarno čakati na to, da bi se morala sama soočiti z zmagovito Srbijo.

Po Kenneju se bo vojna hitro širila. Muslimeske države bodo začele pošiljati orožje in prostovoljce. Srbske sile se bodo začele umikati iz Bosne in Kosova. Grčija, ki se noče odreči dela Makedoniji, bo vstopila v vojno na srbski strani, kar ji bo Turčija hudo zamerila ...

NATO zaradi svoje neodločnosti ne bo mogel zaustaviti nadaljne vojne eskalacije. Kenney, ki trdi, da to ni najhujši mogoči scenarij, je prepričan, da bi bilo najboljšje takoj posredovati v Bosni z ameriškimi silami, pod pokroviteljstvom OZN.



LEA ČMAK, NEKDANJA SKOJEVKA, UDARILA PO PARTIZANU

TRETJIČ: RESNICA O DOBROVLJAH

Neizmerno sem vesela tvojega odgovora (Nova doba številka 39, 14. oktobra 1992). Tako lepo si me predstavi, da moram tudi jaz Tebe. Imaš rusko šolo, ki si jo opravil med vojno. Ve se, kdo te je tja poslal in zakaj. Ob povratku v Jugoslavijo si bil pripadnik JLA. Opravil si vojno akademijo tudi v SFRJ, kasneje pa si z uspehom opravil vse izpite in postal diplomirani pravnik. Resnično zaslužiš čestitke, čeprav se po tvojih žilah ne pretaka plava kri. Bodi ponosen tudi na svojo KNAPOVSKO KRI! Sedaj pa k tvojemu pismu!

Zdravstvuj taviaršč, vojni-ruski akademik, Zupanc Ludvik-Ivo!

Ivo, nekako skleroza te je načela. Vse, kar si napisal je ena sama laž!

1) Napad na Čmakovo graščino je bil 25. (ne 5.) oktobra 1941.

2) Pokojni Čmak Ivan ni nikoli podpisal pristopa k Volksdeutscherjem, imel pa je ženo Avstrijko. Saj je bila vendar Avstro-Ogrska in nihče ni vprašal, zakaj se poroča s Slovincem.

3) Nikoli in nikdar ni podpisal sodelovanja z okupatorjem! Kako boš na sodišču dokazoval, da je izročil Nemcem spiske Slovencev za selitev, je tvoja stvar. Samo v tvoji glavi se lahko porodi misel, da so Nemci selili Šega, učitelja na Gomilskem, in župnika na priporočilo Čmaka. Saj ve vsak otrok, da so najprej selili inteligenco iz vasi. Pojdi, pojdi v Graz in na Dunaj ter pobrskaj po arhivu. Ničesar nimajo o Ivanu Čmaku. Veš, bila sem v Berlinu, v centralnem arhivu, našla sem le poročilo žandermarije Braslovčev. Nemci so vse zapiske delali v triplikatu in ves arhiv imajo še danes. Niso ga uničili tako kot naši pripadniki UDBE. Naj ti navedem samo primer: v zaplenjeni zapisnik so enostavno napisali, da je Ivana Čmaka odvedla OZNA, 25. oktobra 1941. Veš, kdaj je nastala OZNA? Leta 1943 oziroma 1944! Že iz tega se vidi, da nekaj ni štilalo pri Čmakih. Nadalje navajaš, da so selili Košeninove in Pestotnikove. Moral boš dokazati na sodišču, da je to res. Išči dokazila! Veš, na sodišču ne bo zalegla samo beseda tvojih pajdašev, tam hočejo dokaz!

4) Še enkrat ti povem, da ste postopali zločinsko in neusmiljeno z materjo Štefanijo Čmak. Odvlekli ste jo na Dobrovlje, jo z možem zaprli v cerkev, drugi dan pa ustrelili z DUM-DUMKO! Še sedaj imam njeno kapo, v kateri je bilo pol glave. Moj mož je kapo čuval in je tudi meni svetinja. Moj mož Henrik Čmak mame ni nikoli prebolel. Uživaj v tem! Verjetno ti veliko pomeni, da si lahko petdeset let blatil in zmerjal Čmake. V pismu lažeš, da si na Dobrovljah govoril le trikrat. Vsako leto si med oddajo 'Še pomnite tovariši' klevetal in zmerjal Ivana in Štefanijo Čmak.

Moral boš povedati, zakaj ste ubili Štefanijo. Ali je tudi dala deložirati Šegove, je koga izdala, je bila gestapovka?

Vsako leto si klatil po šolah in opisoval boj na Čreti. Mar se ni nič drugega zgodilo v Savinjski dolini? Bil je med ostalimi tudi veleizdajalec Divjak Ernest! Zaradi njega je bilo izseljenih preko sto družin iz Savinjske doline. Si ga kdaj omenil v svojih oddajah? V zahvalo za njegova dejanja si postavil njegovega brata za sekretarja komiteja ZKS v Celju. Jaj, na partija, saj ni čudno, da je izvođenela! Lažeš tudi, da Šošter ni govoril na Dobrovljah. Pa še kako je lagal in blatil Čmake. S tem je opravičeval



svoje dejanje-ustrelil je mamo Čmak. Pekla ga je vest. Pred smrtjo se je izpovedal pri katoliškem duhovniku. Še prej pa je v deliriju klical svoje žrtve, med njimi tudi Čmake. Vest je nejhujši sodnik!

Tudi po tebe bo prišla z neslišnimi koraki bela žena...zašepetala ti bo brez besed v uho, da se zbotaj z njo in svojo dušo... Tudi ti boš začutil karmo. Morada boš zagledal celo svojo žrtev - Čmakovo Štefanijo. Do tistega trenutka pa le bodi ponosen na svoja herojska dejanja!

Še to: veš kdo mi je povedal, da so bili zaprti v cerkvi? To je izjavil Šoštar Vinko-Miha. Skupaj sva delala na obratu Čmak, Gomilsko. Marsikaj mi je povedal. Tudi Polde Travnar je marsikaj govoril na partijskih sestankih. Pa Korent in Cizej. Še mrtvega Čmaka bi v žlici vode utopili, tako so prikrivali svoj kes, ki jim je razjedal dušo.

Ob smrti mojega moža je Korent na pokopališču jokal kot otrok. Meni se je opravičeval in javno pokazal svoje obžalovanje.

Vprašaj Poldo Travnerja, če se spominja, kako je dal zapreti Bobekovo ženo zaradi ene same besede. Presedela je leto dni v Starem piskru. Kar vzemi spis na Temeljnem sodišču Celje in ga dobro preberi (išči pod K - Vitanc Pepca).

5) Ena sama podla laž te je! Kako lahko mešaš kurirja Lukanca z Nemci? Navajaš, da mu Nemci niso dali odgovora za Čmake oziroma ljudi, ki ste jih zahtevali iz zapore. Saj Lukanc te naloge sploh ni imel. Ujeli so ga Nemci v hajki in ga pretepali kakor vsakega ujetega partizana. Lukanc ni imel nobene zveze s Čmaki, saj je bil odrezan od bataljona že prej.

6) Smrtno kazen ste določili trije borci. Ali ste bili partizansko sodišče? Zakaj niste napisali obsodbe, vsaj kasneje? Škvarča je pisal dnevnik. Zakaj ni opisal sodbe Čmakovih?

Še enkrat ti povem, da ste bili navadni zločinci! Delali ste na svojo pest, po boja Čmakovih vam ni naročil noben komandant. Res je bila mati Čmakova Av-

strijka, res je bil oče Čmak prijazen z Nemci, samo zato pa se človeka ne ubije!

Zakaj jih niste pokončili kar na dvorišču na Gomilskem? Izdajalce in gestapovce so streljali takoj, na licu mesta. Zakaj golgota na Dobrovlje? Pa praviš, da jih niste mučili. Pa še kakšna muka je bila za mamo, ko je gledala goreči dom in jokala za vnukom Janezom in Petrom. Tudi ni vedela, kaj boste naredili hčerka. Perdan je v svojih spominih, imam knjigo, pisal, da bi odpejlali tudi obe hčerki, če ne bi imeli dojenčkov.

Kaj rečeš na to?

Tako so ravnali SS-ovci in švabi, ne pa naša ljudska vojska!

6) Sram te bodi, da tajiš knjigo 'Dobrovlje v borbi'. Pojdi v muzej in si prečitaj svoj prispevek!

7) Nemci so ustrelili za oba Čmaka in Bobeka trideset talcev. Res je, saj so izvajali represije za vsakim, ki ste ga vi ustrelili. Ne smeš pozabiti, da so tudi Nemci rabili propagando, vse jim je prišlo prav. V tem primeru pa še tembolj, saj ste vi sami izdali komuniste, ki so bili zaprti pod tujim imenom. Izdali ste svoje ljudi. Namerno ali nena merno, to boš moral ti pojasniti!

Pravilno, da pišeš zgodovino (čeprav pri vseh svojih diplomah nisi zgodovinar), vendar jo piši resnično.

Prepričana sem, da bodo Čmaki rehabilitirani, posebno mama. Morda se bo to zgodilo, ko bova midva že na griškem britofu. Zgodilo pa se bo. Takrat se boš v grobu obrnil in še enkrat preklel vse Čmake, ki niso ničesar naredili v škodo Tebi in slovenskemu narodu. Karma, karma...

Glede tvoje mame mi je iskreno žal, da je morala umreti v taborišču. Bila je dobra in pridna ženska. Kar za deva očeta, pa o njem nič ne vem. Ni-

sem ga poznala. Tudi ti si nezakonski. Kaj hočeš, otroci si pač ne morejo izbirati staršev. To ti omenjam zato, ker si tudi ti meni očital, da sem nezakonska hči grofa. Kaj morem?

Naj bo karkoli, delal sem 36 let in nisem imela nobenih bonitet zaradi strankarske opredelitve. Nihče mi ni ničesar poklonil. Vse so ukradli očetu in ga izselili, da je umrl od lakote v Spitalu/Drau. Vso vojno je sodeloval s partizani in jih zalagal z živežem, na koncu pa je doživel najhujši konec. Samo zato, ker je bil bogat. Ni pa bil zločinec in hudobnež. Lahko bi ga pustili pri miru, da bi vsaj umrl kot človek. Veš, nisi samo ti ubog in brez staršev ostal. Tudi meni ni bilo z rožicami poslano.

8) Praviš, da boš še hodil na Dobrovlje in lagal o Čmakih. Kar daj, če ti je to v veselje. Naj te poslušajo otroci, ki jih na silo privlečete tja, naj te poslušajo pripadniki TO in pa seveda borci NOV, ki jih je vsak dan več. Enkrat pa bo tega konec... In takrat? Si se kdaj vprašal, kaj bodo govorili o tebi? Zapisan boš kot lažnivec!

9) Praviš, da si ponosen, da si šel v boj mlad in neizkušen. Vidiš, tukaj je odgovor na vse tvoje izvajanje. Bil si mlad in neizkušen! Delal si po naročilu drugih, to pa je nekaj najhujšega in slabega.

Ponosen si na svojo prehojeno pot. Bodi, bodi! Predvsem pa bodi ponosen na svoje šolanje v Moskvi in kasnejše podvige v JLA. Šele sedaj jo vidimo v njeni slavni luči.

Priporočam ti, da grem na Dunaj. Zelo rada zaidem tja. Pojdi še ti, saj te bodo sprejeli, čeprav nimaš plave krvi! Lahko greva tudi skupaj, če hočeš. Saj sva mnogo let skupaj lagala naši mladini in hvalila JLA ter sveto partijo, ki je tako žalostno končala, da je morala spremeniti ime.

Takole, kakšen večer malo pomisli in priznaj, da je bilo škoda časa. Ti bi lahko še eno diplomo naštudiral za vse tiste izgubljene ure na sestankih.

V svojem pismu si se na koncu tako lepo poslovil od mene. Tudi jaz ti moram zaželeli veliko uspeha pri iskanju tvojih dokazil. Rabil jih boš, ko se bova srečala na sodišču. Veseli me, da si končno javno zinil, koga je Čmak izdal. Upam, da boš lahko tudi dokazal.

Lea Čmak

TRETJI FESTIVAL RADIJSKIH POSTAJ SLOVENIJE
V SLOVENJ GRADCU

MILANA KUČANA BO POSLUŠALO POL MILIJONA SLOVENCEV

V četrtek, 22. oktobra, bomo Slovenci združeni na isti frekvenci, saj bomo poslušali radijski program Tretjega festivala radijskih postaj Slovenije v Slovenj Gradcu. Druženje slovenskih radijcev z zanimivim spremljajočim programom bo z aromo najkvalitetnejših vin zaključeno po treh dneh v slovenjegraškem hotelu Kompas, kjer bo Jelko Kacin razglasil najboljšo slovensko radijsko postajo.

Ko smo povprašali direktorja Koroškega radia Franja Murka, če bo prav njegova hiša odnesla lakavo priznanje, nam je ob pritrdilnem odgovoru natisnil še vrsto informacij o največjem predstoječem medijskem prazniku zadnjih let na Koroškem.

Na 3. festivalu radijskih

postaj Slovenije, ki je našel svoj prostor v slovenskem medijskem prostoru, bo sodelovalo šestnajst radijskih postaj, ki so programsko zelo različne: Murski val iz Murske Sobote, Radio Ptuj, Mariborski radio Študent, Radio Šmarje pri Jelšah, Radio Celje, Radio Velenje, Koroški radio Slovenj Gradec, Radio Trbovlje, Radio Sevnica, Radio Brežice, Studio D Novo Mesto, Radio Glas Ljubljane, Radio Študent iz Ljubljane, Radio Triglav Jesenice in Radio Cerčno.

Vse te radijske postaje bodo skupaj z Radiom Kranj, Radiom Tržič, Radiom Radlje ob Dravi in Radiom Ormož, ki ne sodelujejo na festivalu, prenašale otvoritev in razgovor z predsednikom Republike Slovenije, ki bo na vprašanja novinarjev odgovarjal ob štirih po-

poldan. To bo prvi poskus vzpostavljanja četrte radijske mreže v Sloveniji, kar predstavlja najbitvejši element prireditve.

Festival bo tekmovalne narave. Radijske hiše bodo tekmoval v sedmih kategorijah in sicer se bodo potegovala za najboljšo informativno in kontaktno oddajo, radijsko reportažo, radijski komentar, glasbeno oddajo, EPP spot lastne produkcije in samoreklamni spot.

V hotelu Kompas bo zadnji dan prireditve lahko zablestel slovenski minister za informiranje Jelko Kacin, saj bo imel čast podeliti najboljšim radijskim postajam festivalske nagrade in priznanja. Novinarji že vemo, da bomo lahko postavljali le po eno vprašanje...

Franc Furland

Ostalo

MESANE PERZIJSKE MUC-KE in male psičke podarimo prijaznim ljudem. Telefon (063) 29-005, zvečer.

GARSONJERO prodam ali dam v najem. Tel.: 063/37-210

LETNE GUME za fiata 750, Sava, 4 kose, ugodno prodam. Tel.: 063/35-574

STANOVANJSKO PRAVI-CO ali še zraven stanovanje kupim. Tel.: 063/33-825 popoldan, ali 38-248 dopoldan

NEMŠKE OVČARJE, čisto-krvne, prodam. Tel.: 063/701-153, popoldan

ELEKTRIČNI BRIVNIK Bran linear, masažer Apollos, priložnik vse o sexu, kasetofon (dvojni) Nordmende in merilec krvnega tlaka prodam. Tel.: 061/788-104

MALO RABLJENO GARNI-TURO (kopalno kad, umivalnik, wc školjko, bide), prodam, cena 300 DEM, in novo peč na trdo gorivo, kipers-busch, cena 350 DEM. Tel.: 063/27-312

STARO HIŠO v Rečici ob Paki prodam (voda, elektri-ka, hišna številka in 1260 m² zemlje). Tel.: 061/110-179

GARSONJERO ALI ENO-SOBNO STANOVANJE najemem. Lokacija: Celje. Tel.: 063/441-606, dopoldan od 8.-15. ure

VESPO, staro 2 meseca, Comet 1, rdeče barve, z dodatno opremo, prodam ali menjam za avto.

OBNAVLJAM GRAD, iščem sovlagatelja. Tel.: 063/29-921

Kupujte bolje kot sosed!

TRGOVSKO PODJETJE
POTROŠNIK

**BOGATA PONUDBA
NIŽJE REKLAMNE
CENE
UGODNO: PLAČILO
NA 2 ČEKA**

ODPRTO TUDI OB NEDELJAH
MARKET LJUBLJANSKA CESTA

AKCIJSKA PRODAJA:

– mesni izdelki **PIERUTNINA PTUJ**



– mesni izdelki



– svinjska polovice: 309,80 SIT
– kava 100 g Droga: 54,90 SIT
– vina VRTOVČAN: 159,00 SIT
– majice UVOZ: 230,00 SIT

MESNA INDUSTRIJA
PRIMORSKE p.o.

15. MEDNARODNA RAZSTAVA MAČK V CELJU

MUCE PRIJAZNEJŠE OD LJUDI

Deževno soboto in nede- ljo 17. in 18. oktobra je bilo v veliki dvorani Celjskega sejma na Golovcu, kjer so se takšne in drugačne mu- cice trudile, da bi bile naj- lepše, kar bi jim prineslo zvence šampionske nazive, mijavkanja bolj malo slišati. Več je bilo govorjenja obi- skovalcev, ki so si ogledo- vali mačjo tekmovalno raz- stavo, katere glavni akterji so povečini dremali in se pustili - občudovati. Felinologija, veda o mačkah, za nekatere ljubiteljstvo za druge nečimernost, kakor hočete...

Če bi pogledi ubijali, bi bil novinar, ki si je šel ogledat mačjo razstavo po službeni dolžnosti, po ti- stem, ko si je dovolil zapro- siti velečenjenega sekretarja Zveze felinoloških društev Slovenije Aleksandra Becca- rija za akreditivne, dodatna pojasnila in pisne materi- ale o mačji prireditvi, na mestu mrtev. Mačji funk- cionar namreč sploh ni bil zainteresiran za pisanje o

'njegovi' prireditvi v naj- boljšem časopisu za slabe čase, kar pa ni novinarja niti malo tangiralo. Tako bralci



Kristina, Punkyeva mač- ja mamica je ostala doma v Ljubljani

niso opeharjeni za mačjo re- portažo, mucke pa za re- klamo.

Muce, prinese iz cele Evrope, dremajoče v ličnih udobnih kletkah, so živo na- sprotje organizatorja. Per- zijske, himalajske, eksotične in mucke takšnih in drugač-

nih pasem so si šampionske naslove pridobivale z ljubko- stjo in nenazadnje tudi s pri- jaznostjo.

Laiku na področju felino- logije so vse mucke lepe, zato se je težko odločiti, kateri bi namenil pozornost. Pa ven- dar...

Himalajski mucek Punky, ki je pustil mačjo mamico Kristino v Ljubljani, je v Cel- ju dobil tretji šampionski naslov CAC, ki mu na- poveduje svetlo prihodnost. Punky pa se preveč ne veseli, temveč poležava v kletki za katero stoji njegova gospo- darica in prijateljica Tanja Podlipnik iz Ljubljane. Pri Podlipnikovich in ljubljani je pravkar prišlo do naraščaja mačje družine, tako da je povsod dovolj mijavkanja.

Irena in Stane Lortner iz Železnikov sta v Celje pipe- ljala nikogar drugega kot sa- mega Fausta. Pa ne Goethe- jevega, temveč perzijskega, modro bele barve, ki je do- segel še višje priznanje kot Punky. V njegovi kletki na- mreč visi kokarda z oznako CACIB, kar pomeni, da je od nedelje naprej kandidat za mednarodnega šampiona.

Sploh ni pomembno, ka- tera mucka ali mucek sta zmagala na celjski razstavi v kategorijah barve ali pasme in katera kosmata stvarca je postala absolutni prvak raz- stave. Vse muce so bile lepe, nekatere bolj druge manj. Vsake oči pač imajo svojega malarja.

F. F.

**NAKUPNI
CENTER**



UGODNE CENE V TEM TEDNU:

	VPC	MPC
– KAVA BAR 100 gr	42,00 SIT	54,60 SIT
– PAŠTETA TURIST 100 gr	68,10 SIT	92,96 SIT
– TESTENINE MIRAMAR	58,00 SIT	73,08 SIT
c WC PAPIR ROLE 10/1	147,80 SIT	199,00 SIT
– GOSPODINJSKA VEDRA	129,53 SIT	190,75 SIT
– KOZARCI WHISKY 12 kom.	1.228,61 SIT	1.846,13 SIT

AKCIJA:

VIC SLANI KREKER
ALBERT KEKSI 500 gr
BOMBONIJA AMURETTI 200 gr
OBISČITE NAS, PRIJAZNO VAS BOMO POSTREGLI!



TRGOVINA NA DEBELO IN DROBNO
Mariborska 116, Celje, tel. 34-960

NAKUPOVALNI CENTER Savinja

Kupujte premišljeno - izkoristite najugodnejšo priložnost!

- avdio video tehnika
- bela tehnika
- gospodinjški aparati
- telefoni (domač, uvoz)

SAMSUNG

BTV s teletekstom, ekran 51 cm	46.900 SIT
BTV s teletekstom, stereo, ekran 55 cm	60.463 SIT
BTV s teletekstom, ekran 63 cm	63.166 SIT
glasbeni stolp Samsung	23.068 SIT
glasbeni stolp s CD SCM 7800	39.702 SIT
glasbeni stolp MAX 530	55.365 SIT
video rekorder (4 glave)	45.144 SIT
video rekorder (2 glavi)	40.128 SIT

CANDY

pralni stroj	že od 60.000 SIT naprej
pomivalni stroj	79.734 SIT

MOŽNOST NAKUPA BREZ POLOGA NA VEČ ČEKOV ALI POTROŠNIŠKI KREDIT. ZA VEČJE NAKUPE BREZPLAČNA DOSTAVA NA DOM.

Odpiralni čas:
delavnik 7.00-19.00 ure
sobota 7.00-13.00 ure

**VULKANIZACIJA
in
AVTOPRALNICA**



nudi storitve z najbolj sodobnimi stroji

**Rosando
PREVOLNIK**

Teharje,
tel.: (063) 32-900

NOVA DOBA

NOVA DOBA

NOVA DOBA

**MALI OGLAS
ZASTONJ KUPON**

MOJ NASLOV: _____

Kupon in čitljivo besedilo malega oglasa pošljite na naslov Nova doba, Aškerčeva 15, Celje, s pripisom »Za male oglase« in svojim polnim naslovom. Oglasov pod šifro in oglasov za podjetja in obrtnike ne objavljamo brezplačno.

NOVA DOBA

NAROČILNICA

Ime priimek

naslov

naročam časopis-tednik Novo dobo na naslov

Na gornji naslov mi pošljite izvodov.
(število)

Obvezujem se, da bom redno plačeval naročnino.

_____ podpis naročnika

GENERAL SCHWARZKOPF SI NI ŽELEL ZALIVSKE VOJNE

MEDVED Z GOLOBJIM SRCEM

Pred dvema letoma se je ameriški general Norman Schwarzkopf, ki ga zaradi postave kličejo za medveda, ob napadu združenih mednarodnih sil na Irak, spopadel z jastrebi iz Pentagona. Če bi takrat vprašali njega, bi ameriška vojska nikoli ne začela s 'Puščavskim viharjem'. To in podobne zanimivosti iz svojega vojaškega in družinskega življenja je general odkril v avtobiografski knjigi z naslovom 'ni potrebno biti heroj'.

Dobro vnovčena pustolovščina

Knjiga, tiskana na 530 straneh, je bila zamišljena kot svojevrstni vojni dnevnik z osebnimi spomini slavnega ameriškega poveljnika, izrodila pa se je v osebni življenjepis. Začne se s spomini na otroštvo, opisom očeta, generala zloglasne vojaške akademije v West Pointu, matere, podvržene alkoholu, nadaljuje z vietnamsko izkušnjo in ozadjem zapleta s Husseinom. General je knjigo dobro vnovčil, plačilo pa je dobil celo v naprej. To pa je poleg ameriškega odličja, edini generalov profit, ki mu ga je uspelo izveliči iz svoje kratkotrajne meteorske slave.

Kot je v navadi v podobnih primerih slavnih imen iz sveta politike, biznisa, športa ali filma, je najbrž v imenu upokojenega generala napisal knjigo kakšen poklicni novinar ali pisec tujih spominov, kar pa praktično ne zmanjšuje njene memoarske vrednosti, posebej njenega dokumentarističnega dela o razmerah v ameriški vojski in odnosih s Pentagonom.

Za pokušino je smiselno pogledati, kako upokojeni general v odlomku iz knjige 'Ni potrebno biti heroj' opisuje usodne trenutke pogovora z generalom Colinom Powellom o napadu na Saddam.

Zviti Powell

'Točno teden dni pred začetkom 'Puščavskega viharja' je v Tampo prišel Collin Powell. Našel me je pripravljene, da vgriznem v zavoro. Zdaj, ko so bile odpravljene začetne težave s prevozom, se mi je mudilo v Sa-

udsko Arabijo. Kaj pa, če invazije ne bo? Nisem si mogel niti zamisliti, da bi se ZDA umaknile, medtem ko Irak nadaljuje z okupacijo Kuvajta.

Teško bi čakal še leto ali dlje, dokler ne bi diplomatski in gospodarski pritiski prisilili Saddama na umik. Ameriške matere in očetje ne bi pustili, da se njihovi sinovi še dolgo cvrejo na vročem puščavskem pesku.

Powell sem rekel, da je edina alternativa napad na Saddama. Predsednika sem obvestil, da bi bila takšna vojaška akcija uspešnejša od trenutnega angažmaja.

Powell mi je odgovoril, da je tudi sam zaskrbljen zaradi možnega razpleta 'Puščavskega ščita' in da se Bela hiša še ni ničesar odločila. Čez dva dni so me poklicali v Pentagon, kjer sem obvestil predsednika o uspehih 'Puščavskega ščita'. Po koncu seje sta se predsednik in Cheney preselila v ministrov pisarno, mene pa je Powell poklical za svojo mizo.

Takoj ko sva sedla, me je Powell vprašal: 'Če bi v tem trenutku želeli vreči Iračane iz Kuvajta, kako bi to storili?'

'Kaj? Tega ne bi napravil, ker nimam možnosti. Vsem sem jasno povedal, da na to področje ne pošiljamo dovolj naših sil, ki bi bile pogoj za uspeh.'

'Predpostavite, da ste dobili takšen ukaz!'

Občutil sem, kako mi postaja hladno. Ko sem od svojih planerjev zahteval, naj mi napravijo skico možne ofenzive z afektivami, ki smo jih po-



slali za 'Puščavski ščit', so odgovorili: 'Nemogoče!' Kot edino možnost so predlagali neposredni napad na Kuvajt, s katerim bi presekali iraške pre-

skrbovalne poti. Vsi smo vedeli, da bi to bila akcija z visoko stopnjo tveganja, ki bi stala življenja mnogih Amerikancev.

ITALIJA: POLJAKINJE, ROMUNKE IN RUSINJE POLNIJO ITALIJANSKA KURBIŠČA

BELO BLAGO Z VZHODA

Agencija New Star v Modeni je z lažnimi obljubami o poštenem delu iz vzhodnih držav v Italijo pripeljala okrog petdeset mladeničev in več kot dvesto deklet. Organizatorji so fante zaposlovali na črno ali jim nudili ponižujoče posle, dekleta pa so napolili v svet prostitucije. Policisti so aretirali lastnika agencije 32 - letnega Nicolo Moreno in njegove bližnje sodelavce, ki jih bremenijo prevare, organiziranja prostitucije, izsiljevanja in okoriščanja.

Za kulisami ogromnega prometa tujcev z vzhoda, ki so ga pred kratkim odkrili policisti iz Modene, so zgodbe obupa in razbitih sanj. 'Neobstoječi raj' je bil povsem nekaj drugega kot bleščeče obljube.

Majoara Dimitrou, drobna 25 - letna Romunka, si je povsem razrvana neko jutro v avgustu vzela življenje v kopalnici nekega hotela v predmestju Reggio Emilia. Policija sumi, da so jo prodali nekemu vozniku tovornjaka, kar je potrdila tudi neka njena prijateljica. Nek plesalec ni sprejel organizatorjevih zahtev in pred nekaj tedni so ga našli umorjenega nedaleč od hiše v zažganem avtomobilu, v katerem so policisti odkrili dve molotovski.

Po tem dogodku so policisti preiskali okrog šestdeset nočnih lokalov v najmanj petnajstih italijanskih mestih, med njimi v Bologni, Reggio Emilii, Bresci, Udinah ...

'Doma v Ukrajini sem poučevala fiziko,' pripoveduje Kristina, lepa de-

klica z velikimi svetlimi očmi, 'ob praznikih pa sem plesala v mestu. V agenciji so mi obljubili, da me bodo v Italijo zaposlili kot plesalko. A prišla sem v peklo. Takoj po prestopu meje so mi odvzeli potni list in morala sem podpisati nekakšen dokument. Kasneje sem ugotovila, da to ni bila menica in da so pred mano skrivali denar, ki sem ga služila. 'Če boš delala težave, te bomo prijavili,' so dejali, 'če pa potrebuješ denar, se moraš znajti', so mi rekli. A jaz nikoli nisem bila kurba in nikoli ne bom.'

A. M., lastnik hotela, kjer si je mlada obupana Romunka vzela življenje, pripoveduje: 'Dekle je v hotel prišlo prestrašeno kot srna, bilo je uničeno. Pripovedovala je, da so jo delodajalci silili v prostitucijo in pretepali. Na koncu je zbežala in si skušala poiskati delo. Neko jutro sem jo našel v kopalnici obešeno z električnim kablom.'

Sedaj preiskavo širijo na mednarodno raven, kajti New Star odpira fili-

alo v Blegiji, ima pa že upeljane posle v Bukarešti in na Madžarskem, predvsem v okolju, kjer se gibljejo dvo-

mljive osebe, pokvarjeni vladni uradniki in bivši agenti romunskega diktatorja.

Vukica Vlajič



Organizatorji so v Moskvi organizirali natečaj za Miss prsi. To je bil le eden od načinov za privabljanje deklet.

PETROL
z vami na poti

Dragi prijatelji!

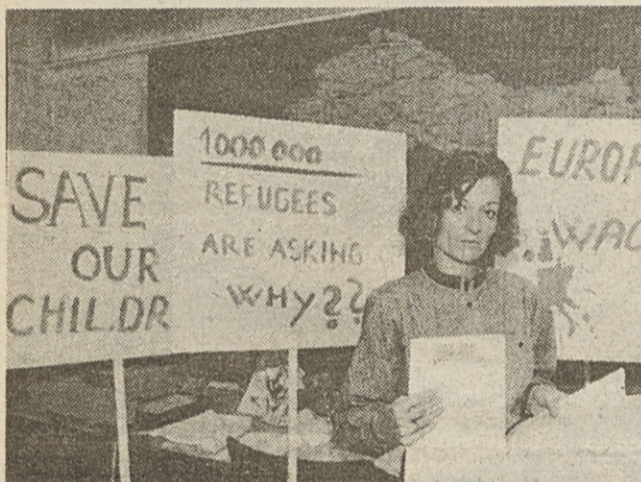
U želji da Vam vašu nesreću što više olakšamo, u redakciji našeg časopisa Nova doba odlučili smo, da ovu stranicu namijenimo posebno Vama.

Ako nešto trebate, nekog tražite, u nezvrjesnosti ste, slobodno zovite naše brojeve: 063/441-606 ili 441-215. Sa srećom!

Redakcija Nove dobe

Izpovijed masnica

U Frankfurtu su potkraj rujna njemačka nevladina organizacija Društvo za zaštitu ugroženih naroda i 'Bedem ljubavi' iz Hrvatske organizirali međunarodno saslušanje svjedoka četničkih zločina u Hrvatskoj i BiH. Potpisan je i apel u kojem se zaključuje da vlada i armija Srbije i Crne Gore očito provode planski program etničkog čišćenja, a po metodama i posljedicama, osnivanjem logora i masakrima, sve što se događa podsjeća na prilike u konfliktima u drugom svjetskom ratu.



Na tom je dvodnevnom svjedočenju bila porota, novinar i publika. Sve je bilo kao na saslušanju svjedoka pred pravim sudom, i s obavezanim pitanjem na kraju svake ispovijedi: 'Jeste li se spremni vratiti otkle ste otišli i živjeti sa svojim bivšim susjedima, Srbima? Neki su rekli: 'Ne, niti za tisuću godina', neki naprosto: 'Ne znam.'

Medju svjedocima je bilo Madžara iz okolice Vukovara koji su bili istjerani iz svojih sela i završili u logorima, bilo je i Rusina, Ukrajinaca, Čeha, što pokazuje da srpska politika želi očistiti dijelove Hrvatske od svih nespriških naroda, a ne samo od Hrvata. Bilo je dosta Muslimana iz BiH, nekoliko Srba iz Hrvatske, a jedan je svjedok bio iz Vojvodine - Hrvat, liječnik koji je odveden u logor u Begejcima, a potom istjeran iz Vojvodine. Sada je u Hrvatskoj. Uhapili su ga na poslu i odveli u Begejce, a poslije u Srem-

sku Mitrovicu - rekli su da je agitirao protiv srpske vlade. Medju svjedocima su bili i predstavnici Srba iz Hrvatske, kojima su bila u pojedinačnim primerima kršena ljudska prava.

Svjedočila je i Muslimanka iz Vukovara dots na jedvite jade izvukla se prije mjesec i pol plativši vojnicima Unprofora 6.000 maraka za rodjaka, dijete i sebe. Kad je gospodin iz UN to čuo, nije mogao povjerovati. Zatražio je da žena ponovi iskaz...

Bila je i jedna svjedokinja iz Gospića, Srпкиnja, koja je rekla da su njenog muža, zajedno s još nekolicinom drugih muškaraca Srba prošle godine iz Gospića odveli ljudi u uniformama hrvatske policije. Muž se nikada više nije pojavio. Tvrdila je da je on bio civil i da nikome nije učinio ništa nažao. Spomenula je da je prije nekoliko dana otkrivena grobnica gdje je njen sin prepoznao oca.

Sarajevska slikarka Jasmina Kodžaga izlaže u Mariboru

Likovi imaginacije

U izložbenim prostorima Abanke u Mariboru a u organizaciji Galerije LM - Fetić, u ponedjeljak 19. ovog mjeseca u 18.30 časova otvorena je izložba djela bosansko-hercegovačke slikarke Jasmine Kodžaga iz Sarajeva. Umjetnica mlađe generacije ovog puta predstavila se sa trideset djela radjenih posljednjih meseci, otkako se povremeno, poput svih drugih gradjana iz BiH nastanila u Mariboru.

Izložbu poznate sarajevske slikarke otvorio je slovenački književnik i dramaturg Tone Patljič, ministar za kulturu Maribora, grada koji je pod svoj 'krov' prihvatio blizu deset hiljada izbjeglica iz skoro svih dijelova Bosne i Hercegovine, onih koji su uspjeli pobeći ispred aveti rata koji ne šteti nikoga.

Deo prihoda za BiH

Izložba Jasmine Kodžaga ovog puta je prodajna, a deo prihoda izdvojit će se za pomoć Bosni i Hercegovini, odnosno za odklanjanje posledica rata na kulturnim spomenicima u ovoj suverenoj državi, takoreći razorenoj do temelja.

O umjetnici Jasmini Kodžaga do sada je napisano mnogo toga. Likovni kritičari, još za vreme studija proricali su joj svijetlu umjetničku budućnost i prosperitet na likovnom planu.

U svojoj likovnoj kritici za ovu izložbu poznata slovenačka likovna kritičarka Marlen Premšak, između ostalog, u katalogu, je zapisala:

'Prije tri godine kada je Jasmina Kodžaga završila akademiju pred njom se, takoreći otvorio cijeli svijet. Profesori su joj proricali brz uspon. Mlada slikarka je u svom ateljeu gradila i nadgradjivala svoj likovni izraz, tražila i tragala za svojim individualnim potezama, šetala kroz stilne izraze imajući pri ruci sva izrazna sredstva, s kojim je na listove i platna vrlo vješto prenosila svoju živu kreativnost.

Aprila je, međjutim, bilo svemu kraj. Njen atelje je opustio, u bekstvu pred gozotama rata koji se rasplamsao do bezumja, našla se u Mariboru, očajnjena, bez volje i želje da dalje stvara i dograđuje svoj likovni svijet, toliko plemenit i drag.'



Bekstvo u svijet umjetnosti

S vremenom se ipak u mladoj umjetnici probudila njena slikarska nužnost pa je kroz svoj likovni svijet pokušala ponovo otkriti svoju veliku želju za život, uperiti pogled u nadu, u prostor dati slike života, lakodu, na novo otkriti neudžnost.

I stvarnoj, neumorno se bacila na rad. Slikala je i slikala likove svoje imaginacije, slike želja i u neobičajno kratkom vremenu od svega nekoliko mjeseci nastao je veliki opus s kojim je pobjegla u svoj svijet. Naslikala je cijele cikluse portreta, ženskih likova, postavljenih u neobično osvetljeni zračni, koloristički imaginarni svijet sa svojstvenim učincima svjetleće bjeline i raspršenih kolorističkih tonova, bezbroj tihožitja i krajinskih veduta u pisanoj kolorističkoj paleti, poneku sa naglašenim plavkastim i zelenkastim tonovima sa svjetlošću koja obasjava slike sa svih strana i utapa se u boji. Slikarka ponekad skrene u treperajuće apstrakcije slobodnih oblika, drugi put obrađuje realne predmete i u osnovi se oslanja na impresionističke principe slikanja.

Upotrebljava temperu, akvarel i gvaš, a posebno u temperi vrlo spretno koristi njena svojstva.

U Mariboru je nastala i potresna i simbolična slika Mostara, simbola umjetnosti, poeta i slikara, rastopljena u za nju značajnim bojnim nanosima, koji delimično prekrivaju krutu realnost gradskih rušćevina, uz koje teče vječno zelena Nertva, uz koju se uspinje zelenilo prirode...

Mlada sarajevska akademska slikarka Jasmina Kodžaga u tudjem svijetu slika ličnu viziju, sa poetičnom nostalgijom na granici realnog i irealnog prizivajući simetričnost izgubljenog vremena...

Smail Fetić

Štovička IR organizacije RK, na katerega lahko nakazujete donar-
no pomoč beguncom iz BiH, s pripri-
som za BiH:
50101-678-51570

Za keor Nadu Miličić iz Tost-
ća posljednji put sam čula prije
nekoliko mjeseci.
Hvala za informacije.
Marija Tomić, Sisak

Traži se sestra

Dženifa Jemendžić izbjegla je
s licovima Elmasom i Sanelom
u Brezovo polje kraj Brčkog.
Traži se sestra Hata.
Hata Bajraktarević, Zagreb

Traži se muž

Muža Azima Krvavca iz Čaplji-
ne posljednji put sam vidjela 13.
travnja. Živio je s braćom Bleki-
jem i Bumbijem u Ulici B. Popo-
vića 8.
Hadira Bončagić, Švedska

Traži se braća

Sestra Hadira traži braću Mu-
stafu, Aliju i Kadira Šibjaković,
koji su živjeli u Zvorniku.
Hadira Bončagić, Švedska

Traži se muž!

Munira Krdžić traži supruga
Bekira. Posljednji put videli su se
u Hercegovom.
Sve informacije u zbirni cen-
tar u Kočevju, tel. (061) 851-462

BROJEVI TELEFONA U PRIHVATNIM CENTRIMA

NOVA GORICA - LOKO-
VEC 065/49-521. NOVA GO-
RICA - DESKLE 065/52-004.
NOVO MESTO 068/24-601.
ORMOŽ 062/714-141. PO-

STOJNA 067/21-085. PO-
STOJNA 067/22-382. PTUJ
062/771-131. PTUJ 062/771-
542. RADOVLJICA 064/723-
491. RADLJE - RIBNICA NA

POHORJU 0602/68-026.
500. RAVNE NA KOROŠKEM
0602/35-110. RIBNICA 061/
862-049. SEVNICA 0608/81-

314. 0608/81-574. SLOVEN-
RADLJE - MUTA 0602/61-
SLOVENJ GRADEC 0602/41-
340. ŠKOFJA LOKA 064/622-
765. ŠKOFJA LOKA 064/651-

037. ŠKOFJA LOKA 064/621-
847. ŠMARJE PRI JELŠAH
063/816-068. ŠMARJE PRI
JELŠAH 063/814-950. TOL-
MIN 065/81-460. TREBNJE

068/48-321. TRŽIČ 064/50-
444. VELENJE 063/855-313.
ŠOŠTANJ 063/881-356. VIŠ-
NJA GORA (GROSUPLJE)
061/784-099.

ZA IZBJEGLICE IZ BOSNE I HERCEGOVINE

FOTOREPORTAŽA

MAČEK NA BANKETU

Šest za to priliko v redarje preoblečenih naturščikov je poskrbelo, da samo pozvani najdejo k njemu, profesorju neke univerze na Havajih, ki je baje vsaj 56-krat letel čez Veliko Lužo ali 56-krat več, kot je povprečni Slovenec za celega žitka videl Ljubljano. Potem je treščilo ko grom, šampanjec, in vsi so na mah utihnili, ko je zacingljajal prenosni telefon, v katerega je nekaj šepetal majordon. Mrti je bila na oni strani ženska z najdaljšimi nogami na svetu, Tina Turner, ki je bila tu že napovedana in revica ni mogla priti, in je bil zdaj napovedani Herman Rigelnik in ne more priti, napovedani Feri Horvat pa je komaj pritekel uro pozneje in so tu drugi, bodoči, sedanji ali nekdanji ministri, župan in predsednik lokalne vlade, vsak s svojim avtomobilom, da se med vožnjo ne bi pogovarjala, šminkerji in drugi, brez katerih ni moč zazreti vse veličine banke, ki se je v tem čudnem času edina razcvetela kot lilija.

Potem je počilo drugič, ko so drug drugemu nekaj podpisovali in se bratovsko rokovali, da je gospod Avstrijec, ubožec, nenehno tiščal roke v žepe, da so mu komaj izročili profesorjevo sliko s havajskega obdobja. Nakar je spet počilo in je sledila tiskovna konferenca o onem prejšnjem, kar je bilo ravnokar videti. Iznenada je potem, ko je gospod Avstrijec in so gospodje bankirji svojo mizo prinesli bližje, da bi bili med narodom, prišel velik črn maček z dvignjenim repom, da je pokazal vse, kar premore in tega ni bilo malo, naredil krog, se postavil na sredo in zatulil, ko je med vsemi neznanimi in posebej za to od nekod pripeljanimi cenjenimi kolegi kolega Peter prosil, naj bankirji najuspešnejše banke gospodu Avstrijcu prevedejo naslov in je gospod Avstrijec ugotovil, da se kaj takega v nemščino ne da prenesti, je črni mačoro spet zatulil, da bi ga spustili v predprostor, kjer je tekel šampanjec v potokih in je bilo še več bankirjev iste banke, prejšnjih, sedanjih in bodočih ministrov, župan in predsednik lokalne vlade in je vse snemal direktor enega dela celjske Zlatarne za neznano TV. Povedano je bilo tudi, da se tako združujeta gospodarstvo in umetnost, na lesing, ki bo v tej spregi boljši od Kovinotehne, so še rekli. In se na slikah en del celo vidi, razen mačka, za katerega je nekdo kavčknil, da je titular tistih osmih odstotkov, ki so jih vsakemu zaposlenemu Slovencu toliko let trgali od ust in se del tega denarja zdaj v šampanjcu razliva nekaterim in samo nekomu tu ali ne samo tu.

Janez Sever

